

ALAJÄRVEN KAUPUNKI

Aitoa elämää Aaltojen keskellä

Alajärven kaupunki

Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2022–2023

Arkistokohta 02 02 00

Hyv. kvalt 14.12.2020 § 51

1	YLEISET PERUSTEET JA KEHITYSNÄKYMÄT	10
1.1	Taloussuunnittelun 2021–2023 lähtökohdat	10
1.1.1	Yleinen talouskehitys	10
1.1.2	Kuntatalouden tilanne	13
1.1.2.1	Valtionosuudet	17
1.1.2.2	Verotulot.....	20
1.1.3	Taloudellinen tilanne Alajärvellä 2021–2023	23
1.1.3.1	Väestö.....	24
1.1.3.2	Työllisyys.....	26
1.2	Alajärven kaupungin strategia 2017–2021	27
1.2.1	Slogan	27
1.2.2	Missio.....	27
1.2.3	Visio 2030	27
1.2.4	Alajärven kaupungin arvot.....	27
1.3	Talousarvion sitovuus	28
2	TALOUSARVIO 2021.....	29
2.1	Yleistä talousarviosta	29
2.2	Toimintatuotot	30
2.3	Toimintakulut	30
2.4	Toimintakate	32
2.5	Verotulot	32
2.6	Valtionosuudet.....	33
2.7	Rahoitustuotot ja -kulut.....	35
2.8	Vuosikate	35
2.9	Poistot	36
2.10	Satunnaiset erät.....	37
2.11	Tilikauden tulos	37

3	KÄYTTÖTALOUSOSA.....	38
3.1	Keskusvaalilautakunta	38
3.2	Tarkastuslautakunta	38
3.3	Kaupunginhallitus	38
3.3.1	Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet v. 2017–2021.....	38
3.3.2	Konsernitavoitteet vuodelle 2021.....	39
3.3.3	Perustelut v. 2021.....	39
3.3.3.1	Kaupunginvaltuusto.....	39
3.3.3.2	Kaupunginhallitus	40
3.3.3.3	Hallinto ja talous.....	40
3.3.3.4	Muu toiminta (Yhteistoimintaosuudet, jäsenmaksut, avustukset).....	40
3.3.3.5	Työllistäminen	41
3.3.3.6	Löytöeläinten säilytys	42
3.3.3.7	Viestintä.....	42
3.3.3.8	Projektit	42
3.3.3.9	Asuntotoimi	43
3.3.3.10	Henkilöstöhallinto.....	43
3.3.3.11	Kuntien yhteistoiminta	45
3.4	Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta.....	50
3.4.1	Lautakuntahallinto+projektit.....	58
3.4.2	Terveyspalvelut.....	60
3.4.2.1	Vastaanottopalvelut ja terveysneuvonta	60
3.4.2.2	Erikoissairaanhoito	62
3.4.2.3	Suun terveydenhoito	63
3.4.2.4	Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuolto	64
3.4.2.5	Työterveyshuolto.....	64
3.4.3	Hoito ja hoivapalvelut	65
3.4.4	Sosiaalipalvelut.....	66
3.4.4.1	Perhepalvelut.....	67
3.4.4.2	Aikuisten palvelut	68

3.4.4.3	Vammaispalvelut	70
3.4.5	Perusturvan talousarviotaulukot	73
3.5	Alajärven sivistyslautakunta	79
3.5.1	Sivistystoimen hallinto	79
3.5.2	Varhaiskasvatus	80
3.5.3	Perusopetus	81
3.5.4	II-aste / lukiokoulutus	83
3.5.5	II-aste / ammattiopetus.....	84
3.5.6	Kansalaisopisto.....	85
3.5.7	Alajärven musiikkiopisto	87
3.5.8	Kirjastopalvelut	88
3.5.9	Museo- ja kulttuuripalvelut	90
3.5.10	Liikunta- ja nuorisopalvelut.....	92
3.5.11	Sivistyslautakunnan talousarviotaulukot	94
3.6	Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi	108
3.6.1	Maaseutupalvelut.....	108
3.6.1.1	Hallinto	108
3.6.1.2	Tuki- ja viranomaistehtävät.....	108
3.6.1.3	Kehittäminen	109
3.6.2	Lomituspalvelut.....	109
3.6.2.1	Hallinto	109
3.6.2.2	Kotieläintilat	110
3.6.2.3	Turkistuottajat	111
3.6.3	Maaseututoimen talousarviotaulukot.....	112
3.7	Alajärven tekninen lautakunta	119
3.7.1	Viranomaispalvelut.....	120
3.7.1.1	Yhdyskuntasuunnittelu.....	120
3.7.1.2	Yleiset alueet	120

3.7.1.3	Vesihuoltolaitokset.....	120
3.7.1.4	Rakennusvalvonta.....	121
3.7.1.5	Ympäristöpalvelut.....	122
3.7.2	Tukipalvelut.....	123
3.7.2.1	Tilapalvelu.....	123
3.7.2.2	Puhdistuspalvelu.....	123
3.7.2.3	Ravitsemispalvelu.....	124
3.7.3	Teknisen lautakunnan talousarviotaulukot	125
4	INVESTOINTISUUNNITELMA.....	130
5	RAHOITUSSUUNNITELMA.....	135
5.1	Toiminnan ja investointien rahavirta.....	135
5.1.1	Toiminnan rahavirta.....	135
5.1.2	Investointien rahavirrat.....	137
5.2	Rahoituksen rahavirta	137
5.2.1	Antolainauksen muutokset.....	137
5.2.2	Lainakannan muutokset.....	137
5.2.3	Oman pääoman muutokset.....	138
5.2.4	Muut maksuvalmiuden muutokset	138
6	TALOUSSUUNNITELMA 2022–2023	139
6.1	Yleistä.....	139
6.2	Tasapainotus taloussuunnitelmassa.....	139
6.3	Alajärven kaupungin taloussuunnitelma 2022–2023.....	140
7	HENKILÖSTÖSUUNNITELMAT	143
7.1	Keskushallinto	143
7.2	Perusturvalautakunta	143
7.3	Sivistyslautakunta	153
7.4	Tekninen lautakunta	156

7.5	Maaseututoimi.....	158
8	LIITTEET.....	159
8.1	Tuloslaskelma, ulkoinen 2021.....	159
8.2	Tuloslaskelma, ulkoinen/sisäinen 2021.....	159
8.3	Käyttötalousosa hallintokunnittain 2021, ulkoinen/sisäinen	159
8.4	Rahoituslaskelma 2021–2023.....	159
8.5	Investoinnit 2021–2023	159
8.6	Vesihuoltolaitos, käyttötalous, ulkoinen/sisäinen	159

Taulukot:

Taulukko 1: Taloudellisen tilanteen tunnuslukuja Suomessa	13
Taulukko 2: Alajärven väkiluvun kehitys 2008–2020.....	24
Taulukko 3: Alajärven väestöennuste 2019–2040	25
Taulukko 4: Väestöllinen huoltosuhde 2018 - 2040	26
Taulukko 5: Työttömyysasteen kehitys 2014 - 2020.....	26
Taulukko 6: Talousarvio 2021	31
Taulukko 7: Verotuloennuste 2017 - 2023	33
Taulukko 8: Valtionosuudet 2018–2021	34
Taulukko 9: Vuosikatteen kehitys verrattuna nettoinvestointeihin ja poistoihin.....	36
Taulukko 10: Vaalit, talousarvio 2021	38
Taulukko 11: Tilintarkastus, talousarvio 2021	38
Taulukko 12: Kaupunginvaltuusto, talousarvio 2021	39
Taulukko 13: Kaupunginhallitus, talousarvio 2021	40
Taulukko 14: Hallinto ja talous, talousarvio 2021	40
Taulukko 15: Muut yhteistoimintaosuudet ja jäsenmaksut 2021	41
Taulukko 16: Muu toiminta, talousarvio 2021	41
Taulukko 17: Työllistäminen, talousarvio 2021	41
Taulukko 18: Nuorten työllistäminen 2021	42
Taulukko 19: Löytöeläinten säilytys, talousarvio 2021	42
Taulukko 20: Viestintä, talousarvio 2021.....	42
Taulukko 21: Projektit, talousarvio 2021.....	42
Taulukko 22: Asuntotoimi, talousarvio 2021	43
Taulukko 23: Henkilöstöhallinto, talousarvio 2021	43
Taulukko 24: Elinkeinotoimi, talousarvio 2021.....	45
Taulukko 25: Palo- ja pelastustoiminta, talousarvio 2021	46

Taulukko 26: Velkaneuvonta, talousarvio 2021	46
Taulukko 27: Jätelautakunta, talousarvio 2021	47
Taulukko 28: Projektien kuntaosuudet, talousarvio 2021	47
Taulukko 29: Yleinen edunvalvonta, talousarvio 2021	47
Taulukko 30: Sisäinen tarkastus, talousarvio 2021	48
Taulukko 31: Lautakunta yhteensä.....	73
Taulukko 32: Perusturva, Alajärvi.....	74
Taulukko 33: Hallinto	74
Taulukko 34: Terveyspalvelut	75
Taulukko 35: Hoito ja hoiva	76
Taulukko 36: Sosiaalipalvelut	77
Taulukko 37: Sivistyslautakunta, yhteenveto Alajärvi	94
Taulukko 38: Sivistyslautakunta, yhteenveto Vimpeli	95
Taulukko 39: Perhepäivähoito.....	96
Taulukko 40: Päiväkotihoido.....	96
Taulukko 41: Erityisvarhaiskasvatus.....	97
Taulukko 42: Kotihoidontuki	97
Taulukko 43: Esi- ja perusopetus	98
Taulukko 44: Lukio-opetus	98
Taulukko 45: Kansalaisopisto	99
Taulukko 46: Musiikkiopisto	99
Taulukko 47: II-asteen koulutus	100
Taulukko 48: Kuraattoritoiminta.....	101
Taulukko 49: Liikuntatoimi.....	101
Taulukko 50: Nuorisotoimi	102
Taulukko 51: Kirjasto	102

Taulukko 52: Museo.....	103
Taulukko 53: Museon hankkeet	103
Taulukko 54: Kulttuuriavustukset	104
Taulukko 55: Tilaajan menot 2021	105
Taulukko 56: Maaseututoimi, yhteenveto.....	112
Taulukko 57: Maaseutupalvelut, hallinto	113
Taulukko 58: Tuki- ja viranomaistehtävät.....	114
Taulukko 59: Kehittäminen	115
Taulukko 60: Lomituspalvelut, hallinto	116
Taulukko 61: Kotieläintilat.....	117
Taulukko 62: Turkistuottajat	118
Taulukko 63: Tekninen toimiala, yhteenveto	125
Taulukko 64: Tekninen toimi, hallinto	125
Taulukko 65: Yhdyskuntasuunnittelu.....	126
Taulukko 66: Yleiset alueet.....	127
Taulukko 67: Vesihuoltolaitokset.....	128
Taulukko 68: Rakennus ja ympäristö.....	129
Taulukko 69: Investointisuunnitelma 2021–2023.....	131
Taulukko 70: Rahoitussuunnitelma 2021–2023	136
Taulukko 71: Pitkäaikaisen lainakannan kehitys 2019–2023	137
Taulukko 72: Tulossuunnitelma/taloussuunnitelma	141
Taulukko 73: Taloussuunnitelma 2022–2023	142

1 YLEISET PERUSTEET JA KEHITYSNÄKYMÄT

1.1 Taloussuunnittelun 2021–2023 lähtökohdat

1.1.1 Yleinen talouskehitys

Yhteenveto

Covid-19-pandemia on supistanut Suomen taloutta vähemmän kuin suurinta osaa Euroopan talouksista alkuvuonna. Kyseessä on suuri yksityiseen kulutukseen ja palveluiden kysyntään kohdistuva häiriö, jolla on merkittäviä työllisyys- ja tulovaikutuksia. Talouden toipuminen tämän vuoden loppupuolelta alkaen on hidasta taloudenpitäjien alhaisen luottamuksen sekä epävarmuuden kasvun seurauksena.

Bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 4,5 % v. 2020. Viennin lisäksi supistuvat yksityinen kulutus sekä yksityiset investoinnit. Julkisten menojen lisääntyminen tukee talouskasvua tänä vuonna.

Talous toipuu alkuvuoden pysähdyksestä asteittain. Nopeimmin covid-19-epidemiasta palautuu yksityinen kulutus, mutta yksityisten palveluiden kulutuksen kasvu jää edelleen vaisuksi. Investointien toipumista heikentää myös asuinrakentamisen väheneminen. Vienti ja teollisuustuotanto kärsivät globaalin pandemian jatkumisesta ja kääntyvät kasvuun vasta ensi vuoden puolella. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,6 % v. 2021 ja 1,7 % v. 2022.

Julkinen talous heikkenee tänä vuonna voimakkaasti. Julkisen talouden alijäämä kasvaa 18 mrd. euroon ja julkisyhteisöjen velka n. 70 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Lähivuosina julkisen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino pienenee, kun talous elpyy ja hallituksen päättämät covid-19-epidemiaan liittyvät väliaikaiset tukitoimet päättyvät. Julkinen talous pysyy kuitenkin tuntuvasti alijäämäisenä ja velkasuhde jatkaa kasvuaan.

Maailmantalous elpyy eritahtisesti

Covid-19-pandemia johti syvään maailmantalouden taantumaan, mutta monet indikaattorit viittaavat talouden elpymiseen kuluvan vuoden kolmannesta neljänneksestä lähtien. Maailmantalous supistuu 6,1 % tänä vuonna ja elpyy 5,5 prosenttiin ensi vuonna.

Euroalueen talous supistui kuluvan vuoden toisella neljänneksellä ennakkotietojen mukaan lähes 12 % suhteessa edelliseen neljännekseen.

Etenkin palvelusektorit kärsivät hallitusten asettamista rajoittavista toimista. Vuositasolla euroalueen BKT supistuu 9,6 % tänä vuonna ja kasvaa 5 % ensi vuonna.

Maaileman tavarakauppa supistui huhtikuussa yli 10 % maaliskuusta. Keskeisistä talousalueista euroalueen tuonti supistui keväällä voimakkaaimmin. Kesäkuussa kauppa kuitenkin kääntyi kasvuun. Tavarakauppa kasvaa ennusteperiodilla aktiviteetin ja kysynnän kasvun tuella. Vuositasolla maailmankauppa supistuu 10,3 % tänä vuonna, mutta kasvaa ensi vuonna 6,5 %.

Sekä lyhyet markkinakorot että valtionlainojen korot ovat historiallisen alhaisella tasolla. Lyhyet korot ovat laskeneet keväisen väliaikaisen nousun jälkeen. Korot nousevat maltillisesti ennusteperiodin lopulla. Hidas inflaatio heijastaa yleistä alavireisyyttä taloudessa.

Viennin supistuminen jatkuu loppuvuonna

BKT:n arvioidaan supistuvan 4,5 % v. 2020. Tuotanto laskee voimakkaaimmin toisella neljänneksellä kotimaisten rajoitustoimien seurauksena. Kolmannella neljänneksellä talous kääntyy kasvuun edelliseen neljännekseen verrattuna ja supistumien vuoden takaiseen verrattuna jää toista neljänneistä pienemmäksi.

BKT:n supistumiseen vaikuttaa merkittävimmin viennin supistuminen noin 13 prosentilla. Pandemian aiheuttama epävarmuus hidastaa ulkomaisen kysynnän kasvua monilla Suomen viennille keskeisillä toimialoilla, mikä lisää viennin supistumista edelleen tämän vuoden aikana.

Yksityinen kulutus supistuu 3,8 % v. 2020. Palveluiden kulutus on kärsinyt eniten epidemian takia käynnistetyistä liikkumisen ja liiketoiminnan rajoituksista. Kestokulutushyödykkeiden kulutuksen supistuminen jäi alkuvuonna maltilliseksi ja lyhytikäisten tavaroiden kulutus, joka sisältää elintarvikkeet ja energian, jopa kasvoi hieman vuoden takaiseen verrattuna. Työmarkkinat eivät nyt vedä työvoimaa, sillä työvoiman ulkopuolella olevien määrä on alkuvuonna lisääntynyt. Etenkin piilotyöttömiä oli viime vuotta enemmän. Työllisten määrän lasku jyrkkenee v. 2020. Työllisyys supistuu 2 % ja työllisyysaste laskee 71,2 prosenttiin. Työllisyyden lasku ja lomautettujen suuri määrä kohottavat työttömyysasteen 8 prosenttiin.

Kuluttajahintaindeksillä mitattuna inflaatioksi ennustetaan 0,4 % v. 2020. Kulutuskysynnän merkittävä supistuminen sekä epävarmuus talouden tulevasta kehityksestä hillitsevät inflaatiota myös tulevina vuosina.

BKT:n arvioidaan kasvavan 2,6 % v. 2021 ja 1,7 % v. 2022. Suomen tärkeimpien kauppakumppanien teollisuuden elpyminen on tärkeää viennille. Matkailu on edelleen pysähdyksissä ja heikko kehitys jatkuu ensi

vuoden puolelle. Palveluiden viennin suurimmat erät ovat ICT- ja liike-elämän palvelut, joiden näkymät ovat paremmat kuin aloilla, jotka kärsivät suoraan liikkumisen rajoitteista ja kuluttajien luottamusta laskevista riskeistä.

Taloukasvun ennustettu palautuminen alkaa asteittain kohentaa työvoiman kysyntää vuosina 2021–2022. Työllisten määrä supistuu alkuvuoden heikkoudesta johtuen v. 2021 vielä hieman ja kääntyy kasvuun v. 2022. Työllisten määrä jää kuitenkin selvästi pienemmäksi kuin v. 2019 ja työllisyysaste on 71,5 % v. 2022.

Vuosina 2021 ja 2022 kansallisen kuluttajahintaindeksin arvioidaan nousevan 1,2 % ja 1,4 %. Molempina vuosina kulutukseen kohdistuvat veronkorotukset kiihdyttävät inflaatiota, selvimmin v. 2021.

Julkinen talous on juuttunut alijäämäiseksi

Julkisen talouden alijäämä kasvaa tänä vuonna 7,7 prosenttiin ja julkisyhteisöjen velka n. 70 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkista taloutta heikentävät covid-19-epidemian aiheuttama talouden taantuma sekä hallituksen päättämät yrityksiä, kansalaisia ja talouden kasvua tukevat toimet.

Julkisen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino pienenee lähivuosina, mutta on edelleen 2,7 % suhteessa BKT:hen eli n. 7 mrd. euroa v. 2024. Valtion ja paikallishallinnon yhteenlaskettu alijäämä on tätä suurempi, sillä julkisyhteisöihin luokiteltavat työeläkelaitokset ovat hieman ylijäämäisiä. Julkinen talous oli rakenteellisesti alijäämäinen jo taantuma edeltäneessä suhdannehuipussa.

Väestön ikääntyminen on heikentänyt julkista taloutta merkittävästi jo kymmenen vuoden ajan, kun paljon julkisia palveluja ja etuuksia käyttävien ikääntyneiden määrä on kääntynyt nopeaan kasvuun. Samalla työikäinen väestö, joka veroillaan rahoittaa julkiset palvelut ja sosiaaliturvan, on alkanut supistua. Väestön ikääntyminen aiheuttaa menopaineita julkiseen talouteen myös tulevaisuudessa, kun erityisesti paljon sosiaali- ja terveystaloutta käyttävän yli 75-vuotiaan väestön määrä kasvaa. Siksi julkinen velkasuhde näyttäisi kasvavan koko 2020-luvun ajan. Tämänhetkisen arvion mukaan julkisen talouden vahvistaminen 5 mrd. eurolla vuoteen 2026 mennessä vaikuttavin toimin vakauttaisi velkasuhteen 70–75 prosenttiin 2020-luvun aikana. Velkasuhteen palauttaminen vuoden 2019 tasolle eli 60 prosentin tuntumaan 2020-luvun aikana edellyttäisi puolestaan julkisen talouden vahvistamista n. 10 mrd. eurolla.

TAULUKKO 1: TALOUDELLISEN TILANTEEN TUNNUSLUKUJA SUOMESSA

Yleinen taloudellinen tilanne (**VM:n ennuste 2020)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020**	2021**	2022**
Bruttokansantuote, %	-0,6	0,1	2,6	3,3	1,5	1,1	-4,5	2,6	1,7
Työttömyysaste, %	8,7	9,4	8,8	8,6	7,4	6,7	8,0	8,2	8,0
Ansiotasoindeksi, %	1,4	1,4	0,9	0,2	1,7	2,1	1,7	2,5	2,0
Kuluttajahintaindeksi, %	1,0	-0,2	0,4	0,7	1,1	1,0	0,4	1,2	1,4
Euribor 3 kk, %	0,2	0,0	-0,3	-0,3	-0,3	-0,4	-0,4	-0,4	-0,3
Veroaste, % BKT:sta	43,9	43,9	43,8	42,9	42,4	42,2	41,9	42,7	42,3

1.1.2 Kuntatalouden tilanne

Kuntatalouden näkymät ovat syksyllä 2020 poikkeuksellisen haastavat. Tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous jatkoi heikkenemistään vuonna 2019. Lisäksi yleinen taloudellinen kehitys kääntyi hienoiseen laskuun jo vuoden 2019 loppupuoliskolla ja vuoden 2020 alussa Suomeen levinnyt koronaviruspandemia ja sitä seuranneet hallituksen asettamat rajoitustoimet vaikuttivat voimakkaasti koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Hallitus on tukenut kuntia useilla toimilla vuoden 2020 aikana akuutista kriisistä selviämiseen. Tukitoimet ovat kohentaneet kuntatalouden tilaa merkittävästi vuonna 2020. Kuntatalouden haasteena on kuitenkin sopeutuminen kohti koronakriisin jälkeistä aikaa ja kohti normaalia rahoitusuraa.

Kuntatalouden suurin ongelma koronakriisin tuomien lisähaasteiden lisäksi on jo pitkään jatkunut tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhta. Ikäihmisten määrän kasvu on jo monen vuoden ajan lisännyt palvelutarvetta ja sote-menoja, ja tämä kehitys tulee jatkumaan alkavalla vuosikymmenellä. Samanaikaisesti työikäisen väestön määrän pieneminen heikentää veropohjaa. Demografinen muutos lisäksi eriyttää erikokoisten ja olosuhteiltaan erilaisten kuntien talouskehitystä.

Kuntatalouden tunnusluvut heikkenivät vuonna 2019

Vuoden 2019 tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalouden toimintakate heikkeni noin 1,3 mrd. euroa ja vuosikate noin 0,3 mrd. euroa. Vaikka kuntien talouden keskeiset tunnusluvut heikkenivät, verorahoituksessa oli kuitenkin myönteistä kehitystä. Kuntatalouden lainakanta jatkoi kasvuaan 2,5 mrd. eurolla yhteensä 21,9 mrd. euroon. Myös kuntakonsernien vuosikate heikkeni edelleen ja lainakanta kasvoi selvästi.

Koronakriisi vaikeutti kuntien tilannetta entisestään vuonna 2020 – valtio tukee kuntia merkittävästi

Keväällä 2020 Suomeen levinnyt koronaviruspandemia sekä sitä seuranneet hallituksen maaliskuussa asettamat rajoitustoimet vaikuttivat merkittävästi koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Tilanne vaikutti kevään aikana voimakkaasti kuntien tehtäväkenttään, palvelujen tarpeeseen ja kysyntään sekä niiden tuottamisen tapaan. Samanlaisesti kuntien verotulot putosivat, myynti- ja maksutulot vähenivät sekä sosiaali- ja terveydenhuollon menot kasvoivat kuntien ja sairaanhoitopiirien valmistautuessa koronapotilaiden hoitoon. Myös kiireetöntä hoitoa lykättiin osittain kuntien ja kuntayhtymien, osittain asiakkaiden toimesta.

Syksyn 2020 budjettiriihen yhteydessä hallitus päätti osoittaa kunnille lisätukea syksyn 2020 lisätalousarviossa. Peruspalvelujen valtionosuuksia korotetaan vielä 400 milj. eurolla ja sairaanhoitopiirien valtionavustusta 200 milj. eurolla. Lisäksi syksyn lisätalousarviossa osoitetaan 355 milj. euroa koronavirukseen liittyvien välittömien kustannusten, kuten testauksen, täysimääräiseen korvaamiseen. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille korvataan erikseen rajatestauksen edellyttämästä testauskapasiteetin nostosta ja analyysitoiminnasta aiheutuvat kustannukset enintään 200 milj. euroon asti.

Näiden merkittävien tukipakettien lisäksi kuntiin on kohdennettu useita muitakin tukitoimia vuoden 2020 aikana. Vuoden 2020 kuntatalouden tulos ja rahoitusasema ovatkin muodostumassa selvästi kevään 2020 kuntatalousohjelmassa esitettyä vahvemmaksi. Vahvistumisen taustalla ovat merkittävimpänä tekijänä hallituksen kuntataloutta vahvistavat tukitoimet peruspalvelujen järjestämisen turvaamiseksi ja kuntatalouden aktiviteetin ylläpitämiseksi. Myös verotulojen kehitys on ollut keväällä ennustettua parempaa. Tukitoimien ansiosta kuntatalous vahvistuu selvästi poikkeuksellisen heikkoon viime vuoteen verrattuna, mutta toiminnan ja investointien rahavirta pysyy silti negatiivisena ollen noin -0,8 mrd. euroa.

Valtion kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet vuoden 2021 talousarvioesityksessä

Valtio turvaa peruspalvelujen järjestämistä jatkamalla kuntatalouden tukitoimia vuonna 2021. Peruspalvelujen valtionosuuksiin osoitetaan 300 milj. euron lisäys, josta 20 milj. euroa kohdistetaan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen, ja yhteisöveron jako-osuuden korotusta jatketaan vielä vuonna 2021. Lisäksi kuntakonsernien kertyneen alijäämän kattamiskauden väliaikaisella pidentämisestä koskevalla kuntalain muutoksella helpotetaan kaikkien kuntien tilannetta ja annetaan lisäaikaa talouden sopeuttamiselle.

Koronavirustilanteeseen välittömästi liittyvät kustannukset esimerkiksi testaukseen, jäljittämiseen ja potilaiden hoitoon liittyen korvataan kunnille täysimääräisesti. Tähän varataan vuonna 2021 yhteensä 1,66 mrd. euroa.

Ensi vuonna jatketaan peruspalveluiden kehittämistä pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti. Kuntien uusiin tai laajeneviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan täysimääräinen rahoitus, jolloin uudistusten toteuttaminen ei vaikuta kuntataloutta heikentävästi.

Oppivelvollisuusikä korotetaan 18 vuoteen, mikä laajentaa oikeutta saada maksutonta opetusta. Hankkeeseen kohdennetaan lisärahoitusta 22 milj. euroa vuonna 2021. Lisäksi oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja perusopetuksessa ja toisella asteella vahvistetaan. Vanhuspalvelujen hoitohenkilöstön vähimmäismitoituksen nostamiseen kohdennetaan 53 milj. euroa vuonna 2021, ja lisäksi siihen liittyen lähihoitajien koulutuksen lisäämiseen osoitetaan 20 milj. euroa. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakia uudistetaan, minkä arvioidaan vähentävän maksutuloja 17 milj. eurolla vuonna 2021. Kuntien valtionosuuksiin tehdään vastaava lisäys. Varhaiskasvatuksen kehittämiseen kohdennetaan 15 milj. euroa. Varhaiskasvatusmaksuja alennetaan, mikä vähentää kuntien maksutuloja vuositasolla 70 milj. eurolla. Muutos tulee voimaan 1.8.2021, joten maksutulojen alenema on vuonna 2021 vain 30 milj. euroa. Maksutulojen menetys kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pysyvästi kahdella prosenttiyksiköllä.

Valtion toimenpiteet vahvistavat kokonaisuutena kuntataloutta 865 milj. eurolla vuonna 2021 vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon verrattuna. Kuntataloutta vahvistavat erityisesti valtionosuuksien määräaikainen 300 milj. euron korotus ja yhteisöveron jako-osuuden korotuksen jatkaminen vuodelle 2021. Suuri osa kuntataloutta vahvistavista toimista on määräaikaisia, mutta hallitus päätti budjettiriihen yhteydessä käynnistää myös kuntapolitiikan tulevaisuuden suuntaviivojen valmistelutyön.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta valmistellaan. Uudistus siirtäisi sosiaali- ja terveystaloudelliset sekä pelastustoimen tehtävät kunnilta perustettaville sote-maakunnille. Sote-uudistuksen vaikutukset kuntatalouteen otetaan huomioon kuntatalousohjelmassa siinä vaiheessa, kun uudistusta koskeva hallituksen esitys on annettu eduskunnalle.

Valtion toimet vahvistavat kuntataloutta vuonna 2021, mutta keskipitkällä aikavälillä kuntatalous uhkaa heikentyä

Valtiovarainministeriön kansantalousosaston syksyn 2020 ennusteen mukaan Suomen talouden odotetaan alkavan elpyä ja kääntyvän hitaaseen kasvuun vuonna 2021. Näkymään liittyy kuitenkin huomattavaa epävarmuutta kansainvälisen talouden kautta.

Vaikka koronapandemia ei ole ohi, kuntatalouden näkymiä arvioitaessa lähtökohtaisena oletuksena on, että koronatilanne pysyy Suomessa hallinnassa eikä uusia, kevään 2020 kaltaisia laajoja sulkutoimenpiteitä tule. On kuitenkin selvää, että koronan aiheuttamia talousvaikutuksia ka-

navoituu kuntatalouteen myös ensi vuonna. Hybridistrategian edellyttämä testaus lisää kuntien menoja, mutta valtio korvaa testauksesta aiheutuneet kustannukset kunnille täysimääräisesti. Monet kiireettömän hoidon toimenpiteet siirrettiin tai peruttiin koronatartuntojen uhan ja varautumisen edellyttämän terveydenhuollon resurssien riittävyyden vuoksi tuleville vuosille. Vaikka hoitojonojen purkaminen on ehditty jo aloittaa, siirtyy vuoden 2020 sosiaali- ja terveydenhuollon hoitovelkaa tuleville vuosille. Lisäksi kuntatalouden tilannetta haastaa talouden hidas toipuminen ja menojen sopeuttamisen vaikeus nykytilanteessa, jonka kesto on vaikea vielä arvioida.

Talouden hidas toipuminen yhdessä väestön ikääntymisen ja rakennuskannan iästä ja muuttoliikkeestä aiheutuvien investointipaineiden kanssa pitävät kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapainon mittavana koko ennustejakson.

Valtion budjettiriihessä päättämät tukitoimet vahvistavat kuntataloutta myös ensi vuonna. Kuntatalouden tulos on ensi vuonna lähellä tasapainoa, mutta investointitason pysyessä korkeana toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee painelaskelman mukaan noin -2 mrd. euroon. Vuoden 2021 jälkeen valtion koronavirustilanteeseen liittyvät tukitoimet poistuvat ja toiminnan ja investointien rahavirta jää kehyskauden lopussa runsaat 2 mrd. euroa negatiiviseksi. Siksi myös kuntatalouden lainakanta jatkaa painelaskelmassa ripeää kasvuaan ja uhkaa kasvaa noin 33 mrd. euroon vuonna 2024.

Kuntatalouden näkökulmasta koronakriisistä ollaan siirtymässä akuutin kriisin jälkeiseen aikaan. Jatkossa vaikutukset riippuvat monilta osin paitsi koronavirustapauksien määrästä eri alueilla, myös mahdollisista uusista rajoitustoimista sekä kansainvälisen talouden kehityksestä. Myös kuluttajien varovaisuudella ja esimerkiksi matkailun elpymisellä on vaikutusta erityisesti suurten kaupunkien ja matkailusta riippuvaisien kuntien tilanteeseen. Voidaankin arvioida, että koronapandemian alueelliset vaikutukset tulevat vaihtelevaan myös tulevina vuosina merkittävästi. Siten tarve kuntasektorin kestävyttä parantaviin rakenteellisiin uudistuksiin korostuu entisestään. Rakenteellisten uudistusten lisäksi kuntatalouden vakauden turvaaminen edellyttää myös kuntien omia tuottavuus- ja sopeutustoimia.

Talouden sopeutuspaine suuri kaikissa kuntakoryhmissä

Kuntatalousohjelman yhteydessä laadittujen kuntakohtaisten painelaskelmien perusteella talouden sopeutuspaine on lähivuosina suuri kaikissa kuntakoryhmissä. Laskelmassa kuntien talouden tasapainoa arvioidaan toiminnan ja investointien rahavirta-käsitteen avulla. Yksinkertaistettuna tunnusluku ilmaisee negatiivisena paineen lainakannan kasvattamiseen tai veroprosentin korottamiseen ja positiivisena laskennallista mahdollisuutta muun muassa lainojen lyhentämiseen tai veroprosentin alentamiseen.

Laskelman perusteella toiminnan ja investointien rahavirta vaihtelee merkittävästi kuntakokoryhmittäin, mutta pysyy kaikissa kuntakokoryhmissä lähivuosina negatiivisena.

Vuonna 2021 toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikenevän voimakkaasti kaikissa kuntakokoryhmissä valtion tukitoimien pienentyessä. Vuonna 2022 toiminnan ja investointien rahavirta näyttää heikenevän lähestulkoon kaikissa kuntakokoryhmissä. Tarkastelukauden loppuvuosina toiminnan ja investointien rahavirta paranee koko maan tasolla, mutta kuntakokoryhmien välillä kehitys vaihtelee huomattavasti. Heikoin tilanne olisi tarkastelukauden lopulla 20 000-40 000 asukkaan kunnissa ja alle 2 000 asukkaan kunnissa. Keski suurten 20 000–40 000 asukkaan kuntien tilannetta selittää ennakoitu korkea investointitaso.

Heikenevä toiminnan ja investointien rahavirta näkyy luonnollisesti myös kuntien lainakannoissa. Vuosina 2019–2024 kuntien lainakannan asukasta kohden laskettuna arvioidaan kasvavan noin 40 prosenttia. Kuntakokoryhmittäin tarkasteltuna lainamäärän kasvupaineen arvioidaan olevan suurin 20 000–40 000 asukkaan kunnissa, joissa lainamäärän arvioidaan kasvavan noin 80 prosenttia vuosina 2019–2024.

Painelaskelman perusteella negatiivisen vuosikatteen ja alijäämäisten kuntien lukumäärän arvioidaan kasvavan lähivuosina. Vuonna 2020 vuosikatteen arvioidaan olevan negatiivinen vain 13 kunnalla, mutta vuonna 2021 jo 39 kunnalla ja tarkastelukauden lopulla 66 kunnalla. Myös alijäämäisten kuntien lukumäärän arvioidaan kasvavan selvästi. Negatiivisen vuosikatteen kuntien määrä näyttäisi kasvavan erityisesti 2 000–5 000 asukkaan kuntakokoryhmissä, ja alle 2 000 asukkaan kunnista puolella vuosikate olisi negatiivinen vuonna 2024.

1.1.2.1 Valtionosuudet

Kuntien rahoitusjärjestelmä koostuu kuntien omista tuloista ja valtion rahoituksesta. Tärkeimpiä tulolähteitä ovat verotulot ja valtionosuudet. Valtionosuuksien tarkoituksena on taata kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuus koko maassa. Valtionosuusjärjestelmä muodostuu kustannuserojen kompensatiosta ja tulopohjan tasauksesta.

Kunnan peruspalveluiden valtionosuus

Merkittävin osa valtionosuusjärjestelmää on kunnan peruspalvelujen valtionosuus, joka kokoaa yhteen kunnallisten peruspalvelujen rahoituksen. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen, ja se perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin. Toimiva rahoitusjärjestelmä on keskeinen lähtökohta, jotta kunta voi järjestää laadukkaita peruspalveluja.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus kattaa seuraavat tehtäväalueet: sosiaali- ja terveydenhuolto, varhaiskasvatus (päivähoito), esi- ja perusopetus, kirjastot, yleinen kulttuuritoimi (asukasperusteinen) ja taiteen perusopetus (asukasperusteinen).

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perusteena ovat sosiaali- ja terveydenhuollon, esi- ja perusopetuksen ja yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset sekä asukaskohtaisen taiteen perusopetuksen ja kuntien yleisen kulttuuritoimen laskennalliset perusteet.

Lisäksi kunnille myönnettävässä kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa otetaan huomioon seuraavat tekijät:

- lisäosat; syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaisten kotiseutualueen kunta
- valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset
- järjestelmämuutoksen tasaus
- verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus.

Verotulojen tasaus

Peruspalvelujen valtionosuuden osana otetaan huomioon myös **verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus**. Suomen valtionosuusjärjestelmässä tulopohjan tasaus toteutetaan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella, joka sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Nimensä mukaisesti tasaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta.

Tasauksen perusteena olevaan laskennalliseen verotuloon sisältyvät kunnan laskennallinen kunnallisvero ja kunnan osuus yhteisöveron tuotosta. Verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta laskettaessa käytetään koko maan keskimääräistä kunnallisveroprosenttia, eikä yksittäisen kunnan veroprosentin muutoksella ole täten vaikutusta kunnan saaman tasauslisän tai maksaman tasausvähennyksen määrään.

Opetus ja kulttuuritoimen valtionosuus

Opetus- ja kulttuuritoimen järjestelmällä rahoitetaan koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa, osaa esi- ja perusopetuksesta, lukiokoulutusta, ammatillista peruskoulutusta, oppisopimuskoulutusta, ammatillista lisäkoulutusta sekä kansanopistoissa, kansalaisopistoissa, kesäyliopistoissa, liikunnan koulutuskeskuksissa ja opintokeskuksissa järjestettyä vapaan sivistystyön koulutusta.

Oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen tulorahoitus on osa ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinnan määräytymistä ja ra-

hoitusta. Ammatillisen lisäkoulutuksen tulosrahoitus sisältyy oppilaitosmuotoisen ja oppisopimuskoulutuksena toteutettavan ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitukseen.

Lisäksi järjestelmä kattaa ammatillisten erikoisoppilaitosten toiminnan ja opetustuntimäärän perusteella rahoitettavan taiteen perusopetuksen, kuntien liikuntatoimen ja nuorisotyön sekä museoiden, teattereiden ja orkestereiden toiminnan. Ahvenanmaalla järjestetty koulutus ei kuulu opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän piiriin.

Kotikuntakorvaus

Esi- ja perusopetuksen järjestäjällä on oikeus saada kotikuntakorvaus oppilaan kotikunnalta, kun oppilas suorittaa oppivelvollisuuttaan muualla kuin oman kuntansa esi- tai perusopetuksessa. Opetuksen järjestäjä voi tällöin olla toinen kunta, valtio, yliopiston harjoittelukoulu, yksityinen tai kuntayhtymä.

Valtionosuuden kunta saa kaikkien väestötietojärjestelmään merkittyjen kuntalaisten perusteella. Tähän ei vaikuta se, suorittavatko 6–15-vuotiaat kuntalaiset oppivelvollisuuttaan oman kunnan vai jonkun toisen opetuksen järjestäjän esi- ja perusopetuksessa.

Kotikuntakorvaus perustuu kunnan esi- ja perusopetuksen laskennallisiin kustannuksiin, ja sen määrä on eri 6-, 7–12- ja 13–15-vuotiaille. Kotikuntakorvauksen kunnittaisesta perusosasta säädetään vuosittain asetuksella. Kunnat ja opetuksen järjestäjät voivat sopia kotikuntakorvauksen määräytymisestä toisinkin kuin niistä säädetään.

Merkittävimmät muutokset vuosille 2021–2023

Kuntaliitto päivitti vuoden 2021 ennakkollisia kuntakohtaisia valtionosuuslaskelmia 4.9.2020. Ensimmäinen arvio vuoden 2021 taloussuunnittelun tueksi julkaistiin 28.4.2020 ja sitä päivitettiin 18.6. ja 26.6. Valtionosuus koostuu kahdesta osasta, valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kuntaliiton ennakkolaskelman (26.6.2020) mukaan kuntien valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset **vähenevät 370 miljoonaa euroa** (-3,6 %; -67 €/asukas) vuodesta 2020 vuoteen 2021.

Kunnille myönnetään valtionosuutta **7 570 miljoonaa euroa** ja verotulomenetysten korvauksia **2 325 miljoonaa euroa** vuonna 2021. Vuodesta 2020 alkaen kunnille maksettavat verotulomenetysten korvaukset on erotettu peruspalvelujen valtionosuudesta. Kirjanpidossa korvaukset kuitenkin kirjataan valtionosuuksiin ja eritellään tilinpäätöksen

liitetiedoissa. Täten kirjanpidon mukainen valtionosuus on yhteensä **9 895 milj. euroa vuonna 2021** (10 264 milj. € vuonna 2020).

Sekä vuoden 2020 että 2021 valtionosuusmaksatukseen vaikuttaa vuoden 2020 toisessa lisätalousarviossa (9.4.2020) päätetty ja 5. lisätalousarviossa (3.9.2020) tarkistettu koronavirusepidemiaan liittyvä **veronmaksulykkäysten aiheuttamien verotulomenetysten tilapäinen korvaus**, joka lisää valtionosuutta 118 milj. € vuonna 2020 ja vähentää valtionosuutta 123 milj. € vuonna 2021.

Ilman verotulomenetysten korvausten huomioon ottamista Kuntaliiton ennakkolaskelman mukaan "oikeat" valtionosuudet **vähenevät 306 miljoonaa euroa** vuodesta 2020 vuoteen 2021.

Valtionosuuden muutokseen vuodesta 2020 vuoteen 2021 vaikuttavat mm.

- Kustannustason muutoksesta johtuva **indeksikorotus**. Vuoden 2021 kustannustason muutos (+2,3 %) lisää valtionosuutta 166 milj. euroa.
- Automaattinen **määräytymistekijöiden muutos** lisää valtionosuutta 29 milj. euroa.
- Lakiin perustuva valtion ja kuntien välinen **kustannustenjaon tarkistus** (perustuen vuoden 2018 toteutuneisiin kustannuksiin) vähentää valtionosuutta -13,7 milj. euroa vuonna 2021.
- **Tehtävien ja velvoitteiden muutokset** lisäävät valtionosuutta 67 milj. euroa.

Ennakkolaskelman mukaan kunnan peruspalvelujen **valtionosuusprosentti nousee 0,12 prosenttiyksikköä ja on 25,63 %** vuonna 2021 (25,51 % vuonna 2020 elokuusta 2020 alkaen). Valtionosuusprosentin nousu johtuu kunnille lailla säädettyjen tehtävien ja velvoitteiden lisääntymisestä vuonna 2021. Tehtävien lisäyksestä aiheutuva kustannusten kasvu rahoitetaan hallitusohjelman mukaisesti täysimääräisesti (100 % valtionosuus), mikä osittain toteutetaan valtionosuusprosenttia korottamalla.

Kuntaliitto päivittää kuntakohtaista vuoden 2021 ennakkollista valtionosuuslaskelmaa seuraavan kerran lokakuussa 2020. **Lopulliset päätökset** vuoden 2021 valtionosuudesta tehdään aivan vuoden 2020 lopussa (edell. VM 30.12.2019 ja OKM 31.12.2019).

1.1.2.2 Verotulot

Kunnallisveron osalta veroennustekehikon perustana toimivat Verohallinnon julkaisemat tilastot.

Verotuloennustekehikoissa on huomioitu budjettiriihessä linjatut verotuksen muutokset ja valtiovarainministeriön viimeisimmät ennusteet. Lisäksi ennusteessa on huomioitu syyskuun tilitykset sekä Verohallinnon julkaisemat ennakkotiedot verovuoden 2019 verotuksesta.

Merkittävimmät muutokset vuosille 2021-2023

Veroennustekehikon lokakuun päivitys perustuu syksyn Kuntatalousohjelmassa esitettyihin arvioihin verotulojen kehityksestä. Kuluvan vuoden verotulojen kehitys on pelättyä parempi, joka myös on näkynyt viime kuukausien verotilityksissä. Talouden sulkutoimia on lievennetty suurelta osin, mutta koronavirusepidemian aiheuttama epävarmuus verotuloihin on kuitenkin yhä ilmeinen. Vaikutukset näkyvät viiveellä kunnallisveron ja yhteisöveron heikompana tuottona. Osa tästä heikennyksestä tulisi työllisyyden, ja sitä kautta palkkasumman, aiemmin oletettua heikomman kehityksen ja yritysten oletettua heikomman kannattavuuden myötä.

Kunnallisveroennuste

Ennusteessa on huomioitu toteutuneet verotilitykset syyskuuhun 2020 asti. Tässäkin versiossa on huomioitu palkkojen, eläkkeiden, työttömyys-turvaetuuksien sekä muiden veronalaisten sosiaalietuuksien muutokset verovuodelle 2019 ja ne perustuvat Verohallinnon tulokehitystilaston tietoon (11.5.2020). Tämän lisäksi ennusteessa on huomioitu Verohallinnon 5.10. päivitetty ennakkotieto verovuodesta 2019.

Verovuoden 2020 palkkasumman muutos parantui reilulla 0,5 %-yksiköllä syyskuun arviosta ja asettuu nyt -2,5 %:iin. Kuntakohtainen palkkasumman kehitysarvio vuodelle 2020 perustuu tähän arvioon sekä kunnan työikäisen väestön kehitykseen. Lokakuussa korotettiin muun muassa myös työkorvausten, hankintatöiden ja elinkeinotoiminnan ansiotulo-osuuksien tasoa. Näiden muutosten positiivinen vaikutus maksettavaan kunnallisveroon verovuonna 2020 on yhteensä noin 200 miljoonaa euroa. Myös muita tulo- ja vähennyseriä tarkistettiin uusimpien arvioiden mukaisiksi ennustevuosille.

Veroperustemuutokset alentavat kunnallisveron tuottoa arviolta 179 miljoonalla eurolla vuonna 2021. Tästä 172 milj. euroa johtuu hallitusohjelman mukaisista ansiotasoindeksin tarkistuksista, jotka olemme huomioineet ennusteessa jo aiemmin. Lisäksi tehtiin muutamia vaikutuksiltaan pienehköjä muutoksia veroperusteisiin. Arvioidut verotulomenetykset huomioidaan verotulojen menetyksien korvauksina.

Maaliskuussa 2020 alkaneen ja edelleen jatkuvan koronaepidemian aiheuttaman poikkeustilan arvioidaan osaltaan vaikuttavan tilitettävien verojen kertymiin siinä määrin, että jako-osuuksia muutetaan jo ennen vuoden 2019 verotuksen valmistumista. Lisäksi jako-osuusmuutostarpeeseen vaikuttavat verovuoden 2019 ennakkotiedot ja pääomatulojen

ennusteen aleneminen erityisesti osinkotulojen osalta. Kunnallisveron jako-osuus verovuodelle 2020 nousee näin ollen 61,79 %:sta 62,27 %:iin ja tämä muutos lisää kunnallisveron osuutta noin 150 miljoonalla eurolla. Uusia jako-osuuksia sovelletaan lokakuussa 2020 tehtävistä tilityksistä lähtien, jolloin samalla oikaistaisiin aiemmin sovelletuista jako-osuuksista aiheutuneet tilityserot.

Yhteisövero- ja kiinteistöveroennuste

Yhteisöverossa koronaviruksen vaikutus alkoi huhtikuun tilityksistä alkaen. Yritykset ovat puolen vuoden ajan voineet hakea alennusta ennakoveroihin Verohallinnolta ilman erillistä selvitystä niiden tulokehityksestä. Tästä johtuen kuluvan vuoden ennakoita kertyy tavanomaista vähemmän suhteessa maksettavaan yhteisöveroon. Ensi vuonna edellisen verovuoden yhteisöveroja kertyy vastaavasti normaalia enemmän.

Tämän hetken kehityksen perusteella vaikuttaa siltä, että suurin pudotus maksuunpannuissa ennakoveroissa on nähty. Olemme nostaneet yhteisöveron maksuunpanoarvioita vuosille 2020–2024 syyskuun alun arviosta. Talouden ja erityisesti vientiteollisuuden elpymisen aikataulu ja vauhti ovat kuitenkin hyvin epävarmoja.

Kuntien yhteisöveroennuste nousee selvästi syyskuun arvioista. Osittain siitä syystä, että arvioitu maksettava yhteisövero kasvaa verovuosina 2020–2024 sekä osittain johtuen korotetuista yhteisöveron jako-osuuksista, joista päätettiin budjettiriihessä. Osana kuntien koronatukipakettia päätettiin valtion talousarvioesityksessä korottaa myös kuntien osuuksia yhteisöveron tuotosta. Kuntien yhteisöveron jako-osuuteen tehdään näin ollen 10 prosenttiyksikön määräaikainen korotus myös vuodelle 2021. Lisäksi kunnille kompensoidaan varhaiskasvatusmaksujen alentamiset korottamalla yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi 2 prosenttiyksiköllä verovuodesta 2021 eteenpäin.

Ensi vuonna arvioitu kunnille maksettava yhteisövero kasvaa reilulla 700 miljoonalla eurolla, josta jako-osuuskorotusten vaikutus on reilu 85 %. Verovuosina 2022–2024 kunnille maksettava yhteisövero kasvaa reilulla 200 miljoonalla eurolla per vuosi. Tästä reilu puolet selittyy varhaiskasvatusmaksujen alentamisen kompensatiolla.

Yhteisöveron tilitysennusteessa 2020 ja 2021 huomioitiin myös päivitettyt arviot yritysten verojen maksujärjestelyistä. Niiden perusteella tilityksiä alennettiin normaalitilanteeseen nähden noin 10 miljoonalla eurolla.

Kiinteistöveron kuluvan vuoden maksuunpanoarvio perustuu Verohallinnon ennakkotietoon. Kertymäärarvioissa 2020 ja 2021 olemme myös huomioineet verojen maksujärjestelyihin liittyvät muutokset ja niihin liittyvät päivitettyt vaikutusarviot. Nyt niiden vaikutus arvioidaan olevan -10 miljoonaa euroa vuonna 2020, kun ne vielä kesäkuussa olivat noin

-60 miljoonaa euroa. Verovuoden 2020 kiinteistöverotus valmistuu aiemmasta poiketen vasta lokakuun lopussa. Kuntakohtaiset verotiedot saadaan todennäköisesti käyttöön siten vasta marraskuussa.

Kuntakohtaiset tiedot palkkasumman kehityksestä vuonna 2020 on myös päivitetty Helsinki GSE:n tilannehuoneen julkaisemien tammi-elokuun tulorekisteritietojen pohjalta. Elokuun palkkasumma laski -3,2 % vuoden takaisesta. Aiempien kuukausien tiedot ovat myös päivittyneet ja tästä syystä vuoden 2020 kumulatiivinen palkkasumma (-1,4 %) tammi-elokuussa on parempi kuin edellisessä päivytyksessä.

(lähteet, s. 10–23: Kuntaliitto ja Valtiovarainministeriö).

1.1.3 Taloudellinen tilanne Alajärvellä 2021–2023

Alajärven kaupungin vuoden 2019 tilikauden alijäämä oli 1.963.382,21 euroa, ja se oli alkuperäistä talousarviota 730.855 euroa heikompi ja lisämäärärahoilla korjattua talousarviota noin 451.780,79 euroa parempi. Kaupungin vuosikate oli 1,283 milj. euroa ja se laski edelliseen vuoteen verrattuna 1,377 milj. euroa (51,77 %).

Vuoden 2020 talousarvio on budjetoitu 372.888 euroa alijäämäiseksi. Välitinpäätöksessä (7/2019) tulos arvioitiin 460 t€ alijäämäiseksi. Tämän hetkisen arvion mukaan syksyn aikana joudutaan myöntämään lisämäärärahoja ja verotulojen alitoteutumisen perusteella tilikauden tulos tulee olemaan selvästi ennakoitua huonompi. Maan hallituksen päätökset osallistumisesta kuntien koronaepidemia-kustannusten korvauksiin korottaa huomattavasti valtionosuuksia, joten kuluvan vuoden tilinpäätös arvioidaan talousarvion laadintahetkellä n. 600 t€ ylijäämäiseksi.

Alajärven kaupungin lainakanta on vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaan 27,9 M€ (2.914 eur/as). Rahoitussuunnitelman mukaan vuoden 2020 aikana talousarviolainoja nostettaisiin 7,0 M€ euroa. Vuoden 2020 aikana suunniteltujen investointien arvioitu alitoteutuminen laskenee lainanottoa. Mikäli lainojen nostotarve säilyy 7 M€:ssa, lainakanta nousisi siten noin 30 M€:oon.

Talousarviovuosien 2021–2023 investointien osalta suuret rakennushankkeet päättynevät paloaseman rakentamiseen, jonka loppuvaiheen kustannuksiin varaudutaan 2,2 M€:lla. Vuodelle 2021 on suunniteltu 4,8 miljoonan euron ja vuodelle 2022 2,7 miljoonan euron nettoinvestoinnit.

Rahoitussuunnitelman mukaan Alajärven velkataakka isojen uudisinvestointien jälkeen vakiintuu 2021 jälkeen suunnitelmavuosina noin 26.000 miljoonaan ja pysyy asukasta kohden selvästi alle 3.000 euron.

Talousarviossa vuoden 2021 vuosikate asettuu 5,0 miljoonaan euroon, jolloin se kattaa poistoista n. 143 prosenttia. Vuosien 2022 ja 2023 taloussuunnitelmassa vuosikate laskee 3.361 M€:oon ja vuonna 2023 2.197 M€:oon.

1.1.3.1 Väestö

Väkiluvun kehitys

Tilastokeskuksen väestörakennetilaston mukaan Suomen virallinen väkiluku oli vuoden 2019 lopussa 5 525 292.

Vuoden 2018 aikana väkiluku kasvoi viidessä maakunnassa ja väheni 14 maakunnassa. Määrällisesti eniten väkiluku kasvoi Uudellamaalla, 18 701 henkilöllä, Pirkanmaalla, 2 571 henkilöllä ja Varsinais-Suomessa, 759:llä. Väkiluvun kasvu oli Manner-Suomessa myös suhteellisesti suurin Uudellamaalla, 1,1 prosenttia.

Väkiluku väheni määrällisesti eniten Etelä-Savossa, 2 280 henkilöllä ja Kymenlaaksossa, 2 221 henkilöllä. Myös suhteellisesti väkiluku väheni eniten Etelä-Savossa (1,6 %). Etelä-Pohjanmaan väkiluku väheni 1 030 henkilöllä (0,5 %) ollen vuoden vaihteessa 188 685. Etelä-Pohjanmaan maakunnassa kaupungin muuttotappio sijoittuu keskivaiheille.

Alajärven väkiluku oli 9 562 vähentyen 138 hengellä. Vastaava kehitys on ollut samansuuntaista kuin muidenkin pienten kuntien osalta, eli väestöä muuttaa enemmän suuremmille kaupunkiseuduille pienempien kuntien menettäessä väestöään. Väestön muutostappio koetteli Alajärveä erityisesti vuosina 2011 ja 2015. Myös vuodet 2018 ja 2019 ovat huolestuttavia ja vuosi 2020 lähestyy samaa tasoa.

TAULUKKO 2: ALAJÄRVEN VÄKILUVUN KEHITYS 2008–2020

Vuosi	Väkiluku 31.12.	Muutos henk.	Muutos %
2008	8 785	-16	-0,18
2009*	10 573	1 788	16,91
2010	10 487	-86	-0,82
2011	10 327	-160	-1,55
2012	10 268	-59	-0,57
2013	10 227	-41	-0,40
2014	10 171	-56	-0,55
2015	10 006	-165	-1,65
2016	9 899	-107	-1,08
2017	9 831	-68	-0,69
2018	9 700	-131	-1,35
2019	9 562	-138	-1,44
2020/10	9 445	-117	-1,24

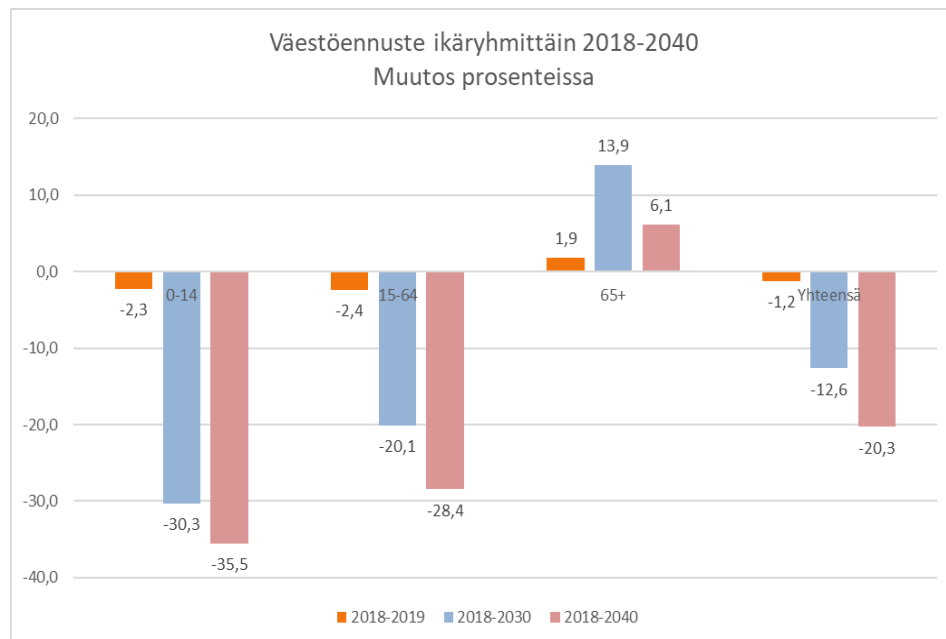
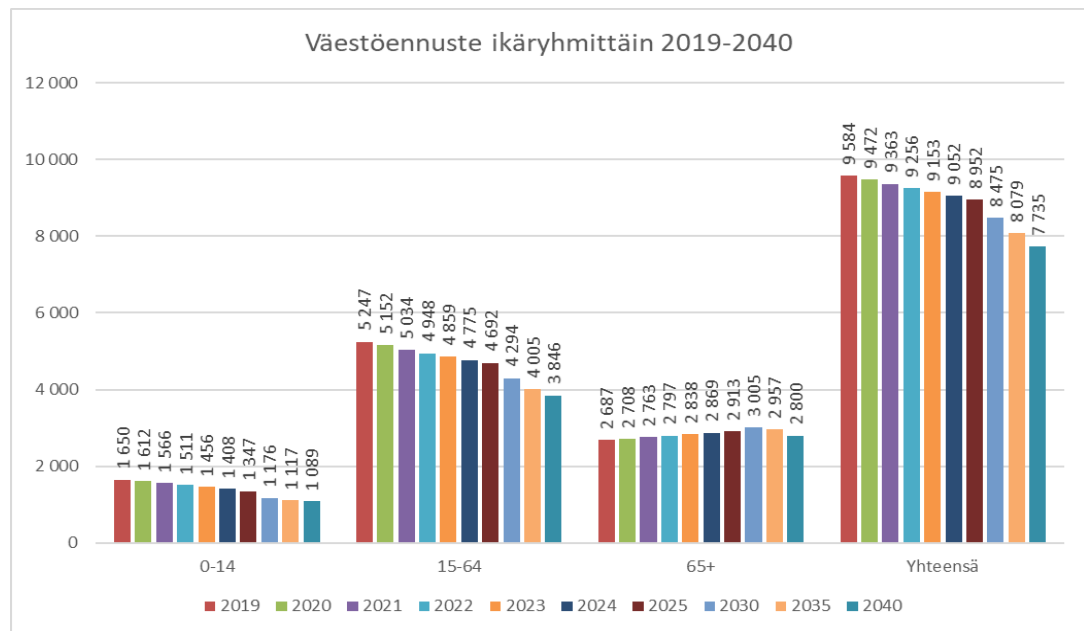
* Kuntaliitos Alajärvi - Lehtimäki

Väestöennuste

Tilastokeskuksen viimeisten väestöennusteiden (2019) mukaan koko maan väkiluvun kasvu jatkuu myös tulevaisuudessa. Valtakunnallisen väestökehityksen tyypillisimpiä piirteitä on väestön ikärakenteen vanheneminen.

Alajärven osalta ikärakenteen vanheneminen on merkittävää. Yli 65-vuotiaiden osuus kasvaa vuodesta 2018 367 hengellä (13,9 %) 2030 mennessä. Samalla ajanjaksolla kaupungin väestö vähenee 1 225 henkilöllä.

TAULUKKO 3: ALAJÄRVEN VÄESTÖENNUSTE 2019-2040

Väestöllinen huoltosuhde

Väestöllinen huoltosuhde on suhdeluku, joka kuvaa alueen väestörakennetta eri ikäryhmien välisten suhteiden avulla. Mitä suurempia arvoja suhdeluvut saavat, sitä heikompi on tilanne.

Vuonna 2019 koko maan väestöllinen huoltosuhde oli 61,4 (v. 2018 61,0). Vastaavat luvut Etelä-Pohjanmaan maakunnassa olivat 72,1 (v. 2018 71,0) ja Alajärvellä 82,8 (v. 2018 71,0).

Alajärvellä väestöllisen huoltosuhteen vuonna 2035 ennustetaan olevan 102,0 eli jokaista työikäistä kohden olisi yli 1 huollettavaa. Tämä kehitys on todella huolestuttavaa ja tulee rasittamaan kaupungin taloutta tulevaisuudessa merkittävästi.

TAULUKKO 4: VÄESTÖLLINEN HUOLTOSUHDE 2018 - 2040

	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
Alajärvi	81,0	83,0	84,0	91,0	97,0	102,0	101,0
Etelä-Pohj.	71,0	72,0	73,0	76,0	78,0	80,0	80,0
Koko maa	61,0	61,0	62,0	63,0	65,0	66,0	66,0

Lapsia ja senioreita 100 työikäistä kohti

1.1.3.2 Työllisyys

Koko maan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta elokuussa 2020 oli 12,5 prosenttia, eli 3,6 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuosi sitten. Vastaava luku oli Etelä-Pohjanmaalla 8,4 % (2019 6,1 %). Työttömyysaste Alajärvellä oli elokuun 2020 lopussa 9,0 % (6,1 %).

Työttömyysaste Alajärvellä on viime vuosina todennäköisesti hyvän talous/työpaikkatilanteen ansioista pysynyt samalla tasolla. Perinteisesti työttömyys on ollut pitkään kymmenen prosentin tasolla nousten kuitenkin hetkellisesti taloudellisen taantumien johdosta 2014–2016 jopa 14 %:n tasolle.

TAULUKKO 5: TYÖTTÖMYYSASTEEN KEHITYS 2014 - 2020

	Työvoiman määrä	Työttömät työnhakijat							
	2020	2020	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Alajärvi	3 886	351	14,1	14,2	13,3	11,9	9,9	9,0	9,0
Evijärvi	1 072	62	9,0	9,5	8,7	6,7	6,6	5,4	5,8
Lappajärvi	1 190	83	10,1	10,7	11,2	8,7	6,9	7,6	7,0
Soini	839	72	15,7	19,1	16,1	10,9	10,6	11,8	8,6
Vimpeli	1 201	75	12,5	14,0	10,9	9,1	6,8	6,1	6,2
Järviseu	8 188	643	12,8	13,5	12,0	9,5	8,2	8,0	7,3

ELY-keskus: Etelä-Pohjanmaan työllisyyskatsaus: työttömyysaste elokuun 2020 lopussa.

1.2 Alajärven kaupungin strategia 2017–2021

Alajärven kaupungin strategia vuosille 2017–2020 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.11.2017 (§ 98). Vuonna 2021 noudatetaan vielä em. strategiaa.

1.2.1 Slogan

Alajärven kaupungin slogan on *”Alajärvi – Aitoa elämää Aaltojen keskellä”*.

1.2.2 Missio

Alajärven kaupunki järjestää kuntapalvelut yhteistyöllä edistäen asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä sekä alueen elinvoimaa ja kestäväää kehitystä.

1.2.3 Visio 2030

Alajärven kaupunki on itäisen Etelä-Pohjanmaan vetovoimainen elinkeino- ja koulutustoiminnan sekä lähipalveluiden ja paikkaan sitoutumattoman työn kaupunkikeskus.

Alajärven vahvuus perustuu turvalliseen ja viihtyisään elinympäristöön, elinvoimaisiin kyliin, laadukkaisiin ja kustannustehokkaisiin kuntapalveluihin, ennakkoluulottomaan yrittäjyyteen, monipuolisiin kaupan, vapaa-ajan ja kulttuurin palveluihin sekä avoimeen ja innostavaan ilmapiiriin.

1.2.4 Alajärven kaupungin arvot

1. Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyys tarkoittaa kaikkien kaupunkilaisten vastuuta itsestään ja lähimmäisistä, osallisuuden ja aktiivisuuden edistämistä, syrjäytymisen ehkäisyä sekä osallistumista yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen.

2. Luovuus

Luovuus tarkoittaa jokaisen kykyä tuottaa Alajärvelle uusia hyödyllisiä muutoksia, toimia suunnannäyttäjänä ja rohkeutta etsiä uusia entistä parempia tapoja järjestää palveluja kaupunkilaisten hyväksi.

3. Turvallisuus

Turvallisuudella tarkoitetaan sitä, että kaupunkilaisten tulee voida luottaa kaupungissa tarjottaviin palveluihin, niiden laatuun ja oikeudenmukaisuuteen.

Turvallisuus tarkoittaa myös yhdessä luotavaa viihtyisää ja turvallista asuin- ja elinympäristöä.

4. Positiivinen yrittäjämielisyys

Positiivinen yrittäjämielisyys tarkoittaa yritystoiminnan kasvun ja edistämisen tukemista, mikä näkyy kaupungin elinkeinopolitiikassa.

Toisaalta positiivisella yrittäjämielisyydellä tarkoitetaan myös sisäistä yrittäjyyttä, joka tarkoittaa kaikkien omakohtaista innostusta työhön ja halua tuloksiin sekä sovittujen tavoitteiden saavuttamiseen.

1.3 Talousarvion sitovuus

Kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen mukaan vuoden 2021 talousarvio on valtuuston nähden sitova suurtuotetasolla (netto) sekä investoinnit ovat sitovia kohteittain.

2 TALOUSARVIO 2021

2.1 Yleistä talousarviosta

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi).

Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Alajärven kaupunki on perinteisesti laatinut taloussuunnitelman kolmelle vuodelle, koska pitempi suunnittelukausi sisältäisi runsaasti epävarmuustekijöitä.

Alajärven kaupunki tuottaa palvelut perusturvan osalta (Paras-laki, Lappajärven ja Vimpelin kunta) ja maaseututoimen osalta yhteistoiminta-alueena (Maaseutuhallinto, Soinin ja Vimpelin kunnat) ja ostopalveluna kaupunki tarjoaa Vimpelin kunnalle sivistystoimen palvelut. Lisäksi Soinin kunta ostaa kaupungilta kansalaisopiston ja musiikkiopiston palvelut ja Alajärven kaupunki ympäristöpalvelut Vimpelin kunnalta.

Edellä mainitun lisäksi tuloussuunnitelmassa on huomioitu suunnitelma-
vuosille 2022–2023 sekä kuluttajahintaindeksin (VM) että kunta-alan peruspalveluiden hintaindeksitason mukaiset korotukset käyttötalous-
puolelle. Lisäksi henkilöstömenot sisältävät lähes kunta-alan palkansaa-
jien ansiotasoindeksin mukaisen korotuksen.

Verotulojen ja valtionosuuksien ennustaminen talousarviovuodelle ja suunnitelma-
vuosille on edelleen haastavaa. Lainsäädännön ja hallitusoh-
jelman sekä usean eri kehysriihen päätösten vaikutukset ovat pääasialli-
sina perusteina valtiovarainministeriön ja kuntaliiton tuottamiin arvio-
ennusteisiin. Lisäksi epävarmuutta on tuonut vuosi sitten käyttöön
otettu tuloveroprosentti- ja tulorekisteriuudistus.

Talousarviossa on huomioitava tuottojen ja kulujen kirjaamisesta seu-
raavaa; Alajärven hallinnoimat toimialat perusturva, sivistys- ja maaseu-
tutoimi:

- o myös Lappajärven, Soinin ja Vimpelin aiheuttamat kulut kirja-
taan tilikauden aikana toimintakuluihin (kaikki kululajit)
- o em. kulut laskutetaan aiheuttamisperiaatteella Lappajärveltä,
Soinilta ja Vimpeliltä ja tulot kirjataan toimintatuottoihin
(myyntituotot).

2.2 Toimintatuotot

Toimintatuotot sisältävät myynti-, maksu- ja muut toimintatuotot sekä saadut tuet ja avustukset. Toimintatuottojen ennustetaan kasvavan vuoden 2020 talousarviosta 271.950 euroa (0,6 %).

Suunnitelmavuosille 2022–2023 on ennustettu toimintatuottojen kasvavan kuluttajaindeksin verran (2022 1,4 %, 2023 1,4 %). Kaupungin tulee vuosittain systemaattisesti korottaa perimiään taksoja vähintään kuluttajaindeksin verran.

2.3 Toimintakulut

Henkilöstökulut

Henkilöstökuluihin kirjataan palkat ja palkkiot sekä henkilösivukulut (mm. eläkkeet sekä sairaus-, työttömyys- ja tapaturmavakuutusmaksut).

Vuonna 2021 henkilöstökulujen oletetaan laskevan n. 1,5 % yhteissummaltaan 676.684 €. Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 22.8.2022 saakka. Suunnitelmavuosille 2022–2023 on ennustettu henkilöstökulujen kasvavan palkankorotusten (ml. ikä- ja kokemuslisät) vuoksi palkansaajien ansiotasoindeksiä (kuntasektori) mukailleen 2,0 % vuonna 2022 ja 2,2 % vuonna 2023.

Palvelujen ostot

Palveluiden ostoihin kirjataan sekä ulkoiset että sisäiset palvelujen ostot. Myös Vimpelin ja Soinin kuntien Alajärveltä laskuttamat osuudet kirjataan palveluiden ostoihin. Lisäksi palveluiden ostoja kasvattaa vuosittain Soinin kunnalle maksettava oppilaiden kotikuntakorvaus.

Palvelujen ostojen arvioidaan kasvavan 753.618 euroa (1,6 %) vuoden 2020 talousarvion tasosta.

Suunnitelmavuosille 2022–2023 on arvioitu palveluiden ostojen kasvavan vuosittain peruspalveluiden hintaindeksin verran (2022 1,8 % ja 2023 2,1 %).

TAULUKKO 6: TALOUSARVIO 2021

TALOUSARVIO, 1000 €

	TP 2019	TA 2020 + muutokset	TPE 2020	TA 2021
Toimintatuotot	44 708	42 783	42 552	43 033
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-45 948	-45 926	-46 336	-45 250
Palvelujen ostot	-49 572	-47 970	-47 870	-48 669
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 912	-6 061	-6 061	-5 589
Avustukset	-4 701	-4 498	-4 692	-4 321
Muut toimintakulut	-1 545	-1 395	-1 445	-1 291
Toimintakate	-62 969	-63 068	-63 853	-62 087
Verotulot	29 512	30 190	29 342	29 772
Valtionosuudet	34 792	36 137	38 780	37 440
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	16	13	13	12
Muut rahoitustuotot	154	145	145	145
Korkokulut	-218	-250	-250	-250
Muut rahoituskulut	-4	-10	-10	-10
Vuosikate	1 283	3 157	4 168	5 023
Poistot ja arvonalentumiset	-3 246	-3 552	-3 552	-3 493
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-1 963	-395	615	1 530
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 963	-395	615	1 530
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	41,52	40,42	39,99	40,94
Vuosikate / Poistot, %	39,52	88,87	117,33	143,82
Vuosikate, euroa / asukas	134	334	441	534
Asukasmäärä 31.12.	9 562	9 445	9 445	9 400

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kirjataan mm. toimistotarvikkeet, kirjallisuus, lääkkeet, hoitotarvikkeet, lämmitys, sähkö, vesi, pienkalusto ja rakennusmateriaalit.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin budjetoidaan vuodelle 2021 5,6 miljoonaa euroa, mikä on 472.695 euroa (7,8 %) vähemmän kuin vuoden 2020 talousarviossa.

Suunnitelmavuosille 2022–2023 on ennustettu palveluiden ostojen kasvavan kuluttajaindeksin verran (2022 1,4 %, 2023 1,4 %).

Avustukset

Avustuksiin kirjataan Alajärven kaupungin vuosittain myöntämät avustukset kotitalouksille ja yhteisöille.

Vuodelle 2021 budjetoidaan kotitalouksille myönnettäviin avustuksiin 3,6 miljoonaa euroa ja yhteisöille myönnettäviin avustuksiin puolestaan budjetoidaan 671.500 euroa. Avustuksia myönnetään 177.368 € vähemmän kuin vuonna 2020 (-3,9 %).

Suunnitelmavuosille 2022–2023 avustusten on suunniteltu säilyvän vuoden 2021 tasossa.

Muut toimintakulut

Muihin toimintakuluihin kirjataan mm. vuokrat, vahingonkorvaukset, edustuskulut ja jäsenmaksut.

Muiden toimintakulujen vuonna 2021 arvioidaan laskevan 103.439 euroa vuoden 2020 tasosta (1.394.915 eur -7,4 %).

Suunnitelmavuosille 2022–2023 on arvioitu muiden toimintakulujen kasvavan vuosittain kuluttajaindeksin verran (2022 1,4 %, 2023 1,4 %).

2.4 Toimintakate

Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuoden 2021 toimintakatteen arvioidaan olevan n. 62,1 miljoonaa euroa, mikä on 0,94 M€ (1,5 %) vähemmän kuin vuoden 2020 talousarviossa.

2.5 Verotulot

Maan hallituksen tekemien veroperustemuutosten vaikutusten arviointi kuntien verotuloihin on ollut viime vuosina erittäin haasteellista. Merkittävimmän epävarmuuden tuloveroprosentti- ja tulorekisteriuudistuksen lisäksi on tuonut koronavirus covid-19.

Alajärven kaupunginvaltuusto on päättänyt tuloveroprosentin pitämisen ennallaan vuonna 2021. Kiinteistöveroprosentit ovat olleet pääsääntöisesti joko välyksen alarajalla tai lähellä alarajaa, joten kaupunginvaltuusto korotti muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosenttia 1,1 %:sta 1,5 %:iin.

Vuoden 2021 verotuloarvio perustuu 21,75 % kunnallisveroon ja loka-kuussa 2020 käytettävissä olleisiin tietoihin kuntatalouden kehityksestä vuosina 2020–2023.

Kuntaliiton veroennustekehikon mukainen verotuloennuste näyttää tuleville vuosille tasaista kertymää. Ennusteen mukaan vuoden 2021 verotulojen toteutuma laskee hieman kuluvaan vuoden talousarviossa laaditusta ennusteesta. Verotulojen vuosittainen vaihteluväli edellyttää kuitenkin varovaisuutta verokertymän arvioimisessa.

TAULUKKO 7: VEROTULOENNUSTE 2017 - 2023

Verotulot (* ennuste)	2017	2018	2019	2020*	2021*	2022*	2023*
Kunnallisvero, milj. €	25,06	24,61	25,29	25,87	25,02	25,34	25,88
Kiinteistövero, milj. €	2,16	2,14	2,15	2,17	2,23	2,23	2,23
Yhteisövero, milj. €	2,44	2,14	2,07	2,15	2,52	2,23	2,13
Verotulot yhteensä:	29,66	28,89	29,51	30,19	29,77	29,80	30,24
Muutos edelliseen vuoteen (%)	0,8%	-2,6%	2,1%	2,3%	-1,4%	0,1%	1,5%

Kunnallisvero

Alajärvellä vuoden 2021 kunnallisveron tuotoksi arvioidaan 25,02 miljoonaa euroa, mikä on 850.000 euroa (3,3 %) vähemmän kuin vuoden 2020 (arvioitu marraskuussa 2020) kunnallisveron tuotto.

Kiinteistövero

Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2021 arvioidaan 2,33 miljoonaa euroa sisältäen nousua (68.000 euroa, 3,1 %) edelliseen vuoteen verrattuna.

Yhteisövero

Talousarviossa vuoden 2021 yhteisöveron määräksi on arvioitu 2,51 miljoonaa euroa, joka on 364.000 euroa (16,9 %) enemmän, kuin vuoden 2020 talousarviossa arvioitiin kertyvän.

2.6 Valtionosuudet

Peruspalveluiden valtionosuus

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa valtakunnallisesti. Ennakkolaskelman mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousee vuonna 2021 0,12 prosenttiyksikköä ollen 25,63 % ja (vuonna 2020 25,51 % ja omarahoitusosuus 3.524 euroa).

Yhden kunnan valtionosuus saadaan, kun kunnan laskennallisesta perusteesta/kustannuksesta vähennetään kunnan omarahoitusosuus, joka on yhtä suuri (€/asukas) kaikissa kunnissa.

Peruspalveluiden valtionosuus vuodelle 2021 on 20,28 miljoonaa euroa, mikä on n. 608.469 eur (3,09 %) enemmän kuin vuonna 2020.

Verotulojen tasaus

Alajärven kaupunki saa verotulojen täydennystä vuonna 2021 yhteensä noin 10,07 M€ (1.006 eur/as.). Kasvua edelliseen vuoteen oli 309.529 euroa.

Veromenetysten kompensatio

Valtionosuutta lisätään kuntakohtaisesti siten, että yksittäisen kunnan tulot eivät muutu veroperustemuutosten johdosta. Erona aiempiin vuosiin on vuoden 2020 alusta voimaan tullut muutos, jonka mukaan kunnille maksettavat veromenetysten kompensatiot erotetaan peruspalvelujen valtionosuudesta (mom. 28.90.30) ja maksetaan omalta valtiovarainministeriön momentilta 28.30.35. Uudistus yksinkertaistaa järjestelmää ja lisää sen läpinäkyvyyttä. Alajärven kaupunki saa veromenojen kompensatiota vuonna 2021 yhteensä noin 5,79 M€ kasvaen edellisestä vuodesta 230.747 euroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus

Alajärven kaupungin saama valtionosuus kohdistuu suurimmalta osin lukio-opetukseen, perusopetuksen vammaisopetukseen sekä musiikkiopiston ja kansalaisopiston toimintaan.

Vuoden 2018 alusta lukien Alajärven saama valtionosuus kirjataan kokonaisuudessaan kaupungin valtionosuuteen. Näin ollen omarahoituksen jälkeen kaupunki on vuonna 2021 saamassa valtionosuutta noin 1.306.302 euroa. Varsinaisesti tämä summa ei kuitenkaan tule kokonaisuudessaan kaupungin tuloksi, koska juuri suurimmat palvelukokonaisuudet pitävät sisällään vieraskuntalaisille annettavaa palvelua. Kaupungille kirjattava tulovaikutuksen arvioidaan olevan noin 675.000 euroa.

TAULUKKO 8: VALTIONOSUUDET 2018-2021

Valtionosuudet	TP	TP	TA	TA	Muutos	Muutos
	2018	2019	2020	2021	euroissa	%
Peruspalv. vo (pl. Verot. tasaus)	24 071 736	24 180 010	19 669 656	20 278 125	608 469	3,09 %
Verotuloihin perustuva vo:n tasaus	9 852 636	9 538 572	9 760 042	10 069 571	309 529	3,17 %
Veromenetysten kompensatio			5 555 433	5 786 180	230 747	4,15 %
Opetus- ja kulttuuritoimen vo	1 130 565	1 073 657	1 151 537	1 306 302	154 765	13,44 %
Valtionosuudet yhteensä	35 054 937	34 792 239	36 136 668	37 440 178	1 303 510	3,61 %

2.7 Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot

Korkotuottojen osuus vuoden 2021 talousarvioon suunnitellaan olevan 12.500 euroa.

Taloussuunnitelmavuosille 2022–2023 suunnitellaan korkotuotot kolmen edellisen vuoden keskiarvon mukaiseksi (14.000 ja 13.000 euroa/vuosi).

Muut rahoitustuotot

Muihin rahoitustuottoihin kirjataan mm. osinkotuotot, korvaukset jäännöspääomasta, verotilitysten korot ja viivästyskorkotulot.

Muihin rahoitustuottoihin budjetoidaan vuodelle 2021 145.451 euroa, mikä on sama määrä kuin vuoden 2020 talousarviossa.

Taloussuunnitelmavuosille 2022–2023 suunnitellaan muut rahoitustuotot kolmen edellisen vuoden keskiarvon mukaiseksi (148.000 ja 146.000 euroa/vuosi).

Korkokulut

Korkokuluiksi vuodelle 2021 budjetoidaan 250.000 euroa, mikä on saman suuruinen kuin vuoden 2020 talousarviossa.

Taloussuunnitelmavuodelle 2022 arvioidaan korkokulujen nousevan 25.000 euroa ja kuin myös vuodelle 2023 14.000 euroa.

Muut rahoituskulut

Muihin rahoituskuluihin kirjataan mm. maksetut viivästyskorot ja saatavien poistot. Muita rahoituskuluja suunnitellaan vuodelle 2021 9.500 euroa.

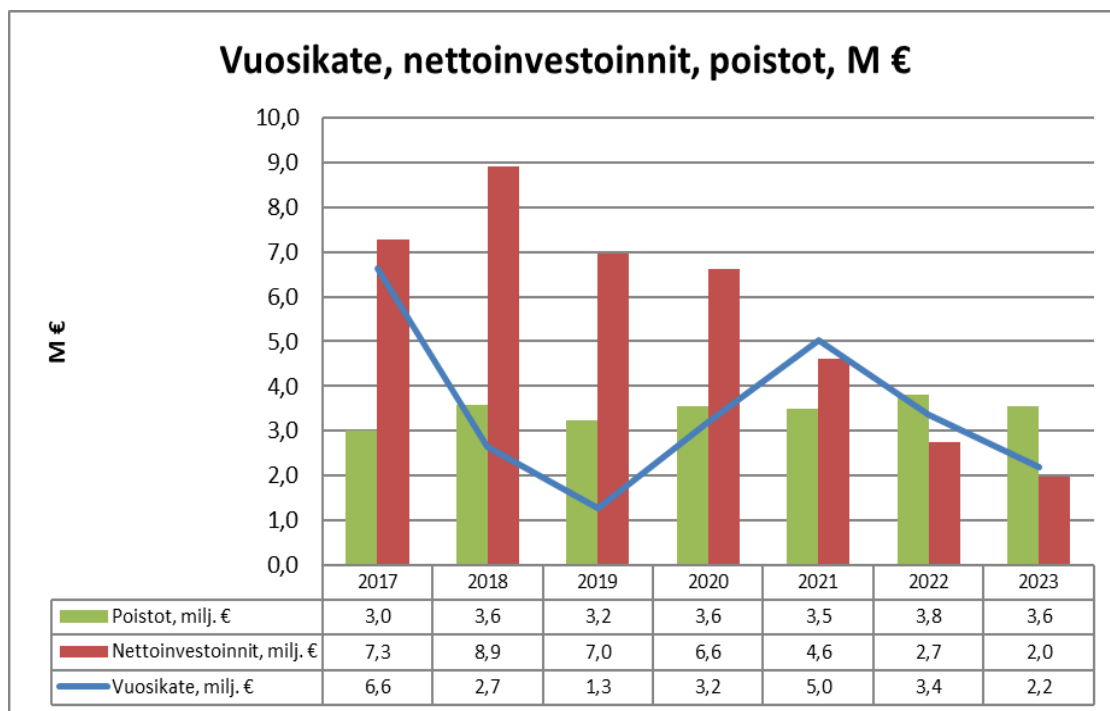
Taloussuunnitelmavuosille 2022–2023 suunnitellaan muut rahoituskulut kolmen edellisen vuoden keskiarvon mukaiseksi (8.000 ja 9.000 euroa/vuosi).

2.8 Vuosikate

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Rahoituslaskelmassa vuosikatteen riittävyys arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Suunnitelman mukaan Alajärven talous paranee v. 2021 ja vuosikate kattaa poistoista 143,83 %. Taloussuunnitelmavuosina tapahtuu käänne huonompaan, joten vuonna 2022 vuosikatteen ennustetaan olevan 3.361.000 € kattaen poistoista 87,97 %. Tilanne huononee vuonna 2023 ja vuosikate-ennuste on vain 2.197.000 € kattaen poistoista 61,65 %.

TAULUKKO 9: VUOSIKATTEEN KEHITYS VERRATTUNA NETTOINVESTOINTEIHIN JA POISTOIHIN

2.9 Poistot

Poisto tarkoittaa pitkävaikutteisen tuotannontekijän hankintamenon kirjaamista kuluiksi vaikutusaikanaan. Poistoaika ja poistoerät määritellään tuotannontekijän taloudellisen pitoajan mukaan. Poistoja tehdään tilikausittain ja poistot kirjataan kirjanpitoon.

Poistot perustuvat Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen suunnitelman mukaisista poistoista, jonka perusteella kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kuntakohtaisen poistosuunnitelman.

Vuodelle 2021 suunnitelman mukaiset poistot ovat 3,493 miljoonaa euroa, kun ne vuonna 2020 arvioitiin 3,552 miljoonaksi euroksi. Poistojen määrä laskee näin ollen 59.797 euroa (-1,7 %).

Vuoden 2022 poistojen on arvioitu olevan 3,821 miljoonaa euroa ja v. 2023 3,564 miljoonaa euroa. Arvio perustuu laadittuun investointisuunnitelmaan ja sen ennakoituun toteumaan.

2.10 Satunnaiset erät

Kirjanpitolain mukaan satunnaiset erät perustuvat kirjanpitovelvollisen tavanomaisesta toiminnasta poikkeaviin, kertaluonteisiin ja olennaisiin tapahtumiin. Taloussuunnitelmakaudelle ei suunnitella satunnaisia eriä.

2.11 Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset. Vapaaehtoisten varausten ja rahastojen lisäyksiä voi pääsääntöisesti tehdä enintään tuloslaskelman erän *Tilikauden tulos* osoittaman ylijäämän verran. Talousarviossa tuloksen käsittelyerät ovat ohjeellisia, lopullisesti niistä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä.

Vuoden 2021 tilikauden tulos ennakoitaan 1.520.937 euroa ylijäämäiseksi. Tulossuunnitelman mukaan vuoden 2022 tulos olisi alijäämäinen -460 t€, kuten myös vuoden 2023 tulos -1.367 M0 t€ euroa.

3 KÄYTTÖTALOUSOSA

3.1 Keskusvaalilautakunta

TAULUKKO 10: VAALIT, TALOUSARVIO 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	32 773	0	0	0,0 %
Menot	-34 084	0	-24 314	0,0 %
Netto	-1 311	0	-24 314	0,0 %

Seuraavat yleiset vaalit ovat kuntavaalit, jotka toimitetaan sunnuntaina 18.4.2021.

3.2 Tarkastuslautakunta

TAULUKKO 11: TILINTARKASTUS, TALOUSARVIO 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-17 349	-24 900	-22 500	-9,6 %
Netto	-17 349	-24 900	-22 500	-9,6 %

Tarkastuslautakunnan talousarvio käsittää luottamushenkilöpohjaisen tarkastuslautakunnan toiminnan sekä ammattitilintarkastuksen. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, miten valtuuston tilikaudelle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja onko kaupungin toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tilintarkastajan tarkastuspäiviä on arviolta yhteensä 17 kpl/vuosi. Tilintarkastusyhteisön kilpailuttaminen on laitettu vireille vuoden 2020 loppupuolella.

3.3 Kaupunginhallitus

3.3.1 Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet v. 2017–2021

Alajärven kaupungin strategiset päämäärät vuodelle 2021:

1. Kuntatalous on tasapainossa ja palvelurakenteet ovat tehokkaita
2. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö
3. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (hyvinvointiker-
tomus)
4. Kaupungin elinvoimaisuuden lisääminen.

Yksityiskohtaiset mittarit ovat kaupunginvaltuuston 27.11.2017 (§ 98) hyväksymässä Alajärven kaupungin strategiset päämäärät ja kriittiset menestystekijät -osiossa (ark.kohta 00.01.02).

3.3.2 Konsernitavoitteet vuodelle 2021

Kaupungin yleiset konsernitavoitteet

1. Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista.
2. Konserniyhteisöjen ja kuntayhtymien on toimittava taloudellisesti ja kannattavasti ja niiden tulee strategian mukaisesti tehostaa toimintaansa.
3. Konsernin ja kaupunginhallituksen välisen omistajaohjauksen kehittäminen edelleen.

Vuokrataloyhtiöt

1. Mitoitetaan vuokra-asuntojen määrä vastaamaan kysyntää.
2. Vuokrataloyhtiöiden toiminnan tehostaminen niin, että taloyhtiön talous on tasapainossa.

Alajärven Lämpö Oy

1. Kaukolämmön tarjoaminen asiakkaille kilpailukykyiseen hintaan.
2. Kotimaisen lähipolttoaineen hyödyntäminen lämpökeskuksessa.

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelut Oy

1. Kaupungin elinkeinostrategian mukaisten linjausten toteuttaminen ja seuranta omalta osaltaan.

3.3.3 Perustelut v. 2021

3.3.3.1 Kaupunginvaltuusto

TAULUKKO 12: KAUPUNGINVALTUUSTO, TALOUSARVIO 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-97 357	-96 892	-97 178	0,3 %
Netto	-97 357	-96 892	-97 178	0,3 %

Kaupunginvaltuusto pitää arviolta 10 kokousta/vuosi. Lisäksi järjestetään noin 2 seminaaria.

3.3.3.2 Kaupunginhallitus

TAULUKKO 13: KAUPUNGINHALLITUS, TALOUSARVIO 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	42 451	28 283	34 237	21,1 %
Menot	-378 976	-364 525	-364 085	-0,1 %
Netto	-336 525	-336 242	-329 848	-1,9 %

Kokousmäärätavoite vuodelle 2021 on yhteensä 20 kokousta. Lisäksi järjestetään tarvittaessa 1–3 seminaaria. Alajärven maamittaustoimiston vuokra sisältyy kaupunginhallituksen menoihin.

Henkilöstö: kaupunginjohtaja

3.3.3.3 Hallinto ja talous

TAULUKKO 14: HALLINTO JA TALOUS, TALOUSARVIO 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	9 620	1 400	1 400	0,0 %
Menot	-558 509	-585 130	-546 299	-6,6 %
Netto	-548 889	-583 730	-544 899	-6,7 %

Kaupungin keskushallinnon tehtäviin kuuluu kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston päätettäväksi tulevien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Taloushallinto vastaa kaupungin talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnasta sekä rahoitustoimesta. Talous- ja henkilöstöhallinnon kirjanpito- ja palkanlaskentatehtävät ostetaan Järvinet Oy:ltä ja asiointi kaupungin ja tilitoimiston välillä hoidetaan pääsääntöisesti sähköisesti.

Henkilöstö: hallintojohtaja, talousjohtaja, sisäinen tarkastaja / hallintosihteeri, 2 toimistosihteeriä, taloussuunnittelija, edunvalvontasihteeri 0,25 htv, arkistosihteeri ja asuntosihteeri.

3.3.3.4 Muu toiminta (Yhteistoimintaosuudet, jäsenmaksut, avustukset)

Yhteistoimintaosuudet ja jäsenmaksut

Yhteistoimintaosuuksiin ja jäsenmaksuihin on varattu vuodelle 2021 seuraavan taulukon mukaisesti yhteensä 177.760 euroa.

TAULUKKO 15: MUUT YHTEISTOIMINTAOSUUDET JA JÄSENMAKSUT 2021

Yhteisö	2021	2020
Etelä-Pohjanmaan liitto	117 475	121 681
Suomen Kuntaliitto	29 717	30 038
Työmarkkinalaitos	6 880	6 640
Etelä-Pohjanmaan Kauppakamari	3 255	3 299
Aisapari	150	150
Pohjanmaan vesi- ja ympäristö ry.	1 250	1 250
Ähtäväjokirahasto	1 800	1 800
Lapuanjokirahasto	785	785
Suomen vesilaitosyhdistys ry	2 480	2 409
Suomen Sininen tie ry.	900	900
Proagria Etelä-Pohjanmaa	400	360
Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys	5 830	5 764
Alajärven Sotaveteraanit ry	50	50
Visit Lakeus Oy	6 788	6 788
YHTEENSÄ:	177 760	181 914

Avustukset

Avustuksiin on taloussuunnitelmassa varattu vuodelle 2021 yhteensä 45.000 euroa. Osa avustusmäärärahasta varataan kaupunginhallituksen yhteistoimintasopimuksiin. Kaupungin jakamien avustusmäärärahojen hakuprosessi on yhdenmukaistettu v. 2020.

TAULUKKO 16: MUU TOIMINTA, TALOUSARVIO 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-431 102	-447 392	-434 500	-2,9 %
Netto	-431 102	-447 392	-434 500	-2,9 %

3.3.3.5 Työllistäminen

TAULUKKO 17: TYÖLLISTÄMINEN, TALOUSARVIO 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	19 050	52 200	0	-100,0 %
Menot	-98 946	-173 250	0	-100,0 %
Netto	-79 896	-121 050	0	-100,0 %

TAULUKKO 18: NUORTEN TYÖLLISTÄMINEN 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-49 202	-65 288	-65 256	0,0 %
Netto	-49 202	-65 288	-65 256	0,0 %

Työllisyyspalvelut siirtyvät 1.1.2021 lukien perusturvaan.

3.3.3.6 Löytöeläinten säilytys

TAULUKKO 19: LÖYTÖELÄINTEN SÄILYTYS, TALOUSARVIO 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-28 516	-25 050	-10 000	-60,1 %
Netto	-28 516	-25 050	-10 000	-60,1 %

Sopimus kilpailutettiin vuoden 2020 aikana ja Hepokatti Ky jatkaa uuden sopimuksen perusteella 1.1.2021 alkaen.

3.3.3.7 Viestintä

TAULUKKO 20: VIESTINTÄ, TALOUSARVIO 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-66 501	-129 004	-100 534	-22,1 %
Netto	-66 501	-129 004	-100 534	-22,1 %

Vuonna 2021 viestinnän tehtäviä sisällytetään hallintosihteerin tehtäviin (0,5 htv).

Viestinnän strategiset tavoitteet on määritelty viestintäsuunnitelmassa (hyväksytty kvalt 29.10.2018).

3.3.3.8 Projektit

TAULUKKO 21: PROJEKTIT, TALOUSARVIO 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	0	0	0	0,0 %
Netto	0	0	0	0,0 %

3.3.3.9 Asuntotoimi

TAULUKKO 22: ASUNTOTOIMI, TALOUSARVIO 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	256	200	225	12,5 %
Menot	-46 361	-50 757	-52 091	2,6 %
Netto	-46 105	-50 557	-51 866	2,6 %

Asuntosihteerille on keskitetty Alajärven kaupungin asuntoasioiden hoito. Suurin osa työpanoksesta menee vuokra-asuntoa hakevien asukkaiden palvelemiseen ja kaupungin vuokrataloyhtiöiden kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön. Lisäksi asuntosihteerille kuuluu Lehtimäen alueen kiinteistöjen vuokralaskutukset. Vuokra-asuntoja on kaupungin suorassa omistuksessa Alajärven keskustan alueella 11 kpl ja Lehtimäen kylässä 19 kpl. Kaupungin omistamissa vuokrataloyhtiöissä vastaavat vuokra-asuntomäärät ovat 147 kpl ja 49 kpl.

3.3.3.10 Henkilöstöhallinto

TAULUKKO 23: HENKILÖSTÖHALLINTO, TALOUSARVIO 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	407 517	439 327	435 612	-0,8 %
Menot	-405 121	-439 327	-435 612	-0,8 %
Netto	2 396	0	0	0,0 %

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet v. 2021–2023

Henkilöstöhallinto luo edellytykset hyvälle työnantajapolitiikalle.

1. Henkilöstön työhyvinvointi ja työkykyä edistävä toiminta.

Toimenpiteet: Yhteistyön tehostaminen esimiesten ja työpaikkojen kanssa varhaisen tuen ja tehostetun tuen toiminnan aktivoimiseksi sekä työturvallisuuden parantamiseksi. Mukautetun työn käyttöönotto sairauslomatapauksissa.

Tavoitteet: sairauspoissaolojen ja ennenaikaisen eläköitymisen vähentäminen.

Mittarit: sairauspoissaolot alle kuntien keskiarvon, työkyvyttömyyseläkkeelle jääneet.

2. Hyvä johtaminen ja osaava henkilöstö

Toimenpiteet: tehtävänkuvien ajan tasalle saattaminen ja kehityskeskustelujen käyminen. Henkilöstön kouluttaminen.

Tavoitteet: kehityskeskustelut käyty 98 %, tehtävänkuvat ja työn vaatavuuden arviointijärjestelmä ajan tasalla. Koulutussuunnitelmien laatiminen.

Mittarit: kehityskeskustelut, tehtävänkuvaukset, koulutussuunnitelmat ja työhyvinvointikyselyt (joka toinen vuosi).

Perustelut v. 2021

Henkilöstöhallinto käsittää hallinnon, työsuojelun ja tpd-toiminnan työpaikkaruokailun sekä nuorten työllistämisen. Tyky-toimintaan (e-passi) on varattu 43.000 euroa. Henkilöstöasiat valmistelee henkilöstöjohtaja ja päätösvaltaa käyttää henkilöstöjaosto.

Henkilöstö: henkilöstöjohtaja, henkilöstösihteeri, työsuojelupäällikkö (0,80 %) ja työsuojeluvaltuutettu (0,80 %).

Säästöt henkilöstömenoista

Virkojen ja toimien täyttämättä jättäminen / täyttämiskielto

Johtoryhmä käsittelee vakinaisten virkojen ja toimien täyttämisen ennen kuin virka tai toimi julistetaan haettavaksi.

Sijaisten palkkaaminen

Alle kolmen päivän sijaisia ei palkata. Poikkeuksena ainoastaan hoito- ja hoivapalvelut, joissa vuorotyölistat vaativat sijaisen palkkaamisen. Pitempiäaikaisen sijaisen palkkaamiseen pyydetään henkilöstöjohtajan lupa.

Vuosilomien sijoittaminen

Vuosilomat sijoitetaan koko lomakaudelle (2.5.–30.9. välinen aika) myös hoito- ja hoivapalveluissa, jolloin sijaisten tarve minimoituu.

Työaikamuotojen tehokas käyttö

Työajat tulee suunnitella niin, että ne vastaava toiminnan tarpeita. Työnantaja vastaa ja päättää töiden, työaikojen sijoittelusta eri päiville. KVTES ei sisällä määräyksiä säännöllisen työajan sijoittamisesta tiettyyn kelloaikaan tai viikonpäivään. Työvuorot voidaan sijoitella hyvinkin porrastetusti työpäivän sisällä.

Palkattomat vapaat (säästövapaat)

Henkilökunta voi ottaa palkatonta harkinnanvaraista virkavapautta/työlomaa 5 päivää, joista 4 on palkatonta ja 1 palkallinen tai 10 päivää, joista

8 on palkatonta ja 2 palkallista. Säästövapaat pidetään vuosittain ja ne anotaan siten, että ensin pidetään palkattomat päivät ja sen jälkeen palkalliset.

Edellytyksenä vapaan antamiselle on, että **ulkopuolisia sijaisia ei palkata**. Opetushenkilöstön osalta tehtävät voidaan hoitaa oto-tunteina.

Lomarahen vaihto vapaaksi

Alajärvellä on hyväksytty sopimus lomarahen vaihtamisesta vapaaksi.

Toimenkuvien ajan tasalle saattaminen

Esimiehet käyvät läpi toimialansa toimenkuvat ja työprosessit mahdollisten päällekkäisten toimintojen poistamiseksi.

Eläkkeelle jäävät

Toimialajohtajille on jaettu listat eläkkeelle jäävistä seuraavan viiden vuoden aikana. Toimialajohtajat ottavat eläköitymiset huomioon henkilöstösuunnitelmassa ja tekevät esityksen, mitä toimia ja virkoja mahdollisesti jätetään täyttämättä tai tehtäviä järjestellään sisäisin järjestelyin.

3.3.3.11 Kuntien yhteistoiminta

Elinkeinotoimi

TAULUKKO 24: ELINKEINOTOIMI, TALOUSARVIO 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-259 009	-263 981	-189 169	-28,3 %
Netto	-259 009	-263 981	-189 169	-28,3 %

Lisäksi kustannuspaikalle kirjataan mm. vanhoja eläkemenoperusteisia menoja 2.100 euroa.

Nettosumma sisältää Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:ltä ostettavan elinkeinopalvelun (185.769 €). Elinkeinopalvelu sisältää alkavien yritysten neuvontapalvelun, yritysten kasvupalvelut sekä kansainvälistymispalvelut. Yrityksellä on palvelupiste Alajärvellä.

Alajärven kaupungin konserniin kuuluva tytäryhtiö tuottaa elinkeinopalvelut kuntarahoitteen yrityspalveluyksikön toimesta, lisäksi yhtiön toimintaan sisältyy yhdessä yritys- ja kuntarahoitteen hoidetun kehittämissyksikön (kehittämispäällikkö) yritysälhtöiset kehittämisspalvelut.

Uuden osakassopimuksen (vuosille 2021–2022, optio v. 2023) mukaan kuntarahoitusta tarkistetaan vuosittain elinkustannusindeksin mukaisesti. Kuntarahoitus määräytyy kunnittain asukasluvun ja yritysten toimipaikkojen määrän mukaan.

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:n toimintarahoitus 2021 talousarvioon (ilman maaseutuyritysten neuvontapalvelua):

Asukasluvut ja yritysten toimipaikkojen lukumäärä (31.12.2019)

Alajärvi	9 562 as.	998 kpl
Lappajärvi	2 996	342
Soini	2 052	277
<u>Vimpeli</u>	<u>2 827</u>	<u>288</u>
Yhteensä:	17 437	1905

Toimintarahoitus

Elinkeinopalvelut:	Alajärvi	185 769 €
	Lappajärvi	60 871 €
	Soini	45 580 €
	<u>Vimpeli</u>	<u>54 280 €</u>
	Yhteensä	346 500 €

Palo- ja pelastustoiminta

TAULUKKO 25: PALO- JA PELASTUSTOIMINTA, TALOUSARVIO 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-931 787	-973 347	-971 670	-0,2 %
Netto	-931 787	-973 347	-971 670	-0,2 %

Alajärvi kuuluu Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitokseen. Alajärven maksuosuus Pelastuslaitokselle v. 2021 on 947.443 €. Lisäksi kustannuspai-
kalle kirjataan mm. vanhoja eläkemenoperusteisia menoja 22.927 €.

Velkaneuvonta

TAULUKKO 26: VELKANEUVONTA, TALOUSARVIO 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	0	0	0	0,0 %
Netto	0	0	0	0,0 %

Velkaneuvonta on hoidettu Alajärven osalta 1.1.2009–31.12.2018 Soinin kunnassa. Talous- ja velkaneuvonta on siirtynyt pois kunnilta Etelä-Pohjanmaan oikeusaputoimistojen järjestämäksi 1.1.2019 alkaen.

Jätelautakunta

TAULUKKO 27: JÄTELAUTAKUNTA, TALOUSARVIO 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	56 998	55 802	64 533	15,6 %
Menot	-56 998	-55 802	-64 533	15,6 %
Netto	0	0	0	0,0 %

Yhdeksän kunnan yhteinen lautakunta, jossa Alajärvi on vastuukuntana. Lautakunta vastaa ja päättää toimialueellaan asioista, jotka ovat jätelain mukaan jätehuoltoviranomaisen tehtäviä. Näitä ovat mm. jätehuoltomääräykset ja niistä poikkeaminen, jätemaksutaksa ja jätemaksuista tehdyt muistutukset. Lisäksi jätelautakunta vastaa jätteenkuljetusrekisteristä.

Järviseudun jätelautakunnan kulut katetaan jätelain mukaisesti kokonaisuudessaan jätemaksuilla.

Projektien kuntaosuudet

TAULUKKO 28: PROJEKTIEIN KUNTAOSUUDET, TALOUSARVIO 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-234 338	-150 200	-150 200	0,0 %
Netto	-234 338	-150 200	-150 200	0,0 %

Alajärven kaupunki on sitoutunut hankkeisiin, jotka edellyttävät rahoitusosuuden varaamista vuoden 2021 talousarvioon. Näistä rahoitusosuuksiltaan suurimpia ovat Leader-toiminta ja Epanet-korkeakouluverkoston koordinointi.

Yleinen edunvalvonta

TAULUKKO 29: YLEINEN EDUNVALVONTA, TALOUSARVIO 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	119 470	109 200	109 250	0,0 %
Menot	-101 812	-100 316	-101 896	1,6 %
Netto	17 658	8 884	7 354	-17,2 %

Holhustoimen edunvalvontapalvelujen järjestämisestä annetun lain (575/2008) perusteella on edunvalvontapalvelujen järjestämisvastuu siirtynyt valtion oikeusaputoimistoille vuoden 2009 alusta lukien.

Alajärven kaupunki tuottaa Lapuan oikeusaputoimiston kanssa tekemänsä sopimuksen perusteella holhustoimen edunvalvontapalvelut Alajärven, Soinin ja Vimpelin kunnissa. Toistaiseksi voimassa olevia edunvalvontapäätöksiä on 120–130 ja lisäksi muutamia sijaisedunvalvontamääräyksiä.

Yleisen edunvalvonnan menot muodostuvat henkilöstömenojen lisäksi atk- ja muiden palveluiden ostoista, toimistotilojen vuokrista sekä työmatkakuluista. Valtio maksaa palveluntuottajalle 410 euroa/päämies/vuosi. Päämieheltä perittävät palkkiot palveluntuottaja määrittelee oikeusministeriön ohjeiden mukaisesti. Palkkiota voi talousjohtaja edunvalvojan esityksestä kohtuullistaa.

Henkilöstö: Yleinen edunvalvoja, edunvalvontasihteeri 0,75 htv.

Sisäinen tarkastus

TAULUKKO 30: SISÄINEN TARKASTUS, TALOUSARVIO 2021

	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutos TA2021 / TA 2020
Tulot	102	60	56	-6,7 %
Menot	-20 680	-24 385	-17 683	-27,5 %
Netto	-20 578	-24 325	-17 627	-27,5 %

Sisäinen tarkastus on osa kaupungin sisäistä valvontaa. Sisäinen tarkastus auttaa organisaatiota sen riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuuden arvioinnissa ja kehittämisessä sekä pyrkii edistämään organisaation tavoitteiden saavuttamista.

Henkilöstö: sisäinen tarkastaja 0,25 htv.

3.4 Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta

Toiminta-ajatus

Järvi-Pohjanmaan perusturvan tehtävänä on edistää yhteistoiminta-alueen asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta yhteistyössä suunniteltujen oikea-aikaisten ja asiakasta lähellä tuotettujen peruspalvelujen avulla.

Perustehtävän toteuttamisen mahdollistavat asiakkaita kunnioittava ja osaava johtaminen sekä asiantunteva, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö. Kaikki toiminta pohjautuu sekä alueelliseen että moniammatilliseen yhteistyöhön ja kumppanuuteen.

Tulevaisuuden visio ja strategia

Yhteistoiminta-alueen väestö huolehtii itsestään ja yhteisöstään joustavien ja oikea-aikaisten peruspalvelujen tuella, jotka tuotetaan lähipalveluna laadukkaasti ja taloudellisesti palveluja määrittelevät lait, asetukset ja hoitosuositukset huomioiden.

Järvi-Pohjanmaan perusturva on vetovoimainen ja kilpailukykyinen henkilöstön ja alan opiskelijoiden hyvinvoinnista ja urakehityksestä huolehtiva työnantaja, jonka palvelukseen alan asiantuntijat hakeutuvat.

Keskeiset muutokset toiminnassa vuonna 2021

Järvi-Pohjanmaan perusturvassa jatketaan palvelevan työkuulttuurin toteuttamista. Toimintaan sitoutunut henkilöstö, muutoksen mahdollistaminen ja hyvä asiakaskokemus ovat palvelevan työkuulttuurin tunnuspiirteitä. Palvelevan työkuulttuurin tavoitteena on lisätä asiakkaiden ja henkilöstön tyytyväisyyttä perusturvan kaikkeen toimintaan.

Lisäksi varmistetaan, että perusterveydenhuolto ja sosiaalipalvelut ovat jokaisen saavutettavissa oikea-aikaisesti ja laadukkaasti. Toiminnassa huomioidaan tuottajakentän monipuolisuus ja lähipalveluiden saavutettavuus. Olemme mukana Etelä-Pohjanmaan Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmassa sekä Rakennemuutos-hankkeessa.

Perusterveydenhuollon hoitotakuun osalta tavoitteena on, että kiireettömässä tapauksessa hoitoon pääsee 7 päivän sisällä hoidon tarpeen arvioinnista. Etäpalveluiden kehittämistä jatketaan palveluiden saatavuuden parantamiseksi.

Ikäihmisten palvelujen ympärivuorokautisen hoivan rakennemuutosta jatketaan vähentämällä ostopalvelupaikkoja ja tarkastelemalla kuntien omien palvelujen rakennetta ja muutostarvetta. Kotiin annettavia sairaanhoidollisia palveluja vahvistetaan edelleen kotisairaaloiminnalla sekä tehostamalla kotikuntoutusta ja kotihoitoa. Kotiin vietäviä palveluja lisätään ottamalla käyttöön teknologia-avusteisia järjestelmiä.

Perhekeskustoiminta (ml. avoin kohtaamispaikka Pähkinä) ja sen kehittäminen monialaisesti jatkuu. Järvi-Pohjanmaan perhekeskus toimii verkostomaisesti. Yhteistyölle on luotu yhteiset käytännöt, vaikka toiminnot ovat levittäytyneet eri toimipisteisiin.

Lapsiperheiden ja lastensuojelun sosiaalityössä painotetaan vaikuttavuutta. Tavoitteena on kehittää edelleen lapsiperheiden ja lastensuojelun sosiaalityötä tehokkaaksi työmuodoksi yhdessä eri toimijoiden kanssa. Lapsiperheiden ja lastensuojelun sosiaalityö on siirtynyt vaiheittain systeemiseen työskentelyyn. Uudenlainen malli luo työntekijälle entistä paremmat mahdollisuudet lähellä perhettä toteutuvaan muutostyöskentelyyn. Malli tukee myös työntekijöiden ja asiakkaiden yhteistyön sujumista, palveluiden yhteensovittamista, ammatillisuuden kasvua sekä osaamisen jakamista. Näin myös työmäärä kohtuullistuu ja prosessien selkeyttäminen etenee.

Laadukkaiden sosiaali- ja terveystalouden tuottamista johdetaan tiedolla, minkä vuoksi mittaamiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Perusturvan toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kiireettömään hoitoon ja palveluun pääsee 7 vuorokaudessa. Hoidon ja palvelun jatkuvuus on turvattu.	<p>Asiakas- ja palveluohjauksen sekä hoidon ja palvelutarpeen arvioinnin yhdenmukaistaminen</p> <p>Eri vastaanottomallien yhtenäistäminen ml. moniammatilliset tiimit</p> <p>Sähköisten/digitaalisten palveluiden lisääminen (mm. Omaolo, sähköinen terveyskeskus)</p> <p>Asiakkuuksien segmentointi ja tunnistaminen (esim. Suuntima -työkalun käyttöönotto)</p> <p>Omatyöntekijän nimeäminen, asiakas-, palvelu-, terveys ja hoitosuunnitelmien tekeminen paljon palveluja tarvitseville</p>	<p>Yhtenäisten hoidon ja palvelutarpeen arviointien määrä</p> <p>Moniammatillisten tiimien asiakkaiden määrä</p> <p>T3-aika (3. kiireetön aika lääkärille ja hoitajalle)</p> <p>Käytössä olevien digitaalisten ja sähköisten palveluiden määrä ja niiden käyttöaste</p> <p>Kertakävijöiden ja paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden määrä, Asiakkaat, joille on tehty Suuntima</p> <p>Paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden määrä, joille on osoitettu omatyöntekijä (% kaikista ppt-asiakkaista), suunnitelmien määrä</p> <p>Asiakaspalautteiden seuranta</p>
Kotona asuminen on turvattu.	Palvelutarpeen mukaisesti kotiin vietävien palveluiden tarjoaminen kaiken ikäisille ja eri asiakasryhmille	Kotihoidon asiakkaiden asiakasprofiili (ikäjakauma ja erityisryhmä)

	<p>Kotikuntoutuksen ja kuntoutuksen toimintamallin kehittäminen</p> <p>Kotisairaaloiminnan laajentaminen, ml. palliatiivisen ja saattohoidon mahdollistaminen kotona</p> <p>Sähköisten palveluiden lisääminen kotona asumisen turvaamiseksi</p>	<p>Kotikuntoutuksen asiakasmäärä ja toteutuneiden kotikuntoutusjaksojen määrä</p> <p>Terveyskeskusten vuodeosastojen käyttöaste, kotisairaalapotilaiden määrä ja profiili (ml. Palliatiivinen ja saattohoito)</p> <p>Käytössä olevien sähköisten palveluiden määrä kotona asumisen turvaamiseksi ja niiden käyttäjämäärä</p> <p>Perhekeskuksen kohtaamispaikka Pähkinän asiakasmäärä</p> <p>Asiakaspalautteiden seuranta</p>
Perusturvan taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
<p>Palvelurakennemuutoksella talouden tasapainoon vaikuttaminen.</p>	<p>Toiminnallisten ja taloudellisten toimenpiteiden toteuttaminen talouden tasapainottamisraportin keinoin</p> <p>Painopisteen siirtäminen tehostetusta palveluasumisesta kotihoitoon ja kevyempiin asumisratkaisuihin</p> <p>Hyvän henkilöstöjohtamisen toteuttaminen</p> <p>Etälääkäri-, etäkuntoutus- ja etätyöntekijäpalvelun kehittäminen Kotisairaaloiminnan vahvistaminen</p>	<p>Talouden kehityksen seuranta</p> <p>Tehostetun palveluasumisen ja palveluasumisen hoitopäivien määrä Kotihoidon asiakkaiden määrä</p> <p>Henkilöstömäärän kehityksen tarkastelu Sairauspoissaolojen tarkastelu Työntekijöiden työhyvinvointikyselyiden tulosten tarkastelu</p> <p>Sosiaalipalveluiden käyntien määrä Terveystieteiden käyntien määrä Etävastaanottokäyntien määrä Kotisairaalapotilaiden määrä Asiakaspalautteiden seuranta</p>
<p>Perusturvan palvelut pohjautuvat hyvinvoinnin edistämiseen, ennaltaehkäisyyn ja kuntouttavaan toimintamalliin.</p>	<p>Itsehoito-ohjeistuksen ja sähköisen viestinnän kehittäminen ja käyttöönotto</p> <p>Perhekeskustoiminnan tehostaminen ja kehittäminen</p> <p>Riskiperheisiin erityinen huomio moniammatillisella yhteistyöllä</p>	<p>Valtakunnalliset mittarit kansantaudeista</p> <p>Perhekeskuksen kohtaamispaikka Pähkinän asiakasmäärä</p> <p>Yhteisten asiakas- ja kotikäyntien määrän tarkastelu</p>

Lautakunta yhteensä

Perusturva	TP2019 Alajärvi kv 8.6.2020 §15 Vimpeli kv 15.6.2020 §40 Lappajärvi kv 25.5.2020 §27	TA2020 Alajärvi kv 9.12.2019 §63 Vimpeli kv 9.12.2019 §115 Lappajärvi kv	TA2021	Muutos € TA2020/ TA2021 ylitys(+)/ alitus (-)	Muutos % TA2020/ TA2021 100>ylitys 100<alitus	Muutos € TP2019/ TA2021 ylitys(+)/ alitus (-)	Muutos % TP2019/ TA2021 100>ylitys 100<alitus
Lautakuntahallinto ja Hankkeet	19 477	69 442	36 096	-33 346	52 %	16 619	185,3 %
Terveyspalvelut	30 901 271	29 413 909	29 360 076	-53 833	100 %	-1 541 195	95,0 %
Vastaanotto ja terveysneuvonta	5 573 698	5 736 180	5 750 720	14 540	100 %	177 022	103,2 %
Erikoissairaanhoito	22 949 383	21 311 880	21 319 893	8 013	100 %	-1 629 490	92,9 %
Suun terveydenhoito	1 864 023	1 769 874	1 737 303	-32 571	98 %	-126 720	93,2 %
El.lääk.+ ymp	452 249	595 975	552 160	-43 815	93 %	99 911	122,1 %
Hoiva- ja hoitopalvelut	19 390 667	20 109 099	19 688 080	-421 019	98 %	297 413	101,5 %
Hoiva- ja hoito	18 433 436	19 011 626	18 712 219	-299 407	98 %	278 783	101,5 %
Kuntoutus	957 231	1 097 473	975 861	-121 612	89 %	18 630	101,9 %
Sosiaalipalvelut	13 224 823	12 610 401	13 145 209	534 808	104 %	-79 614	99,4 %
Aikuisten palvelut	2 782 174	2 758 414	2 926 793	168 379	106 %	144 619	105,2 %
Perhepalvelut	3 728 554	3 360 359	3 315 801	-44 558	99 %	-412 753	88,9 %
Vammaispalvelut	6 714 095	6 491 628	6 902 615	410 987	106 %	188 520	102,8 %
Lautakunta yhteensä:	63 536 238	62 202 851	62 229 461	26 610	100 %	-1 306 777	97,94 %

Alajärven kaupunki

Perusturva	TP2019 kv 8.6.2020 § 15	TA2020 kv 9.12.2019 § 63	TA2021	Muutos € TA2020/ TA2021 ylitys(+)/ alitus (-)	Muutos % TA2020/ TA2021 100>ylitys 100<alitus	Muutos € TP2019/ TA2021 ylitys(+)/ alitus (-)	Muutos % TP2019/ TA2021 100>ylitys 100<alitus
Yleishallinto ja Hankkeet	7 801	42 961	22 487	-20 475	52,3 %	14 685	288,2 %
Terveyspalvelut	18 534 197	18 206 196	18 180 167	-26 029	99,9 %	-354 030	98,1 %
Vastaanotto+terveysneuvonta	3 299 449	3 821 502	3 830 834	9 332	100,2 %	531 384	116,1 %
Erikoissairaanhoito	13 744 455	12 900 040	12 908 053	8 013	100,1 %	-836 402	93,9 %
Suun terveydenhoito	1 135 801	1 103 779	1 060 320	-43 459	96,1 %	-75 481	93,4 %
El.lääk.+ ymp	316 185	380 875	380 960	85	100,0 %	64 775	120,5 %
Hoiva- ja hoitopalvelut	10 932 438	11 387 941	11 031 487	-356 454	96,9 %	99 049	100,9 %
Hoiva- ja hoito	10 350 153	10 758 886	10 432 760	-326 126	97,0 %	82 607	100,8 %
Kuntoutus	582 285	629 055	598 727	-30 328	95,2 %	16 442	102,8 %
Sosiaalipalvelut	8 376 605	7 604 256	8 028 341	424 085	105,6 %	-348 264	95,8 %
Aikuisten palvelut	1 790 580	1 671 793	1 778 314	106 521	106,4 %	-12 266	99,3 %
Perhepalvelut	2 715 907	2 164 886	2 412 140	247 253	111,4 %	-303 767	88,8 %
Vammaispalvelu	3 870 118	3 767 577	3 837 887	70 311	101,9 %	-32 231	99,2 %
Alajärvi yhteensä:	37 851 041	37 241 354	37 262 481	21 127	100,1 %	-588 560	98,4 %

Lappajärven kunta

Perusturva	TP 2019 kv 25.5.2020 §27	TA2020 kv 16.12.2019 §91	TA2021	Muutos € TA2020/ TA2021 ylitys(+)/ alitus (-)	Muutos % TA2020/ TA2021 100>ylitys 100<alitus	Muutos € TP2019/ TA2021 ylitys(+)/ alitus (-)	Muutos % TP2019/ TA2021 100>ylitys 100<alitus
Yleishallinto ja Hankkeet	6 008	13 630	7 202	-6 428	53 %	1 194	120 %
Terveyspalvelut	6 215 244	5 754 224	5 744 208	-10 017	100 %	-471 036	92 %
Vastaanotto ja terveysneuvonta	1 178 073	976 671	994 279	17 608	102 %	-183 795	84 %
Erikoissairaanhoito	4 595 280	4 311 001	4 311 001	0	100 %	-284 279	94 %
Suun terveydenhoito	355 513	348 652	364 928	16 276	105 %	9 415	103 %
El.lääk.+ ymp	74 228	117 900	74 000	-43 900	63 %	-228	100 %
Hoito- ja hoivapalvelut	4 350 390	4 700 758	4 802 185	101 428	102 %	451 795	110 %
Hoiva- ja hoito	4 203 961	4 508 548	4 640 658	132 110	103 %	436 697	110 %
Kuntoutus	146 429	192 210	161 528	-30 682	84 %	15 098	110 %
Sosiaalipalvelut	2 424 300	2 625 189	2 590 673	-34 516	99 %	166 373	107 %
Aikuisten palvelut	431 618	501 382	503 229	1 847	100 %	71 611	117 %
Perhepalvelut	464 140	557 005	458 218	-98 787	82 %	-5 922	99 %
Vammaispalvelu	1 528 542	1 566 802	1 629 226	62 424	104 %	100 684	107 %
Lappajärvi yhteensä:	12 995 941	13 093 801	13 144 268	50 467	100 %	148 326	101 %

Vimpelin kunta

Perusturva	TP2019 kv 15.6.2020 §40	TA2020 kv 9.12.2019 §115	TA2021	Muutos € TA2020/ TA2021 ylitys(+)/ alitus (-)	Muutos % TA2020/ TA2021 100>ylitys 100<alitus	Muutos € TP2019/ TA2021 ylitys(+)/ alitus (-)	Muutos % TP2019/ TA2021 100>ylitys 100<alitus
Yleishallinto ja Hankkeet	5 668	12 851	6 408	-6 443	50 %	740	113 %
Terveyspalvelut	6 151 831	5 453 489	5 435 702	-17 787	100 %	-716 129	88 %
Vastaanotto ja terveysneuvonta	1 096 176	938 007	925 607	-12 399	99 %	-170 568	84 %
Erikoissairaanhoito	4 609 647	4 100 839	4 100 839	0	100 %	-508 808	89 %
Suun terveydenhoito	372 709	317 443	312 055	-5 388	98 %	-60 654	84 %
El.lääk.+ ymp	61 837	97 200	97 200	0	100 %	35 363	157 %
Hoito- ja hoivapalvelut	4 107 838	4 020 401	3 854 407	-165 993	96 %	-253 431	94 %
Hoiva- ja hoito	3 879 322	3 744 192	3 638 801	-105 391	97 %	-240 520	94 %
Kuntoutus	228 517	276 208	215 606	-60 602	78 %	-12 911	94 %
Sosiaalipalvelut	2 423 919	2 380 956	2 526 196	145 240	106 %	102 277	104 %
Aikuisten palvelut	559 977	585 239	645 250	60 012	110 %	85 274	115 %
Perhepalvelut	548 507	638 468	445 443	-193 025	70 %	-103 064	81 %
Vammaispalvelu	1 315 435	1 157 249	1 435 502	278 253	124 %	120 067	109 %
Vimpeli yhteensä:	12 689 256	11 867 696	11 822 712	-44 984	100 %	-866 543	93 %

INVESTOINNIT**Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus**

Investoinnit	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Potilastietojärjestelmä LifeCaren versiopäivitys	26 000		
Ikäihmisten RAISoft- ohjelmisto	20 000	15 000	15 000
Ohjelmistotyökalu toimintalähtöiseen työvuorosuunnitteluun	40 000		
Intervallin uudiskalustaminen(Vimpeli)	40 000		
Hammashoidon hoitotuoli (Alajärvi)	30 000		
Hammashoidon hoitotuoli (Lappajärvi)		30 000	

EPSHP päivittää vuoden 2021 loppuun mennessä potilastietojärjestelmä LifeCaren versiopäivityksen.

Ikäihmisten RAISoft-ohjelmistolla kerättyä ajantasaista ja yhteismitalista tietoa hyödynnetään päätöksenteon pohjana hoitotyön kaikilla tasoilla.

Kotihoidon ohjelmistotyökalulla toimintalähtöiseen työvuorosuunnitteluun voidaan suunnitella entistä toimintalähtöisemmät työvuorot.

Hammashoidon hoitotuolilyksiköt joudutaan uusimaan noin 10 vuoden välein.

Kanta-palvelujen sosiaalihuollon asiakastiedon arkisto on palvelu, joka mahdollistaa keskitetyn sähköisten sosiaalihuollon asiakastietojen aktiivisen käytön ja pysyvän säilyttämisen. Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon tullaan tallentamaan kaikki sosiaalipalveluissa syntyvät, asiakasta koskevat asiakasasiakirjat. Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston käyttöönotot alkoivat vuonna 2018. Palvelun voivat ottaa käyttöön sekä julkiset että yksityiset organisaatiot. Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon liittymisestä ei ole velvoittavaa lainsäädäntöä. Liittymisvelvoitteesta tullaan säätämään uudistuvassa laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä. Järvi-Pohjanmaan perusturva on sitoutunut maakunnalliseen sairaanhoitopiirivetoiseen EP-Sotti-hankkeeseen, jonka projektisuunnitelmassa on sitouduttu 1) yhteisen Kanta-valmiin asiakastietojärjestelmän hankintaan, 2) toimintamallien yhtenäistämiseen THL:n suositusten ja määräysten mukaisesti ja 3) Kanta-arkistoon liittymiseen. EP-Sotti-hankkeessa yhteiseksi on hankittu Sosiaalihuollon Lifecare-ohjelmisto (Tieto) ja kevään 2020 kunnat ovat laajamittaisesti osallistuneet toimintamallien yhtenäistämiseen samansuuntaisten pohjatietojen syöttämiseksi ohjelmistoon. Hankkeen ”etukärjet” Suupohja ja JIK ovat ilmoittautuneet Kantaan Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston käyttöönoton 7:ssä aallossa ja muiden hankkeeseen osallistuvien on sovittu seuraavan perässä 8:ssä aallossa. Tämä

edellyttää organisaation ilmoittautumista toukokuun loppuun 2020 mennessä, jolloin arkistointi aloitetaan tammi-huhtikuussa 2021.

PERUSTURVAN HENKILÖSTÖLUETTELO

Tulosyksikkö		Henkilöstön lukumäärä 1.10.2020			Henkilöstösuunnitelma	
PERUS		TA2020	Tilapäiset	Vakinaiset	Yht.	TA2021
TURVA	Hallinto ja tukipalvelut	8,1	2	8	10	7
LTK	Terveyspalvelut	76,6	18	79	97	72
	Hoiva- ja hoitopalvelut	254,7	23	233	256	229
	Sosiaalipalvelut	74,8	21	74	95	77
	Perusturva yht.	414,1	63,65	394,35	458	386

Vuoden 2021 talousarviota varten on tarkastettu henkilöstöluettelo kokonaisuudessaan ja päivitetty tiedot vastaamaan tämän hetkistä tilannetta (10/2020).

PERUSTURVAN KUSTANNUSTENJAKOPERUSTEET**Järvi-Pohjanmaan perusturva 2021****Tuoteluettelo/Kustannustenjakotaulukko****Hallinto**

Lautakunta ja neuvostot	Asukasluku
Peruspalvelutoimisto	Vyörytetään bruttokustannusten suhteessa (pl. ESH, Eskoo sekä eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuolto)
Hankkeet	Erillisen päätöksen mukaisesti

Terveyspalvelut

Hallinto	Vyörytetään bruttokustannusten suhteessa (pl. ESH sekä eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuolto)
Lääkäri ja hoitajavastaanottopalvelut	oma toiminta/asiakkuus, ostopalvelu/kuntakohtainen
Terveysneuvonta	oma toiminta/käynti, ostopalvelu/kuntakohtainen
Erikoissairaanhoido	Kuntakohtainen, läpilaskutus
Suun terveydenhuolto	oma toiminta/käynti, ostopalvelu/kuntakohtainen
Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuolto, ostopalvelu	Kuntakohtainen, läpilaskutus
Työterveyshuolto	nettobudjetointi, ali/ylijäämä asukasluvun suhteessa

Hoito- ja hoivapalvelut

Hallinto	Vyörytetään bruttokustannusten suhteessa kustannuspaikoille
Asiakasohjausyksikkö	Yli 75-vuotiaat asukkaat
Omaishoidontuki	Kuntakohtainen
Kotihoito	Aikaperusteinen (tunti)
Kotihoidon tukipalvelut	Kuntakohtainen
Päivätoiminta	hoitopäivät
Asumispalveluyksiköt	oma toiminta/hoitopäivät, ostopalvelu/kuntakohtainen
Vuodeosasto	oma toiminta/hoitopäivät, ostopalvelu/kuntakohtainen
Fysioterapia, toimintaterapia, oma toiminta	Käynti
Muu kuntoutus	Kuntakohtainen

Sosiaalipalvelut

Hallinto	Vyörytetään bruttokustannusten suhteessa (pl. Eskoo)
Mielenterveys- ja päihdetyön avopalvelut	Käynti
Mielenterveys- ja päihdetyön asumispalvelu	Kuntakohtainen
Päihdetyön laituskuntoutus	Kuntakohtainen
Aikuissosiaalityö	Asiakkuus
Toimeentuloturva	Kuntakohtainen
Työpajatoiminta	Kuntakohtainen
Lapsiperheiden avopalvelut, oma toiminta	Asiakkuus
Lapsiperheiden sosiaalipäivystys ja sosiaalihuoltolain mukaisen palvelut	Kuntakohtainen
Lastensuojelun sosiaalityö	Asiakkuus
Lastensuojelun tukihenkilö ja -perhe, taloudellinen tuki, perhetyö	Kuntakohtainen
Lastensuojelun laitos- ja perhehoito	Kuntakohtainen
Vammaisten sosiaalityö ja kuntoutusohjaus	Asiakkuus
Vammaisten palveluasuminen kotona, omaishoidontuki, tutkimus- ja neuvolapalvelut, perhehoito	Kuntakohtainen
Vammaisten työtoiminta	Asiakkuus
Vammaisten avustukset	Kuntakohtainen
Vammaisten ohjattu asuminen	oma toiminta/hoitopäivä, ostopalvelu/kuntakohtainen
Vammaisten tehostettu asuminen	oma toiminta/hoitopäivä, ostopalvelu/kuntakohtainen
Vammaisten laitoshoido	Kuntakohtainen

3.4.1 Lautakuntahallinto+projektit

Perusturvan hallintoon kuuluvat **perusturvalautakunnan, vammaisneuvoston sekä vanhusneuvoston** toimintakulut, jotka jaetaan asukasluvun suhteessa kunnille.

Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta on Alajärven kaupungin sekä Lappajärven ja Vimpelin kuntien yhteislautakunta, joka tuottaa tai hankkii keskitetysti kuntien tarvitsemat sosiaali- ja terveystoimen palvelut. Perusturvalautakunta toimii Alajärven kaupungin organisaatiossa, joka toimii vastuukuntana. Yhteisessä toimielimessä on 9 jäsentä, johon sopijakuntien valtuustot nimittävät jäseniä seuraavasti: Alajärven kaupunki 5 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet ja Lappajärven kunta 2 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet ja Vimpelin kunta 2 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.

Vammaisneuvosto voi tehdä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden elämiseen ja suoriutumiseen. Vammaisneuvosto ei voi käsitellä yksittäisiä tapauksia.

Valtuuston on pidettävä huolta siitä, että kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on edellytykset osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Vanhusneuvosto on kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamisväylä erityisesti ikääntynyttä väestöä koskevissa asioissa.

Perusturvan hallinnon alaisuudessa toimivat myös **peruspalvelutoimisto** (peruspalvelujohtaja, talouspäällikkö, toimistos sihteeri, tietojärjestelmä vastaava sekä tietosuojavastaava 0,1 htv) sekä **tukipalvelut** keskusvarasto ja välinehuolto. Näiden toimintojen kustannukset jakautuvat hallinnon vyörytysperusteiden tai käytettyjen tuotteiden/palvelujen jaolla muihin tuotteisiin.

Lisäksi hallintoon sisältyvät vuonna 2021 seuraavat **kehittämishankkeet**, joiden kulut jaetaan asukasluvun suhteessa:

MONNI lastensuojelun monialainen kehittäminen 2020–2022 -yhteistyöhanke

MONNI – Lastensuojelun monialainen kehittäminen Kanta-Hämeessä, Pirkanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla 2020–2022 -kehittämishanke / Valtion avustushaku Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaan. Sosiaali- ja terveysministeriön valtionavustuksen tavoitteena on panostaa lasten ja nuorten yksilöllisiin tarpeisiin vastaamiseen monialaisesti yli hallinnonalarajojen. Erityisenä painopiteenä on taata lastensuojelun asiakkaana olevien lasten ja nuorten oikeus laadukkaaseen koulutukseen sekä yksilölliseen tukeen ja hoitoon varmistamalla systemaattinen yhteistyö lastensuojelun ja opetustoimen sekä mielenterveys- ja päihdepalvelujen kesken. MONNI-hankkeen päämääränä on, että tulevaisuudessa

lastensuojelun asiakasperheet saivat nykyistä paremmin ja koordinoitummin tarvitsemansa monialaisen avun - ja kokisivat hyötyvänsä siitä. MONNI-kehittämistoiminnan kaikessa monialaisessa yhteistyössä asiakkaan osallisuus ja kokemus kuulluksi tulemisesta on keskiössä.

Elämässä eteenpäin - Covid 19 tuottama arki ja lastensuojelun jälkihuollon yhteiskehittämishanke

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos hakee ”Elämässä eteenpäin - Covid 19 tuottama arki ja lastensuojelun jälkihuollon yhteiskehittäminen” ESR-hankekokonaisuutta toimintalinjasta 5 (Sosiaalinen osallisuus ja köyhyydentorjunta -osa-alue) ajalle 1.8.2020–31.12.2022. Tuleva hanke tulee toimimaan kolmella tasolla: nuorten arjen, palvelujen toiminnan ja yhteiskunnallisen ohjauksen tasolla. Perusteluna hankkeen käynnistämiseksi ja kehittämistyölle ovat moninaiset tämänhetkiset lastensuojelun jälkihuollon tarpeet. Eduskunta laajensi lastensuojelun jälkihuollon piiriin oikeutettujen määrää nostamalla ikärajan 25 vuoteen vuoden 2020 alusta. Asiakkaiden kokonaismäärä tulee kasvamaan, koska jälkihuoltoon siirtymisestä velvoite järjestää jälkihuoltoa jatkuu aina 7-9 vuoden päähän. Kunnissa ei ehditty varautua, kehittää käytäntöjä eikä tunnustaa tai ennakoita jälkihuoltoon tulevien nuorten erilaisia tarpeita, kun lakimuutos astui voimaan juuri ennen koronapandemiaa. Kehittämistyö jälkihuolto nuorten asioiden kohentamiseksi on pandemian taloudellisten vaikutusten takia uhattuna. Kuntien toimintatavat jälkihuollon järjestämisessä ovat olleet pitkään myös kirjavia, mikä on heikentänyt nuorten itsenäistymistä sekä luottamusta tasavertaiseen kohteluun. SONet BOTNIA:n osatoteutuksen tavoitteena on: 1) Tuottaa tilannekuva ja kuvaus alueen palvelukokonaisuudesta, 2) vahvistaa alueellista ja maakunnallista yhteistyötä ja edistää jälkihuollon alueellisen asiantuntijaverkoston dialogisen toimintamallin kehittymistä, 3) vahvistaa jälkihuollossa tarvittavaa osaamista, 4) kuvata ja yhtenäistää jälkihuoltoprosessia sekä 5) jälkihuoltoon nuorten vertaistukitoiminnan ja sen jatkuvuuden turvaaminen.

TOIMEKSI -hanke 2020–2022 (Työkykyohjelma)

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti toteutetaan osatyökykyisille työttömille suunnattu työkykyohjelma yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön (STM) ja työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) kesken. STM:n toimenpiteinä ohjelmaa toimeenpannaan hankkeissa, joille myönnetään valtionavustusta. Työllisyyden kehittämisessä on alueella tehty pitkään kehittämistyötä eri hankkeissa ja eri toimijaverkostoissa viimeisten vuosien aikana. Etelä-Pohjanmaan TOIMEKSI-työkykyohjelmassa 2020–2022 tullaan hyödyntämään viime vuosien kehittämistyötä ja parhaillaan käynnissä olevia ja alkavia kehittämishankkeita. Hankkeen tarkoituksena ja tavoitteena on yhdenmukaistaa ja vahvistaa kaikkien kohderyhmien palveluita Etelä-Pohjanmaalla. Yhdenmukaistamisen tavoitteena on mm. työ- ja toimintakyvyn vahvistaminen, työllistyminen, yksilöllinen suunnitelma ja siihen tarvittava tuki. Ajatuksena

on: Jokainen on työkykyinen ja sopiva, johonkin työhön. Työkykyohjelman täytäntöönpanossa tehdään saumatonta yhteistyötä tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteiden kanssa ja luodaan toimivat tiimit työikäisille, jotka hyötyvät ja tarvitsevat monialaista tukea.

3.4.2 Terveyspalvelut

3.4.2.1 Vastaanottopalvelut ja terveysneuvonta

Toiminta-ajatus

Perusterveydenhuolto huolehtii yhteistoiminta-alueen asukkaiden perusterveydenhuollon palvelujen tuottamisesta alueen kuntalaisille voimassaolevan lainsäädännön, kansallisten suositusten sekä kuntien tilausten mukaisesti. Toiminnan tavoitteena on väestön terveyden edistäminen ja hyvinvoinnin parantaminen sekä sairauksien tehokas, tarkoituksenmukainen ja oikea-aikainen hoito.

Palvelutarjonnalla tuetaan väestön itsenäistä selviytymistä sekä vahvistetaan omatoimisuutta ja terveystietoisuutta. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan valtakunnan tasolla valmisteilla oleva sote-uudistus sekä maakunnan vapaaehtoinen sote-kuntayhtymän valmistelu. Palvelutuotantoa täydennetään ostopalveluilla.

Neuvola ja kouluterveydenhuolto toteutetaan lain-, asetusten ja valtakunnallisten ohjeistusten mukaisesti. Neuvolapalvelut järjestetään lähipalveluina jokaisella terveysasemalla.

Koko yhteistoiminta-alueen asiakkailta on mahdollisuus käyttää lähintä toimipistettä tarvitsemaansa palveluun.

Toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kiireettömän hoidon saannin turvaaminen ja kehittäminen	Tiimityöskentelyn vahvistaminen Etälääkäritoiminnan vahvistaminen Hoitajavastaanotolla toiminnan kehittäminen (asiantuntijahoitajaroolien selkeyttämisen ja tarkoituksenmukainen resurssointi)	Kiireettömän hoidon saatavuus 7 pv Lääkäreiden kiireelliset ja kiireettömät vastaanottokäyntimäärät kuukausitasolla Hoitajavastaanottojen käyntimäärät kuukausitasolla
Hoidon tarpeen arvioinnin vahvistaminen / Asiakkaan ohjautuminen suoraan oikealle ammattilaiselle mahdollisimman nopeasti, hyvin ja tarpeen mukaisesti	E-P:n maakunnallinen ohje hoidon tarpeen arviointiin tehokkaaseen käyttöön	Kokonaiskäyntimäärät lääkäreillä ja hoitajilla (seuranta kuukausittain) Käyntimäärät asiakasryhmittäin (seuranta kuukausittain) Sähköisten ja kirjallisten asiakastytyväisyyskyselyjen jatkuva kerääminen

Asiakkaan palvelun laadun ja palveluhenkisyyskehittäminen	<p>Palveluohjauksen ja neuvonnan kehittäminen/ hoitajien tehtävänkuvien selkeyttäminen</p> <p>Osallistutaan Etelä-Pohjanmaan Tulevaisuuden sote-keskuksen ohjelmaan</p>	Asiakaspalautteet
<p>Neuvoloiden ja terveysneuvonnan yhteistyön kehittäminen sosiaali- ja perhetyön sekä Pähkinän työntekijöiden kanssa</p> <p>Monipuolisen vastaanotto-toiminnan tarjonnan kehittäminen</p>	<p>Säännöllisesti toteutuneet toiminnot</p> <p>Sähköisten palveluiden kehittäminen</p> <p>Terveydenhoitajien etävastaanotto Teamsilla</p>	<p>Toteutuneet toiminnot</p> <p>Asiakasmäärien tarkastelu suhteessa väestöpohjaan ja väestökehitykseen</p> <p>Sähköisten palvelujen ja terveydenhoitajien etävastaanottojen määrä</p>
Sujuvat, asiakaslähtöiset palvelukokonaisuudet eri toimijoiden (pth, esh, sos) välillä	<p>Terveys ja hoitosuunnitelmat tehdään ja päivitetään</p> <p>Paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden tunnistamista tehostetaan (yli 10 käyntiä vuodessa)</p> <p>Palveluohjauksen tehostaminen</p>	<p>Terveys- ja hoitosuunnitelmien määrän seuranta (päivitetyt/uudet)</p> <p>Yhteiset kriteerit paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden tunnistamiseen</p> <p>Asiakaskokemuksen jatkuva seuranta</p>
Osaava, ammattitaitoinen, hyvinvoiva henkilöstö ja asiakaslähtöinen hoitotyö.	<p>Perehdytys uusille työntekijöille ja uuden toiminnan/toimintatavan käynnistyessä henkilöstölle</p> <p>Täydennyskoulutussuunnitelman mukaiset ja alueen sisäiset koulutukset</p> <p>Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen</p> <p>Kehityskeskustelujen hyödyntäminen</p>	<p>Perehdytyksen toteutumisen seuranta</p> <p>Henkilöstön täydennyskoulutuspäivien toteutumisen seuranta: koulutuspäivät vähintään 3 päivää/vuosi</p> <p>Henkilökunnan sairauslomamäärien seuranta</p> <p>Työhyvinvointikyselyjen ja kehityskeskustelujen toteutumisen seuranta</p>
Taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kustannuskehityksen hillitseminen	<p>Asiakkaan hoitopolku sujuvaksi</p> <p>Toiminnan kehittäminen (työntekijöiden roolien selkeyttämisen ja tarkoituksenmukainen resurssointi)</p>	<p>Toimenpiteiden toteutumisen seuranta</p> <p>Talousarviolukujen seuranta</p>

Vastaanoton rakenteelliset muutokset

- Palveluohjaustoiminnan kehittäminen
- Valmisteleavan vastaanotto toiminnan kehittäminen/palveluhenkisyys
- Sähköisten palvelujen laajentaminen (mm. sähköinen ajanvaraus ja tekstiviestikysely)
- Perhekeskeisen neuvolatoiminnan vahvistaminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (mm. perhekeskus- ja Pähkinä-toiminnan kanssa).

Haasteet

- Väestön ikääntyminen ja sairastavuus
- Lapsiperheiden ongelmien kasaantuminen ja monimuotoisuus
- Henkilökunnan pysyvyyden ja saatavuuden turvaaminen.

3.4.2.2 Erikoissairaanhoito

Toiminta-ajatus

Erikoissairaanhoidolla tarkoitetaan lääketieteen ja hammaslääketieteen erikoisalojen mukaisia sairauksien ehkäisyyn, tutkimiseen, hoitoon, ensihoitoon, päivystykseen ja lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvia terveydenhuollon palveluja.

Järvi-Pohjanmaan perusturva huolehtii siitä, että henkilö saa tarpeellisen erikoissairaanhoidon terveydenhuoltolain mukaisesti. Erikoissairaanhoito ostetaan pääasiassa Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä. Lisäksi erikoislääkäripalveluja ostetaan yksityisiltä lääkäriasemilta tuottajilta, pääosin konsultaatioita ja tutkimuspalveluja. Terveydenhuoltolain mukaan potilas voidaan ohjata hoitavan lääkärin kanssa yhdessä sopien myös muun sairaanhoitopiirin palveluihin. Ensihoito on myös erikoissairaanhoidon suurtuotteessa.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Asiakas saa tarvitsemansa erikoissairaanhoidon palvelut nopeasti ja tarpeen mukaisesti Erikoissairaanhoidon kustannusten hillitseminen	Toimivien ja sujuvien hoito- ja palveluketjujen kehittäminen yhteistyössä erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon kanssa, sosiaalipalvelut huomioiden Mahdollisten päällekkäisten palveluiden karsiminen	Asiakaspalautteiden seuranta Kuukausittainen raportointi erikoisaloittain tehdyistä toimenpiteistä Raporttien pohjalta tapahtuvan laskutuksen vertailu ja seuranta

3.4.2.3 Suun terveydenhoito

Toiminta-ajatus

Suun terveydenhoidon tehtävänä on kuntalaisten hampaiden ja koko purentaelimistön tutkimuksesta ja hoidosta huolehtiminen, sekä suun sairauksia ehkäisevä toiminta vastaanotoilla ja muualla toiminta-alueella kuten kouluissa. Arkipäivisin jokainen työvuorossa oleva hammaslääkäri ottaa vastaan kiireellistä hoitoa vaativia akuutteja särkytapauksia. Useimmiten päivystyspotilaita pystytään siten hoitamaan kaikissa toimipisteissä. Myös vieraspaikkakuntalaiset saavat kiireellisen, ensiavullisen hammashoidon tarvittaessa. Viikonloppuisin ja arkipyhinä kiireellinen hoito järjestetään Etelä-Pohjanmaan yhteisessä päivystyksessä Seinäjoella. Toiminta-alueen hammashoitoloissa pyritään järjestämään hammashoito kaikkia toimenpiteitä myöten, ja tarjoamaan jopa erikoissairaanhoitotasoista hoitoa kuntalaisille lähipalveluna.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Suun terveydenhoidon toteuttaminen väestölle asetusten ja hoitotakuun mukaisesti	Hoitotakuun seuranta	Hoitotakuun toteutuminen: hoidon tarpeen arviointi 3 vrk:n sisällä, kiireetön hoito 3-6 kk kuluessa, hammastarkastus alle 6 kk kuluessa
Erikoissairaanhoidon ja nukutus-hammashoidon läheteiden vähentäminen	Tehdään itse vaativampia toimenpiteitä: työntekijöiden kouluttaminen ja hoitopolkujen kehittäminen	Lähetteen määrä erikoissairaanhoitoon/nukutushammashoitoon. Tehtyjen toimenpiteiden määrä vaativammissa toimenpiteissä (esim. uniapneakiskon teko).
Koronaepidemian aiheuttaman hoitovajeen kurominen kiinni	Hoitolinjauksien ja -polkujen kehittäminen	Keskimääräinen T3J-aika (kolmas vapaa jatko aika ajanvarauskirjalla), suun tutkimusten määrä ja valmistuneiden hoitojen hoitoaika verrattuna kahteen aikaisempaan vuoteen
Suusairauksien esiintyvyyden laskeminen ja hoidon tarpeen vähentäminen	Ennaltaehkäisevät toimenpiteet hammashoitolassa ja sen ulkopuolella	Hammastarkastuksessa todettu hoidon tarve, lasten ja nuorten keskimääräisen dmf-arvon (reikiintyneet, paiknut ja poistetut hampaat) muutos, ennaltaehkäisevien toimenpiteiden ja tapahtumien määrä
Toiminnan tehostaminen	Työn laadun ja tehokkuuden kehittäminen	Keskimääräinen hammaslääkärikäynnin hinta sekä toimenpiteiden määrä verrattuna kahteen aikaisempaan vuoteen.

Haasteet

Koronaepidemian kestäessä vuoden 2021 puolelle, se voi vähentää mahdollisuuksia toteuttaa kiireetöntä hammashoitoa myös vuonna 2021. Tämä voi aiheuttaa lisäkustannuksia esimerkiksi suojavarusteiden hankintojen takia, sekä maksutuotot voivat vähentyä. Maakunnallisen sote-organisaation mahdolliset valmistelutyöt tulevat työllistämään myös varsinkin suun terveydenhuollon esimiehiä, sekä saattavat aiheuttaa työntekijöissä epävarmuutta, kun tulevaisuudesta ei ole varmaa tietoa.

3.4.2.4 Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuolto

Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuollon palvelut on ostettu Seinäjoen kaupungin hallinnoimalta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueelta vuodesta 2011 alkaen. Yhteistoiminta-alueen palvelutaso perustuu valtakunnallisissa valvontaohjelmissa esitettyihin palvelusomäärittelyihin tuottaen yleisen terveystalvonnan, peruseläinlääkinnän ja ympärivuorokautisen kiireellisen eläinlääkäripäivystyksen.

Ympäristöterveydenhuollon tavoitteena on ylläpitää ja edistää väestön terveyttä sekä ennaltaehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa vaaraa tai haittaa ihmisten terveydelle ja elinympäristölle. Ympäristöterveydenhuollon vastuualueelle kuuluvat yleinen terveystalvonta, eläinlääkintähuolto ja eläinsuojelu. Yleinen terveystalvonta käsittää elintarvike-, terveystalvontasuojelu-, kuluttajaturvallisuus- ja tupakkatalvontan.

Seinäjoen seudun ympäristöterveydenhuollossa työskentelee 13 terveystalvontajaa, 19 eläinlääkärinä, toimistosihiteeri sekä ympäristöterveydenhuollon johtaja. Toimipisteitä toimialueella on yhteensä 13.

3.4.2.5 Työterveyshuolto

Järvi-Pohjanmaan perusturvan työterveyshuollon palvelut siirtyvät Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan yhteiseen työterveyspalveluita tuottavaan TT Botnia Oy:hyn, joka tulee olemaan osana valtakunnallista Taimi-konsernia. Sekä Taimi-konsernin että TT Botnian tavoitteena on tuottaa in house -toimintana omistajilleen tehokkaasti laadukkaita työterveyshuollon palveluja ja aikaansaada pysyviä terveyshyötyjä.

Työterveyshuollon palveluja tuotetaan jatkossakin koko Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella. Työterveyden nykyiset työntekijät siirtyvät liikkeen luovutuksen periaattein uuden yhtiön työntekijöiksi.

3.4.3 Hoito ja hoivapalvelut

Toiminta-ajatus

Hoito- ja hoivapalvelujen tehtävänä on järjestää ikääntyneille hyvinvointia edistäviä ja tukevia palveluja sekä iäkkään asiakkaan tarvitsemat palvelutarpeen arviointiin perustuvat oikea-aikaiset ja riittävät palvelut.

Hoito- ja hoivapalvelut tuottaa ja järjestää hoitoa, hoivaa ja huolenpitoa heikentyneeseen toimintakykyyn, kuntouttavaa työtettä, kotisairaala- ja kotikuntoutusta toteuttaen. Toimintaa määrittää kotihoidon ja asumispalvelujen arvot ja kriteerit. Iäkkään henkilön palvelut järjestetään ensisijaisesti omassa kodissa tai toimintakyvyn heikentyessä kodinomaisessa ympäristössä elämän loppuun asti.

Kaikkea työtä ohjaa ajatus ikääntymisestä luonnollisena osana elämää. Työ pohjautuu vanhustyön yhteisiin arvoihin, jotka ovat asiakaslähtöisyys, yhdenvertaisuus ja luotettavuus.

Hoito- ja hoivapalvelut sisältävät omaishoidon, ikäihmisten perhehoidon, asiakasohjauksen, kotihoidon, kotikuntoutuksen, kotisairaalan, kotihoidon tukipalvelut, päivätoiminnan, asumispalvelut, akuuttiosaston sekä kuntoutuspalvelut.

Järvi-Pohjanmaan ikäihmiset elävät itsenäistä, mielekästä ja täysipainoista elämää omassa kodissa.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Järvi-Pohjanmaan ikäihmiset elävät itsenäistä, mielekästä ja täysipainoista elämää omassa kodissa tai kodinomaisissa olosuhteissa.	Tilalle: Kotiin annettavia palveluja lisätään Välimuotoista asumista kehitetään (palveluasuminen, ryhmäkodit) Ikäihmisten perhehoitoa lisätään Omaishoitajien määrää lisätään	Tehostetun palveluasumisen hoitovuorokaudet ostopalveluissa Ikäihmisten perhehoidon hoitovuorokaudet Kotisairaalan asiakasmäärä Kotihoidon asiakkaiden määrä Kotikuntoutuksen asiakasmäärä Omaishoidontuen saajien määrä
Taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kustannussäästö 400 - 500 000 €		Talousarvio

KUNTOUTUS

Fysioterapian tarkoituksena on vaikuttaa ihmisen toimintakykyyn ja päivittäiseen selviytymiseen. Fysioterapialla pyritään ehkäisemään, korjaamaan tai tasapainottamaan ihmisen liikkumisen ja toimintakyvyn häiriöitä sekä ylläpitämään ja parantamaan jäljellä olevaa toimintakykyä. Asiakkaan ongelmaan pyritään vaikuttamaan neuvonnan ja ohjauksen, terapeeuttisen harjoittelun sekä manuaalisen terapian keinoin. Fysioterapian tavoitteena on tukea omaehtoista harjoittelua ja kotona selviytymistä sekä ennaltaehkäistä työ- ja toimintakyvyn haittoja.

Toimintaterapian tavoitteena on antaa yksilölle keinoja selviytyä mahdollisimman omatoimisesti oman elinympäristönsä arkisissa tilanteissa. Terapiassa pyritään toiminnalla vaikuttamaan yksilön toimintamahdollisuuksiin, joita saattavat rajoittaa erilaiset kehitykselliset häiriöt, ikääntymisen mukanaan tuomat muutokset, sairaudet tai vammat. Terapian avulla toimintakykyä ja kehitystä pyritään edistämään ja ylläpitämään opastamalla yksilö löytämään ja hallitsemaan keinoja huolehtia itsestään, olemaan vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa, tekemään työtä tai opiskelemaan, viettämään vapaa-aikaa ja leikkimään.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Lapsen sensomotorisen ja liikunnallisten taitojen kehittäminen arjen toiminnoissa	Tiivis yhteistyö laajassa tukiverkostossa (perhe, päiväkotiki, koulu, laku)	Asiakasmäärien seuranta
Työ- ja toimintakyvyn edistäminen	Ohjaus ja neuvonta, ryhmät, suoravastaanotto, etäkuntoutus	
Taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Kustannuskehityksen hillitseminen	Ostopalvelujen vähentäminen	Talousarvio

Hoito- ja hoivatyön haasteet

- Omassa kodissa asuminen on yhteinen tavoite, jota sujuva palveluketju tukee.

3.4.4 Sosiaalipalvelut

Sosiaalipalveluiden kokonaisuuteen kuuluvat perhepalvelut, aikuisten palvelut ja vammaisten palvelut, joita tuotetaan edellä mainittuja palveluja määrittelevien lakien ja asetusten mukaisesti.

3.4.4.1 Perhepalvelut

Perhepalvelujen tavoitteena on tukea ja auttaa perheitä suunnitelmallisesti ja moniammatillisesti. Työskentely sisältää sekä varhaista tukea että korjaavaa työtä. Perhepalvelujen työmuotoja ovat sosiaalihuoltolain mukainen *lapsiperheiden sosiaalityö* (mm. taloudellinen tuki, tukihenkilö- ja perhetoiminta), *lastenvalvojan palvelut* (perheasiain sovittelu, elatussopimukset), *kasvatus- ja perheneuvolapalvelut* (tutkimus- ja terapiapalvelut ml. puheterapia, kuntoutus), *lastensuojelutyö* (mm. lasta ja perhettä tukevat palvelut ja tukitoimet sekä sijaishuolto) ja *perhetyö* (lapsiperheiden kotipalvelu, varhaisen tuen perhetyö ja lastensuojelun perhetyö).

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari
Sosiaalihuoltolain mukaiset yhteydenotot, perhepalveluihin tulevat lähetteet sekä lastensuojelulain mukaiset ilmoitukset käsitellään nopeasti ja lain hengen mukaisesti.	Toimintakäytäntöjä tehostetaan sekä kehitetään edelleen toimivaksi ja selkeäksi. Palvelutarpeen arviointi tehdään viivytyksettä.	Seurantatilastot käsittelyajoista <ul style="list-style-type: none"> yhteydenottojen ja ilmoitusten käsittely 7 arkipäivän sisällä palvelutarpeen arvioinnin valmistuminen 3 kk:n sisällä
Perheiden palvelut ovat laadukkaita, tarpeenmukaisia sekä monipuolisia, riittäviä ja oikea-aikaisia.	Palveluita arvioidaan ja kehitetään niin, että palvelut ovat riittävät monipuoliset, helposti saavutettavat ja ”matalakynnyksiset”. Yhteistyötä toimijoiden kesken kehitetään edelleen sekä minimoidaan päällekkäistä työtä ja vahvistetaan asiakasprosessin saumattomuutta. Kehitetään ja tehostetaan: <ul style="list-style-type: none"> perhekeskustoimintamallia varhaisen tuen ryhmämuotoista työskentelyä ja systemisen lastensuojelun työskentelymallin mukaista lastensuojelutyön organisoimista 	Asiakasmäärän kehitys ja painopisteen seuranta, asiakasmäärät: <ul style="list-style-type: none"> perhetyö (ml. lapsiperheiden kotipalvelu) lapsiperheiden sosiaalityö (SHL) kasvatus- ja perheneuvola lastensuojelun avohuolto <ul style="list-style-type: none"> ryhmämuotoisen Ihmeelliset vuodet -ryhmätoimintamenetelmän toteutuminen (määrä/vuosi) ja vaikuttavuus. systemisten viikkokokousten toteutuminen (määrä/vuosi).
Asiakkaat kokevat olevansa tyytyväisiä saamiinsa palveluihin.	Jatkuva asiakaspalaute on käytössä. Asiakaspalautteet käsitellään ja ryhdytään tarvittaessa vaadittaviin toimenpiteisiin. Asiakasraati-toimintaa kehitetään perhekeskuksen kohtaamispaikan ympärillä.	Saatu asiakaspalaute (määrä) sekä asiakkaiden kokema hyöty palveluista (asiakaspalautteen sisältö) Asiakasraadit toteutuminen (määrä)

Osaava ja ammatillinen sekä hyvinvoiva henkilöstö	Työntekijät osallistuvat täydennyskoulutuksiin ja kehittämistyöhön sekä työnohjaukseen. Kiinnitetään huomiota työnhyvinvointiin. Toteutetaan kehityskeskustelut pääsääntöisesti tiimin yhteisinä kehityskeskusteluina ja tehdään niistä tarvittava yhteenveto ja toimenpiteet.	Kehittämisiltapäivien toteutuminen säännöllisesti (2 krt/vuosi) sekä toteutuneiden täydennyskoulutusten ja työnohjauksen määrä Toteutuneet kehityskeskustelut (määrä)
Taloudelliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari
Sijoitusmäärä pyritään säilyttämään enintään nykyisellä tasolla. Sijoitusmuodon painottuminen perhehoitoon laitoshoidon sijaan.	Palveluiden painopiste on varhaisen tuen, sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa ja lastensuojelun avohuollon tukitoimissa.	Asiakkuusmäärien seuranta <ul style="list-style-type: none"> • kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten lukumäärä (perhehoito/laitohoito) • jälkihuollossa olevien lukumäärä

Perhepalvelujen rakenteelliset muutokset ja haasteet:

- Sote-uudistuksen tuomiin haasteisiin/muutoksiin vastaaminen
- Painopisteen siirtäminen edelleen korjaavasta työstä varhaiseen tukeen
- Perhekeskustoimintamallin mukaisen työskentelyn kehittäminen edelleen monitoimijaisesti eri hallintokuntien, seurakuntien ja järjestöjen yhteistyönä. Perhekeskuksen kohtaamispaikasta luodaan lähipalveluiden kokonaisuus, jolla tarjotaan lapsille ja perheille suunnatut hyvinvointia sekä kasvuja ja kehitystä sekä varhaisen tuen palvelut.
- Ammattitaitoisen henkilöstön pysyvyys/jaksaminen psyykkisesti kuormittavassa työssä.

3.4.4.2 Aikuisten palvelut

Aikuisten palvelut sisältävät aikuissosiaalityön ja aikuisten psykososiaaliset palvelut

Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityö on yli 18-vuotiaiden kanssa tehtävää suunnitelmallista sosiaalityötä, asiakas- ja asiantuntijatyötä, jossa rakennetaan yksilön ja perheen tarpeita vastaava sosiaalisen tuen ja palvelujen kokonaisuus. Aikuissosiaalityön tavoitteena on vahvistaa asiakkaan omaa toimintakykyä, osallisuutta ja ehkäistä sosiaalisten ongelmien syntyä kartoittamalla asiakkaan elämäntilannetta, vahvuuksia ja voimavaroja. Asiakkaan

kanssa yhdessä etsitään vaihtoehtoja elämäntilanteen parantamiseksi ja motivoidaan asiakasta muutokseen. Asiakasta tuetaan ja autetaan esimerkiksi asumiseen ja arjen ongelmiin liittyvissä asioissa. Aikuissosiaalisyhteistyö sisältää asiakkaan aktivoimista työelämään, koulutukseen tai työkyvyn arviointiin ja päihdeiden käytön seuraamista sekä hoitoon ohjaamista. Aikuissosiaalisyhteistyössä korostuu moniammatillinen yhteistyö, jossa hyödynnetään myös muita. Aikuissosiaalisyhteistyöntekijät tekevät tiivistä moniammatillista yhteistyötä mm. psykososiaalisten- ja perhepalvelujen sekä muiden toimijoiden ja esim. kolmannen sektorin kanssa.

Aikuisten psykososiaaliset palvelut

Aikuisten psykososiaaliset palvelut sisältävät aikuisille tarjottavat päihde- ja mielenterveyspalvelut. Palveluiden tavoitteena on vahvistaa asiakkaan asemaa, edistää mielenterveyttä ja päihdeettömyyttä sekä ongelmien ehkäisyä. Päihde- ja mielenterveystyö on pääsääntöisesti avohoitoa, jolla tarkoitetaan psykiatrisen sairaanhoitajan, depressiohoitajan tai päihdetyöntekijän yksilötapaamisia sekä pari-, perhe- tai verkostotapaamisia. Työskentelyssä korostuu tarpeenmukaisesti tehtävä moniammatillinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Palvelulla pyritään turvaamaan kotona asuminen.

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari
Palvelut myönnetään lakien ja asetusten mukaisesti määrääkokoja noudattaen lain hengen mukaisesti.	Hakemusten käsittely ja palvelutarpeen arviointi tehdään viivytyksettä. Palveluohjausta ja palvelutarpeen arviointia kehitetään/vahvistetaan edelleen. Asiakkaiden tarpeita ennakoidaan palveluohjauksen keinoin.	Seurantatilasto käsittelyajoista <ul style="list-style-type: none"> ▪ yhteydenottojen ja ilmoitusten käsittely 7 arkipäivän sisällä, kiireelliset hakemukset 1-2 päivän sisällä ▪ palvelutarpeen arvioinnin valmistuminen 3 kk:n sisällä
Aikuisten palvelut ovat laadukkaita, tarpeenmukaisia, monipuolisia ja oikea-aikaisia. Palveluiden painopiste on varhaisen tuen, sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa sekä avohuollon tukitoimissa.	Palveluita arvioidaan ja kehitetään niin, että palvelut ovat riittävän monipuoliset, helposti saavutettavat ja ”matalakynnyksiset”. Yhteistyötä toimijoiden kesken kehitetään edelleen sekä minimoidaan päällekkäistä työtä ja vahvistetaan asiakasprosessin saumattomuutta. Kehitetään ja tehostetaan: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ryhmätoimintaa ▪ TYP-toimintaa ja ▪ yhteistyötä TE-toimiston kanssa ▪ työpajatoimintaa ja ▪ sosiaalista kuntoutusta 	Seurantatilastot: <ul style="list-style-type: none"> ▪ ryhmämuotoisen kuntouttavan työtoiminnan toteutuminen (määrä/vuosi) ▪ yksilöohjauksen asiakasmäärät ▪ TYP-toiminnan ja työpajatoiminnan asiakasmäärän kehitys (asiakkuuksien seuranta ja määrä) ▪ avohuollon asiakasmäärän seuranta (päihde- ja mielenterveystyö) ▪ erikoislääkärikonsultaatioiden toteutuminen

Asiakkaat kokevat olevansa tyytyväisiä saamiinsa palveluihin.	Jatkuva asiakaspalaute on jatkuvassa käytössä. Asiakaspalaute käsitellään ja ryhdytään tarvittaessa vaadittaviin toimenpiteisiin.	Saatu asiakaspalaute (määrä) Asiakkaiden kokemana hyöty palveluista (asiakaspalautteen sisältö)
Osaava ja ammatillinen sekä hyvinvoiva henkilöstö	Työntekijät osallistuvat täydennyskoulutuksiin ja kehittämistyöhön sekä tarvittaessa työhönjaukseen. Kiinnitetään huomiota työnhyvinvointiin. Toteutetaan kehityskeskustelut ja tehdään niistä tarvittava yhteenveto ja toimenpiteet.	Kehittämissiltapäivien toteutuminen säännöllisesti (2 krt/vuosi) sekä toteutuneiden täydennyskoulutusten ja työhönjauksen määrä Toteutuneet kehityskeskustelut (määrä)
Taloudelliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari
Laitoshoidossa (päihde- ja mielenterveyspalvelut) olevien määrää pyritään vähentämään.	Mielenterveyskuntoutujien asuinpalvelujen seuranta ja tukiasumisen tehostaminen	Tilastot/asiakasmäärät <ul style="list-style-type: none"> • palveluasuminen ja tehostettu palveluasuminen • harkinnanvaraisesti myönnetty toimeentulotuet
Pitkäaikaistyöttömien määrä laskee.	Tehdään yhteistyötä eri hallintokuntien kanssa työllisyyden edistäminen / pitkäaikaistyöttömyyden osalta.	Pitkäaikaistyöttömyyden kustannusten / työmarkkinatuen kuntasuuksien seuranta

Aikuisten palveluiden rakenteelliset muutokset ja haasteet

- Asiakkaiden tarpeiden ennakkointia vahvistetaan. Riittäväillä ja oikea-aikaisilla palveluilla pyritään ehkäisemään päihde- ja psykiatrisen laitoshoidon tarvetta.
- Yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa työstetään ja sitoudutaan työllisyyden edistämisen suunnitelmaan / pitkäaikaistyöttömyyden hoitoon.
- Pitkäaikaistyöttömille / vaikeasti työllistettäville järjestettävän ryhmätoiminnan ml sosiaalisen kuntoutuksen vakiinnuttaminen, joilla tuetaan vaikeasti syrjäytyneiden henkilöiden paluuta yhteiskunnalliseen osallisuuteen.

3.4.4.3 Vammaispalvelut

Vammaispalvelujen tehtävänä on järjestää ja tuottaa vammaispalvelulain ja -asetuksen ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain

sekä omaishoidon tuesta annetun lain ja perhehoitajalain mukaisia palveluja. Vammaispalvelulain ja asetuksen mukaisten vammaispalvelujen ja tukitoimien tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä. Palvelujen ja tukitoimien tulee edesauttaa vammaisen henkilön omatoimista suoriutumista. Vammaispalvelulain mukaisia palveluja järjestetään silloin, kun vammaisen henkilö ei saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja tai etuuksia muun lain nojalla. Kehitysvammaisveluiden tehtävänä on tuottaa kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisia palveluja, mikäli muut palvelut tai vammaispalvelulain ja -asetuksen mukaiset palvelut eivät ole riittäviä tai soveltuvia henkilölle. Vammais- palvelulain mukaisia palveluja, joihin asiakkaalla on subjektiivinen oikeus ovat palveluasuminen, kuljetuspalvelut, asunnon muutostyöt sekä henkilökohtainen apu. Harkinnanvaraisia eli määrärahasidonnaisia palveluja ovat omaishoidontuki, asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet sekä muut avustukset.

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari
Vammaispalveluihin tulevat hakemukset ja ilmoitukset käsitellään nopeasti sekä palvelut myönnetään lakien ja asetusten mukaisesti määräaikoja noudattaen.	Toimintakäytäntöjä tehostetaan sekä kehitetään edelleen toimivaksi ja selkeäksi. Palvelutarpeen arviointi tehdään viivyytystä ja määräajassa	Seurantatilasto käsittelyajoista <ul style="list-style-type: none"> ▪ yhteydenottojen ja ilmoitusten käsittely 7 arkipäivän sisällä, kiireelliset hakemukset 1-2 päivän sisällä ▪ palvelutarpeen arvioinnin valmistuminen 3 kk:n sisällä
Vammaispalvelut ovat laadukkaita, tarpeenmukaisia ja oikea-aikaisia. Asiakkaat kokevat olevansa tyytyväisiä saamiinsa palveluihin.	Tehdään asiakkaille palvelusuunnitelma sekä tarkistetaan aiemmat suunnitelmat tarpeenmukaisesti/säännöllisesti. Palvelusuunnitelmia tarkastaessa huomioidaan erityisesti asiakkaan nykytilanne suhteessa annettuihin palveluihin (mm. henkilökohtainen apu ja kuljetuspalvelut). Jatkuva asiakaspalaute otetaan käyttöön – asiakaspalaute käsitellään ja ryhdytään tarvittaessa vaadittaviin toimenpiteisiin.	Asiakasmäärän seuranta Palvelusuunnitelmien määrät (uudet ja tarkistettut) Saatu asiakaspalaute (määrä) Asiakkaiden kokemana hyöty palveluista (asiakaspalautteen sisältö)
Osaava ja ammatillinen sekä hyvinvoiva henkilöstö	Työntekijät osallistuvat täydennyskoulutuksiin ja kehittämistyöhön sekä tarvittaessa työnohjaukseen.	Kehittämispäivien toteutuminen säännöllisesti (määrä/vuosi) Toteutuneiden täydennyskoulutusten ja mahdollisen työnohjauksen määrä

	Toteutetaan kehityskeskustelut ja tehdään niistä tarvittava yhteenveto ja toimenpiteet.	Toteutuneet kehityskeskustelut (määrä)
Taloudelliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittari
Laitoshoidon määrää pyritään vähentämään. Itsenäisen/tuetun asuminen määrä kasvaa.	Palveluasumista; ryhmämuotoista ja tuettua asumista vahvistetaan sekä tuetaan asumista yksityisillä vuokramarkkinoilla.	Tilastojen seuranta / asiakkaiden määrä: <ul style="list-style-type: none"> ▪ palveluasuminen (ml. tuettu asuminen) ▪ tehostettu palveluasuminen
Kuljetuspalvelukustannusten kasvua hillitään ja kuluja pienennetään.	Osallistutaan maakunnalliseen kuljetuspalvelukeskuksen suunnittelutyöhön ja mahdolliseen toteutukseen.	Kuljetuspalvelujen asiakasmäärä ja kustannukset

Vammaispalvelujen rakenteelliset muutokset ja haasteet

- Vammaispalveluyksiköiden rakenteelliset muutokset (tehostettu palveluasuminen / palveluasuminen (ohjattu/tuettu asuminen)).
- Osallistuminen maakunnalliseen kuljetuspalvelukeskustyön suunnitteluun/toteutukseen.
- Vammaispalvelujen sosiaalityön ja palveluohjauksen uudelleen organisointi.

3.4.5 Perusturvan talousarviotaulukot

TAULUKKO 31: LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Lautakunta yhteensä

Perusturva	TP2019 Alajärvi kv 8.6.2020 §15 Vimpeli kv 15.6.2020 §40 Lappajärvi kv 25.5.2020 §27	TA2020 Alajärvi kv 9.12.2019 §63 Vimpeli kv 9.12.2019 §115 Lappajärvi kv	TA2021	Muutos € TA2020/ TA2021 ylitys(+)/ alitus(-)	Muutos % TA2020/ TA2021 100>ylitys 100<alitus	Muutos € TP2019/ TA2021 ylitys(+)/ alitus (-)	Muutos % TP2019/ TA2021 100>ylitys 100<alitus
Lautakuntahallinto ja Hankkeet	19 477	69 442	36 096	-33 346	52 %	16 619	185,3 %
Terveyspalvelut	30 901 271	29 413 909	29 360 076	-53 833	100 %	-1 541 195	95,0 %
Vastaanotto ja terveysneuvonta	5 573 698	5 736 180	5 750 720	14 540	100 %	177 022	103,2 %
Erikoissairaanhoito	22 949 383	21 311 880	21 319 893	8 013	100 %	-1 629 490	92,9 %
Suun terveydenhoito	1 864 023	1 769 874	1 737 303	-32 571	98 %	-126 720	93,2 %
El.lääk.+ ymp	452 249	595 975	552 160	-43 815	93 %	99 911	122,1 %
Hoiva- ja hoitopalvelut	19 390 667	20 109 099	19 688 080	-421 019	98 %	297 413	101,5 %
Hoiva- ja hoito	18 433 436	19 011 626	18 712 219	-299 407	98 %	278 783	101,5 %
Kuntoutus	957 231	1 097 473	975 861	-121 612	89 %	18 630	101,9 %
Sosiaalipalvelut	13 224 823	12 610 401	13 145 209	534 808	104 %	-79 614	99,4 %
Aikuisten palvelut	2 782 174	2 758 414	2 926 793	168 379	106 %	144 619	105,2 %
Perhepalvelut	3 728 554	3 360 359	3 315 801	-44 558	99 %	-412 753	88,9 %
Vammaispalvelut	6 714 095	6 491 628	6 902 615	410 987	106 %	188 520	102,8 %
Lautakunta yhteensä:	63 536 238	62 202 851	62 229 461	26 610	100 %	-1 306 777	97,94 %

TAULUKKO 32: PERUSTURVA, ALAJÄRVI

Alajärven kaupunki

Perusturva	TP2019 kv 8.6.2020 § 15	TA2020 kv 9.12.2019 § 63	TA2021	Muutos € TA2020/ TA2021 ylitys(+)/ alitus (-)	Muutos % TA2020/ TA2021 100>ylitys 100<alitus	Muutos € TP2019/ TA2021 ylitys(+)/ alitus (-)	Muutos % TP2019/ TA2021 100>ylitys 100<alitus
Yleishallinto ja Hankkeet	7 801	42 961	22 487	-20 475	52,3 %	14 685	288,2 %
Terveyspalvelut	18 534 197	18 206 196	18 180 167	-26 029	99,9 %	-354 030	98,1 %
Vastaanotto+terveysneuvonta	3 299 449	3 821 502	3 830 834	9 332	100,2 %	531 384	116,1 %
Erikoissairaanhoito	13 744 455	12 900 040	12 908 053	8 013	100,1 %	-836 402	93,9 %
Suun terveydenhoito	1 135 801	1 103 779	1 060 320	-43 459	96,1 %	-75 481	93,4 %
El.lääk.+ ymp	316 185	380 875	380 960	85	100,0 %	64 775	120,5 %
Hoiva- ja hoitopalvelut	10 932 438	11 387 941	11 031 487	-356 454	96,9 %	99 049	100,9 %
Hoiva- ja hoito	10 350 153	10 758 886	10 432 760	-326 126	97,0 %	82 607	100,8 %
Kuntoutus	582 285	629 055	598 727	-30 328	95,2 %	16 442	102,8 %
Sosiaalipalvelut	8 376 605	7 604 256	8 028 341	424 085	105,6 %	-348 264	95,8 %
Aikuisten palvelut	1 790 580	1 671 793	1 778 314	106 521	106,4 %	-12 266	99,3 %
Perhepalvelut	2 715 907	2 164 886	2 412 140	247 253	111,4 %	-303 767	88,8 %
Vammaispalvelu	3 870 118	3 767 577	3 837 887	70 311	101,9 %	-32 231	99,2 %
Alajärvi yhteensä:	37 851 041	37 241 354	37 262 481	21 127	100,1 %	-588 560	98,4 %

TAULUKKO 33: HALLINTO

ALAJÄRVEN HALLINTO	TP2019 kv 8.6.2020 § 15	TA2020 kv 9.12.2019 § 63	TA2021	Muutos € TA2020/ TA2021 ylitys(+)/ alitus (-)	Muutos % TA2020/ TA2021 100>ylitys 100<alitus
Yleishallinto					
Kulut	50 326	19 096	18 148	-948	95,0 %
Tuotot	43 516	0	0	0	0,0 %
Netto	6 810	19 096	18 148	-948	95,0 %
Hankkeet	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	991	23 865	4 338	-19 527	18,2 %
Tuotot	0	0	0	0	0,0 %
Netto	991	23 865	4 338	-19 527	18,2 %
Yleishallinto ja Hankkeet yht.	7 801	42 961	22 487	-20 475	52,3 %

TAULUKKO 34: TERVEYSPALVELUT

ALAJÄRVEN TERVEYSPALVELUT	TP2019 kv 8.6.2020 §15	TA2020 kv 9.12.2019 §63	TA2021	Muutos € TA2020/ TA2021 ylitys(+)/ alitus (-)	Muutos % TA2020/ TA2021 100>ylitys 100<alitus
VASTAANOTTOPALVELUT					
Avohoito/Vastaanottotoiminta	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	2 691 056	3 112 150	3 194 801	82 650	102,7 %
Tuotot	390 672	308 901	400 449	91 548	129,6 %
Netto	2 300 384	2 803 250	2 794 352	-8 898	99,7 %
Laboratoriotutkimukset	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	308 432	307 500	322 000	14 500	104,7 %
Tuotot	1 100	0	0	0	0,0 %
Netto	307 332	307 500	322 000	14 500	104,7 %
Röntgentutkimukset	TOT 1- 12/2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	116 140	127 800	120 000	-7 800	93,9 %
Tuotot	68	0	0	0	0,0 %
Netto	116 072	127 800	120 000	-7 800	93,9 %
VASTAANOTTOPALVELUT YHT.	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	3 115 628	3 547 450	3 636 801	89 350	102,5 %
Tuotot	391 840	308 901	400 449	91 548	129,6 %
Netto	2 723 789	3 238 550	3 236 352	-2 198	99,9 %
TERVEYSNEUVONTAPALVELUT	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	583 744	590 417	602 381	11 964	102,0 %
Tuotot	8 083	7 464	7 899	435	105,8 %
Netto	575 661	582 953	594 482	11 529	102,0 %
VASTAANOTTO + TERVEYSNEUVONTA YHT.	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	3 699 372	4 137 867	4 239 182	101 314	102,4 %
Tuotot	399 922	316 365	408 348	91 983	129,1 %
Netto	3 299 449	3 821 502	3 830 834	9 332	100,2 %
ERIKOISSAIRAANHOITO	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
kulut	13 749 675	12 900 040	12 910 053	400 040	100,1 %
Tuotot	5 220	0	2 000	0	0,0 %
Netto	13 744 455	12 900 040	12 908 053	400 040	100,1 %
SUUN TERVEYDENHUOLTO	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	1 523 509	1 517 889	1 470 159	-47 730	96,9 %
Tuotot	387 708	414 110	409 839	-4 271	99,0 %
Netto	1 135 801	1 103 779	1 060 320	-43 459	96,1 %
ELÄINLÄÄKINTÄ JA YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	316 185	380 875	380 960	85	100,0 %
Tuotot	0	0	0	0	0,0 %
Netto	316 185	380 875	380 960	85	100,0 %
TERVEYSPALVELUT YHT.	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	19 817 596	19 000 905	19 058 858	57 953	100,3 %
Tuotot	1 283 399	794 709	878 692	83 983	110,6 %
Netto	18 534 197	18 206 196	18 180 167	-26 029	99,9 %

TAULUKKO 35: HOITO JA HOIVA

ALAJÄRVEN HOIVA- JA HOITOPALVELUT	TP2019 kv 8.6.2020 § 15	TA2020 kv 9.12.2019 § 63	TA2021	Muutos € TA2020/ TA2021 ylitys(+)/ alitus (-)	Muutos % TA2020/ TA2021 100>ylitys 100<alitus
HOIVA- JA HOITO					
Omaishoidon tuki	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	476 440	439 959	434 759	-5 200	98,8 %
Tuotot	3 919	0	3 000	3 000	0,0 %
Netto	472 521	439 959	431 759	-8 200	98,1 %
Asiakasohjausyksikkö	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	158 134	163 505	157 171	-6 334	96,1 %
Tuotot	1 042	685	738	53	107,7 %
Netto	157 092	162 820	156 433	-6 387	96,1 %
Kotihoito	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	3 292 648	3 202 132	3 533 073	330 941	110,3 %
Tuotot	681 009	578 280	692 759	114 479	119,8 %
Netto	2 611 639	2 623 852	2 840 315	216 462	108,2 %
Päiväkeskus	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	124 590	207 400	186 850	-20 550	90,1 %
Tuotot	20 778	67 280	23 297	-43 983	34,6 %
Netto	103 812	140 120	163 553	23 433	116,7 %
Palveluasuminen/Tehostettu palveluasuminen	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	7 283 607	7 612 190	6 903 151	-709 038	90,7 %
Tuotot	1 704 993	1 607 765	1 593 446	-14 319	99,1 %
Netto	5 578 614	6 004 425	5 309 705	-694 719	88,4 %
Akuuttihoito/Omat/Ostetut	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	1 720 259	1 672 506	1 750 258	77 752	104,6 %
Tuotot	293 784	284 796	219 262	-65 534	77,0 %
Netto	1 426 475	1 387 710	1 530 995	143 286	110,3 %
HOIVA- JA HOITO YHT.	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	13 055 678	13 297 692	12 965 263	-332 429	97,5 %
Tuotot	2 705 524	2 538 806	2 532 503	-6 303	99,8 %
Netto	10 350 153	10 758 886	10 432 760	-326 126	97,0 %
KUNTOUTUS	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	592 885	638 540	606 341	-32 198	95,0 %
Tuotot	10 600	9 485	7 614	-1 871	80,3 %
Netto	582 285	629 055	598 727	-30 328	95,2 %
HOIVA- JA HOITOPALVELUT YHT.	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	13 648 562	13 936 231	13 571 604	-364 627	97,4 %
Tuotot	2 716 124	2 548 291	2 540 117	-8 174	99,7 %
Netto	10 932 438	11 387 941	11 031 487	-356 454	96,9 %

TAULUKKO 36: SOSIAALIPALVELUT

ALAJÄRVEN SOSIAALIPALVELUT	TP2019 kv 8.6.2020 § 15	TA2020 kv 9.12.2019 § 63	TA2021	Muutos € TA2020/ TA2021 ylitys(+)/ alitus (-)	Muutos % TA2020/ TA2021 100>ylitys 100<alitus
AIKUISTEN PALVELUT					
Mielenterveystyö	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	981 739	837 737	896 041	58 304	107,0 %
Tuotot	29 227	32 272	30 292	-1 979	93,9 %
Netto	952 511	805 466	865 749	60 284	107,5 %
Päihdehuolto	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	109 666	135 661	130 560	-5 101	96,2 %
Tuotot	245	268	168	-101	62,5 %
Netto	109 421	135 393	130 392	-5 001	96,3 %
Aikuispsykososiaaliset palvelut yhteensä	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	1 091 405	973 399	1 026 601	53 203	105,5 %
Tuotot	29 472	32 540	30 460	-2 080	93,6 %
Netto	1 061 933	940 859	996 141	55 283	105,9 %
Aikuissosiaalityö ja sosiaaliohjaus	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	133 063	162 533	175 243	12 709	107,8 %
Tuotot	659	543	610	67	112,3 %
Netto	132 405	161 990	174 633	12 643	107,8 %
Toimeentulotuki	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	491 973	431 590	94 148	-337 442	21,8 %
Tuotot	40 142	37 700	33 700	-4 000	89,4 %
Netto	451 831	393 890	60 448	-333 442	15,3 %
Tukipalvelut aikuisos	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut		2500	2 602,00	102	104,1 %
Tuotot		0	0,00	0	0,0 %
Netto		2500	2 602,00	102	104,1 %
Työllistymistä tukevat palvelut	TP2019	TP2019	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut			396 979,00	396 979	0,0 %
Tuotot			0,00	0	0,0 %
Netto			396 979,00	396 979	0,0 %
Työpajatoiminta	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	155 727	175 871	157 043	-18 828	89,3 %
Tuotot	11 315	3 316	9 532	6 216	287,5 %
Netto	144 412	172 555	147 511	-25 044	85,5 %
Aikuissosiaalityö yhteensä	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	780 763	772 494	826 014	53 521	106,9 %
Tuotot	52 116	41 559	43 842	2 283	105,5 %
Netto	728 647	730 935	782 172	51 238	107,0 %
AIKUISTEN PALVELUT YHT.	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	1 872 168	1 745 892	1 852 616	106 723	106,1 %
Tuotot	81 587	74 099	74 302	203	100,3 %
Netto	1 790 580	1 671 793	1 778 314	106 521	106,4 %

PERHEPALVELUT					
Lapsiperheiden avopalvelut	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	737 390	770 778	833 373	62 594	108,1 %
Tuotot	9 548	8 591	9 745	1 153	113,4 %
Netto	727 841	762 187	823 628	61 441	108,1 %
Lastensuojelu	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	466 225	475 383	404 577	-70 806	85,1 %
Tuotot	8 799	772	4 446	3 674	576,1 %
Netto	457 425	474 611	400 131	-74 480	84,3 %
Kodin ulkopuolelle sijoitetut	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	1 682 728	973 088	1 310 181	337 093	134,6 %
Tuotot	152 088	45 000	121 800	76 800	270,7 %
Netto	1 530 640	928 088	1 188 381	260 293	128,0 %
PERHEPALVELUT YHT.	TP2019	TA2020	TA2021	Muutos €	Muutos %
Kulut	2 886 343	2 219 249	2 548 131	328 881	114,8 %
Tuotot	170 436	54 363	135 991	81 628	250,2 %
Netto	2 715 907	2 164 886	2 412 140	247 253	111,4 %

3.5 Alajärven sivistyslautakunta

Sivistystoimen palvelut Alajärven kaupungin ja Vimpelin kunnan alueella.

Sivistystoimen valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2021

1. Alajärven ja Vimpelin strategioiden mukaisen sivistystoimen organisaation ja kehittämissuunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen vuoden 2021 aikana.
2. Kaikki perusopetuksen 9. luokan oppilaat saavat päättötodistuksen ja siirtyvät 2. asteen oppilaitoksiin.
3. Kirjastopalvelut pysyvät opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksissa ja läänin keskitasolla.
4. Vapaa-aikatoimi luo kaupungin kotisivuille eri toimijoiden yhteisen harrastevalikon ja tapahtumakalenterin.

3.5.1 Sivistystoimen hallinto

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2021–2023

Tavoitteiden tehtävänä on tukea uuden strategian mukaisia kriittisiä menestystekijöitä.

- **Yhteistyö**
Organisaatiomuutosten toteutus ja toiminnan uudelleenohjaus yhteisöllisyyden lisäämiseksi.
- **Laadukkaat sivistyspalvelut**
 - Kaupunkilaisten hyvinvoinnin näkökulman toteutuminen palvelujen tuottamisessa esteettömässä ja turvallisessa ympäristössä.
 - Sivistystoimen organisaatiomuutoksen ja kehittämissuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen.
 - Kasvu- ja oppimisympäristöjen turvallisuutta kehitetään edelleen aluehallintoviraston ohjeistuksen mukaisesti.
- **Henkilöstö**
 - koko henkilöstön perehdyttäminen ja kouluttaminen uuden organisaation ja kehittämissuunnitelman tavoitteisiin
 - toimenkuvien tarkastelu tarvittavilta osin
 - työhyvinvointi ja koronan vaikutusten arviointi
 - ammattitaidon ylläpito
 - kehityskeskustelut ja tarvittavien koulutussuunnitelmien laadinta.
- **Taloudellisuus**
 - tasapainottamissuunnitelman mukainen käyttökustannusten hallinta
 - palvelutarjonnan rakenteellisten muutosten valmistelu ja toteuttaminen.

Perustelut 2021–2023

Sivistyslautakunta vastaa toimialaansa kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta. Lisäksi Alajärven kaupunki tuottaa vastuukuntana kaikki sivistystoimen palvelut pl. liikunta- ja museopalvelut ostopalvelusopimuksella Vimpelin kunnalle.

Arviointityö kohdistuu sivistystoimen organisaatiomuutoksen, talouden tasapainottamissuunnitelman ja kehittämissuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteutukseen.

Henkilöstön koulutusta voidaan tarjota itse järjestettyjen koulutusten lisäksi omilla hankerahoituksilla ja maakunnallisten Osaaja- ja Etevä-hankkeiden puitteissa.

Oppivelvollisuuden laajennus astuu voimaan vuonna 2021. Lakia on tarkoitus soveltaa ensimmäisen kerran niihin oppivelvollisiin, joiden oppivelvollisuus nykyisen lain mukaan päättyy vuonna 2021.

Oppivelvollisuusiän nostaminen 18 vuoteen ja oppivelvollisuuden laajentaminen toiselle asteelle edellyttää sen varmistamista, että kaikilla perusopetuksen päättävillä on toisen asteen opinnoissa tarvittavat tiedot, taidot ja osaaminen. Oppivelvollisuuden toteutuksessa hyödynnetään Ohjaamon, Etsivän nuorisotyön ja Starttipaja Laiturin toimintaa.

3.5.2 Varhaiskasvatus

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2021–2023

- Tarjota laadukasta ja taloudellisesti toteutettua varhaiskasvatusta muuttuvien ohjeistusten mukaisesti
- toteuttaa varhaiskasvatuksen laadunarviointia paikallisen arviointisuunnitelman mukaisesti
- kehittää uusia yhteistyötapoja etäyhteyksiä hyödyntäen
- selvittää edellytykset luontopainotteisen metsäpäiväkotiryhmän perustamiselle.

Perustelut 2021–2023

Varhaiskasvatuksen lainsäädännössä ja varhaiskasvatuksen järjestämisestä ohjaavissa määräyksissä on tapahtunut viime vuosina lukuisia muutoksia. Toistuvat muutokset esim. kasvattajien ja lasten välisessä suhdeluvussa, varhaiskasvatusoikeudessa ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksuissa vaikeuttavat huomattavasti sekä toiminnan että talouden pitkäjänteistä suunnittelua. Lakimuutosten lisäksi pandemiatilanne on

pakottanut varhaiskasvatuksen muuttamaan monia vakiintuneita käytäntöjään. Muutoksista huolimatta Alajärven kaupungin järjestämässä varhaiskasvatuksessa toiminta järjestetään voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti ja viranomaisten turvallisuusohjeita noudattaen. Tiedotusta koteihin tehostetaan ja varhaiskasvatuksen henkilöstön jaksamista tuetaan määräysten ja toimintatapojen muuttuessa.

Varhaiskasvatuksen arviointi on lakisääteinen tehtävä (varhaiskasvatuslaki 540/2018, 24 §). Eri toimijat monilla eri tasoilla tuottavat arviointitietoa yhdessä varhaiskasvatuksen kehittämistyön tueksi. Arvioinnin tarkoituksena on tuottaa tietoa varhaiskasvatuksen paikallisen kehittämisen avuksi ja poliittisen päätöksenteon pohjaksi. Lisäksi arvioinnin tarkoituksena on lasten hyvinvoinnin, kehityksen ja oppimisedellytysten edistäminen sekä lain tarkoituksen toteuttamisen turvaaminen. Alajärven kaupungin järjestämään varhaiskasvatukseen on vuonna 2020 laadittu Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (KARVI) indikaattoreiden mukaiset arviointikriteerit ja arviointisuunnitelma. Suunnitelman mukaiset arvioinnit käynnistetään keväällä 2021.

Varhaiskasvatuslain mukaan kunnan on varhaiskasvatusta järjestäessään toimittava monialaisessa yhteistyössä ja luotava tarvittavat yhteistyörakenteet. Pandemiatilanteen ja siitä johtuvien rajoitusten vuoksi varhaiskasvatuksen mahdollisuudet perinteiseen lähiyhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa ovat merkittävästi kaventuneet. Vuoden 2021 aikana luodaan uusia, etäyhteyksiä hyödyntäviä yhteistyötapoja sekä sivistystoimen sisällä, että muiden toimijoiden kanssa. Henkilöstölle tarjotaan asianmukaiset välineet ja riittävä koulutus uusien yhteistyömuotojen hallintaan.

Suomessa toimii useita luontopainotteisia päiväkoteja sekä erilaisia metsäpäiväkotiryhmiä. Toiminnassa hyödynnetään ympäröivää luontoa, ja toimintamallista riippuen ulkoilmassa vietetään muutamasta tunnista koko toiminta-aikaan. Alajärven varhaiskasvatuksessa työskentelee luontopedagogiikasta kiinnostunutta ja aihepiiriin kouluttautunutta henkilöstöä. Vuoden 2021 kuluessa selvitetään edellytykset ja paikalliset tarpeet luontopainotteisen päiväkotiryhmän perustamiselle.

3.5.3 Perusopetus

Perusopetuksen valtuustoon nähden sitova tavoite vuodelle 2021

Kaikki perusopetuksen 9. luokan oppilaat saavat päättötodistuksen ja siirtyvät 2. asteen oppilaitoksiin.

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2021–2023

- Covid19-viruksesta johtuneiden poikkeusjärjestelyiden vaikutusten korjaaminen

- Opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittäminen oman, maakunnallisen ja valtakunnallisen koulutuksen avulla.
- Koulujen yhteinen opetussuunnitelmaan perustuva kokonaisuus ja painopistealue on Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisuus.
- Lisäksi jatkuu 1.8.2016 käyttöön otetun uuden opetussuunnitelman toteuttaminen ja jatkovalmistelu sekä siihen tulleiden muutosten toteuttaminen.

Perustelut 2021–2023

Oppivelvollisuuden laajennuksesta johtuen perusopetuksen 9. luokalta päättötodistuksen saaneista oppilaista kaikki jatkavat aloittavat toisen asteen koulutukseen syksyllä 2021. Päättötodistuksen saamisella pyritään takaamaan riittävä taito- ja tietotaso menestykselliseen oppivelvollisuuden suorittamiseen. Nivelvaiheen vahvistaminen perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen välissä tarvitsee yhteisen suunnitelman tutkintoon valmentavasta koulutuksesta (tuva) kevääseen 2021 mennessä.

Covid19-viruksesta johtunut esi- ja perusopetuksen etäopetus keväällä 2020 aiheutti selkeää oppimisvajetta ja oppilashuollon tukitoimien lisätarvetta. Lukuvuoden 2020–2021 aikana tulee kiinnittää erityisesti huomiota syntyneen tukitarpeen korjaamiseen ja varmistaa opetussuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttaminen.

Toiminnan peruslähtökohdat:

Yhteistyö muiden hallintokuntien kanssa, jossa painopisteenä on ennaltaehkäisevä ja varhainen tuki.

Toiminnalla tuetaan perusopetuksen yhtenäisyyttä, vahvistetaan tuen jatkumoa varhaiskasvatuksesta perusopetukseen sekä perusopetuksesta toiselle asteelle oppivelvollisuuden laajentumisen hengessä.

Kehittämisessä painottuu moniammatillinen, eri hallintokuntien, organisaatioiden ja eri viranomaistahojen sekä palveluntuottajien välinen yhteistyö.

Perusopetuksen kansallisten laatukriteerien tavoitteena on tukea opetuksen korkeaa laatua ja monipuolista tarjontaa sekä turvata opetuselliset ja sivistykselliset perusoikeudet lapsille ja nuorille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Laatukriteerit on muodostettu rakenteiden laadusta (johtaminen, henkilöstö, taloudelliset resurssit, arviointi) sekä oppilaan kohtaaman toiminnan laadusta (opetussuunnitelman toteutuminen, opetus ja opetusjärjestelyt, oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki, osallisuus ja vaikuttaminen, kodin ja koulun yhteistyö, fyysinen oppimisympäristö ja oppimisympäristön turvallisuus).

3.5.4 II-aste / lukiokoulutus

ALAJÄRVEN LUKIOKOULUTUS

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2021

Oppivelvollisuusiän noston lisäksi opetus on oppivelvolliselle maksutonta tutkinnon suorittamiseen asti. Myös kaikki toisen asteen opiskelussa tarvittavat välttämättömät oppimateriaalit ja välineet ovat uudistuksen jälkeen oppivelvolliselle maksuttomia. Oppivelvollisuuden laajentumiseen ei ole varattu määrärahaa vuoden 2021 budjetissa ja kustannusten tarkentuessa tehdään lisätalousarvio.

Tavoitteena on nuorten koulutuksen keskeyttämisen vähentäminen ja syrjäytymisen ehkäisy nuorisotakuun toteuttamiseksi erilaisia tukitoimia hyödyntäen.

Keskeinen tehtävä

Alajärven koululaitoksessa kiinnitetään erityisesti huomiota viihtyisyyteen, opetuksen korkeaan tasoon, tukitoimiin sekä opetushenkilökunnan jaksamiseen, joissa avaintekijänä on yhteisöllisen opiskeluhuollon ja työyhteisön hyvinvoinnin kehittäminen. Toiminnassa korostuvat vastuuntunto, rehellisyys ja oikeudenmukaisuus. Lukio-opiskelussa pidetään myös tärkeänä opiskelijoiden henkistä kasvua, hyvän itsetunnon kehittymistä ja työnteon arvostamista.

1.8.2019 astui voimaan uusi lukiolaki. Sen tavoitteena on lisätä lukion vetovoimaa yleissivistävänä korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona ja vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkeasteelle. Lukioissa jalkautetaan käytäntöön uuden lukiolain vaatimuksia mm. vahvistamalla erityisopetusta. Eri hankkeita (Japani-hanke, Liikkuva opiskelu -hanke ja Korkeakoulut lukioon -hanke) viedään eteenpäin koronapandemian sallimissa rajoissa.

Toimintaympäristö ja kattavat tukipalvelut

Alajärven ja Vimpelin lukiot ovat hyvin varustettuja yleislukioita. Lukioissa tarjotaan pakollisten kurssien lisäksi kattava valikoima syventäviä ja soveltavia kursseja. Lukiot tarjoavat yhteistyössä Opinlakeusverkoston, muiden oppilaitosten, korkeakoulujen ja yliopistojen kanssa opiskelijoille monipuoliset mahdollisuudet painottaa opintoja henkilökohtaisten toiveiden ja tarpeiden mukaan.

Opiskelija voi täydentää opintojaan Järviseudun ammatti-instituutin, musiikkiopistojen, Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston ja kesälukioiden sekä korkeakoulujen kursseilla. Opiskelija voi suorittaa lukiodiplomin

kuvataiteessa, musiikissa, liikunnassa, mediassa ja tekstiilityössä. Opiskelija voi harrastaa usean lajin kilpaurheilua lukio-opintojen rinnalla mm. Vimpelin lukion palloilulinjalla ja Alajärven lukion liikuntakursseilla. Lukioiden Esports-linjoja kehitetään yhteistyössä JAMIn kanssa.

Opiskeluhuollon tukipalveluilla turvataan yksilöllisen ja yhteisöllisen opiskeluhuollon tehokas toteutuminen. Lukio-opiskelun alussa opiskelijaa ohjataan oman oppimistyylin ja opiskelutekniikan löytämisessä. Opiskelijoita ohjataan sähköisten oppimisympäristöjen käytössä. Eri-tyisopetusta kehitetään lainsäädännön ja kokemusten pohjalta, ja siihen varataan riittävä resurssi.

Kuntaliiton vetämässä KOPA- (=koulutuspalvelu) hankkeessa haetaan ratkaisumalleja tulevaisuuden toisen asteen koulutuksen toteuttamiseksi alueellamme. Opetuksellista yhteistyötä alueen lukioiden kesken tiivistetään.

Lukioissa pyritään saavuttamaan hyvät tulokset ja valmiudet jatko-opiskeluun. Ylioppilaskirjoitusten tuloksissa pyritään saavuttamaan vähintään valtakunnallinen keskiarvo.

Toimipaikat ja henkilöstö

Alajärven kaupungin lukiolaitoksella on kaksi toimipaikkaa. Alajärvellä toimivassa lukiossa on noin 200 ja Vimpelin toimipisteessä noin 70 opiskelijaa. Alajärven lukiossa on 17 päätoimista opettajaa. Yhteisiä opettajia yläkoulun kanssa lukuvuonna 2020–2021 on viisi. Vimpelissä on 15 opettajaa, joista 12 on yhteisiä yläkoulun kanssa.

Virtuaaliopetusta lukiosta toiseen antaa useampi opettaja. Lukuvuonna 2020–21 kaksi Alajärven opettajaa opettaa Vimpeliin ja neljä Vimpelin opettajaa Lappajärvelle ja Evijärvelle. Lukioiden lehtorit toteuttavat pääosin JAMIn Alajärven ja Kurejoen toimipisteiden kielten opetuksen.

Henkilöstön koulutukseen panostetaan ammattitaidon ylläpitämiseksi. Henkilöstön vertaistukea muiden oppilaitosten aineenopettajien kanssa tuetaan.

3.5.5 II-aste / ammattiopetus

Järvisseudun ammatti-instituutti toimii Etelä-Pohjanmaan Järvisseudulla. Toimipisteet sijaitsevat Alajärven lisäksi Vimpelissä, Lappajärvellä ja Alavudella. Koulutusta annetaan kuuteentoista (16) ammatilliseen perustutkintoon. Monet koulutusalat ovat tarjolla myös monimuotokoulutuksena.

Alajärven kaupunki ja Vimpelin kunta ovat omistajana Järvisseudun koulutuskuntayhtymässä. Alajärven kaupunki ja Soinin kunta ovat omistajina koulutuskuntayhtymä Sedussa.

Korkea-asteen yhteistyö

Toiminnalliset tavoitteet vuosille 2019–2021

Maakuntakorkeakoulutoiminta jatkuu SeAMK:n vakinaisena toimintana Järviseudulla.

Maakuntakorkeakoulutoiminta perustuu SeAMK:in ja kuntien yhteistyölle. Maakuntakorkeakoulun toiminnan koordinaattorina toimii SeAMK ja sen maakuntakorkeakoulun toiminnasta vastaavat henkilöt. Mukana yhteistyössä ovat myös toisen asteen oppilaitokset ja vapaa sivistystyö. Tärkeä tekijä yhteistyössä on myös alueen elinkeinoelämän vahva sitoutuminen toimintaan. Koordinoitu verkostoihin perustuva yhteistyö on joustava tapa järjestää alueen tarpeista lähtevää koulutusta sekä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa (TKI).

Maakuntakorkeakoulun tavoitteena on mm:

- organisoida korkeakoulujen, elinkeinoelämän sekä julkisen sektorin yhteistyötä alueella
- vahvistaa koulutuksen saatavuutta ja vaikuttavuutta alueella
- saada ja hyödyntää tietoa alueiden tarpeista ja syventää korkeakoulujen osaamista ja vaikutusta alueella
- tukea maakuntakorkeakoulun toimialueen kehittämistyötä
- lisätä koulutusorganisaatioiden välistä yhteistyötä
- kartoittaa TKI-toiminnan tarve alueella ja välittää tarpeenmukaisia TKI-palveluja alueen yritysten ja organisaatioiden kehittämiseksi.

Alajärvellä on alkanut tammikuussa 2018 sairaanhoitajakoulutus (AMK) monimuotototeutuksena. Koulutus on kestoltaan 3,5 vuotta, jonka aikana opiskelija suorittaa yhteensä 210 opintopistettä teoriaopintoja ja harjoitteluja. Sairanhoitajakoulutuksen toteutuksesta on tehty oma erillinen sopimus.

3.5.6 Kansalaisopisto

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2021–2023

1. Opiskelijoita (netto-opiskelijat) vähintään 2 100 / vuosi
2. Nettokustannukset enintään 300 €/opiskelija
3. Kurssilaisia vähintään 3 650 / vuosi
4. Nettokustannukset enintään 170 €/kurssilainen
5. Opetukseen käytetään 8 500 tuntia/vuosi
6. Nettokustannukset enintään 80 €/opetustunti
7. Kussakin toimialueen kunnassa käytetään opetukseen asukasluvun mukainen osuus tunneista
8. Opetuksen peittävyys toimialueen asukkaista vähintään 18,0 %
9. Tuotot kuluista vähintään 16,0 %

10. Kurssien aloittaneista opiskelijoista vähintään 80 % suorittaa kurssin loppuun.

Perustelut 2021–2023

Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston tavoitteet arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä toteutumien mukaan. Kurssin aloittaneen opiskelijan katsotaan suorittaneen kurssin loppuun, mikäli hän on ollut paikalla viimeisellä kahdella kerralla.

Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston toimialueena ovat Alajärven kaupunki sekä Soinin ja Vimpelin kunnat. Kansalaisopiston opetustoiminta muodostuu kolmesta kokonaisuudesta; vapaan sivistystyön mukainen opetus, valtakunnallisen opetussuunnitelmaan perustuva taiteen perusopetus sekä avoin yliopisto-opetus. Opetusta järjestetään vuosittain yli 50 toimipaikassa kaikkien kuntien alueella.

Kansalaisopiston opetustoiminta on pääosin lähipalvelua ja opetusta pyritään järjestämään tasapuolisesti eri kunnissa ja mahdollisuuksien mukaan myös kylissä. Verkko-opetuksen osuutta pyritään kasvattamaan, sillä sen saavutettavuus on parempi, kuin lähiopetuksen.

Kansalaisopiston opetustoiminnan avulla on mahdollisuus monenlaisen omien taitojen kehittämiseen. Lisäksi kansalaisopiston opetustoiminnalla on suuri merkitys sosiaalisten kontaktien luojana ja ylläpitäjänä varsinkin iäkkäille ja yksinäisille ihmisille.

Iäkkäitten ihmisten ohella myös peruskouluikäiset lapset ovat kansalaisopistolle merkittävä asiakasryhmä, esim. yksilöopetuksena tapahtuvaa pianonsoiton opetusta on tarjolla koko toimialueella. Kansalaisopiston alainen valtakunnalliseen taiteen perusopetukseen perustuva lasten kuvataidekoulu toimii aktiivisesti toimialueen jokaisessa kunnassa.

Työikäisten osuus on keskeinen erilaisissa kunto- ja terveystoimintaryhmissä. Myös toimialueen kulttuuripalvelujen monipuolistajana kansalaisopiston merkitys on huomattava. Kansalaisopiston kuoro- ja soitinryhmiä toimii aktiivisesti jokaisessa jäsenkunnassa. Lisäksi alueen aikuisten kuvataiteelle ja käsityölle kansalaisopiston tarjoama opetus on hyvin merkittävää.

Kansalaisopistolla ei ole omia kansalaisopistotoimintaan suunniteltuja opetustiloja.

3.5.7 Alajärven musiikkiopisto

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet vuosille 2021–2023

Musiikkiopiston toiminta-ajatus

Alajärven musiikkiopisto järjestää musiikin laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta (TPO). Musiikkiopiston toiminta-alue kattaa Alajärven ja Kurikan kaupungit sekä Soinin kunnan. Opetuksen yleisenä tavoitteena on luoda edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle.

Palvelutaso vastaa musiikkiopistojen yleistä valtakunnallista tasoa. Opetuksessa painottuu oppilaslähtöinen näkökulma. Musiikkiopisto-opinnot tarjoavat mahdollisuuden hankkia tarvittavat valmiudet myös alan ammattiopintoihin. Opetus ryhmitellään oppilaitoksen oman opetussuunnitelman mukaisesti instrumenttiopintoihin, musiikin hahmotusopintoihin ja valinnaisiin opintoihin. Oppilaskonsertit ja monenlaiset vierailut, projektit ja leiritykset täydentävät tarjontaa. Alle kouluikäisille järjestetään muskaritoimintaa.

Toiminnalliset tavoitteet

Musiikkiopiston toiminta-alueena on Alajärvi, Soini ja Kurikka. Opetuspisteitä on keskustajamien ohella Jalasjärvellä, Lehtimäellä ja Jurvassa.

1. Opetuspisteverkko pyritään pitämään alueellisesti kohtuullisen kattavana.
2. Teknologisten apuvälineiden käyttö vakiintuu opetuksen tukena. Etäopetusta käytetään tarpeen mukaan. Oppimaan oppimisen valmiuksia kohennetaan videotallenteiden ja muun teknologian avulla erillisen hankerahan turvin.
3. Vuonna 2018 käyttöön otetun opetussuunnitelman siirtymäaika päättyy 31.7.2021. Oppilaslähtöisyyden ja valinnaisten opintojen merkitystä painotetaan entistä enemmän. Säveltämisen ja improvisoinnin opetusta toteutetaan entistä pitkäjänteisempinä kokonaisuuksina. Oppilaiden omia sävellyksiä esitetään oppilaskonserteissa ja muissa tilaisuuksissa.
4. Yhteisiä produktioita tehdään vuosittain yhdessä mm. kuvataidekoulu Eeron ja Jalas Chamber -orkesterin sekä alueen puhallinorkestereiden kanssa. Toimitaan osana monenlaisia paikallisia, alueellisia ja kansainvälisiä verkostoja.

Taloudelliset tavoitteet

Toiminnan laajuus sopeutetaan rahoittajakuntien antamien taloudellisten mahdollisuuksien mukaiseksi. Koko oppilaitoksen opetustuntimäärä pidetään vähintään valtionosuustuntien tasolla.

Musiikkiopiston toiminnan suurimmat kustannuserät ovat henkilöstökulut ja tilavuokrat. Opettajien työ määräytyy lähes kokonaan opetus-tuntien mukaan. Oppilaitoksen saama lakisääteinen valtionrahoitus on opetustuntiperustaista ja Alajärven musiikkiopistolle vahvistettu valti-onosuustuntien määrä vuonna 2020 on 15 466, yksikköhinta 79,54 €, rahoitusprosentti 57 ja valtionrahoituksen kokonaismäärä 701 194 €. Vuodelle 2021 valtionosuusrahoituksesta OKM on esittänyt yksikköhinnaksi 82,11 €.

Alajärven ja Kurikan kaupunkien välillä 6.6.2018 solmitun musiikkiopiston järjestämistä koskevan sopimuksen mukaan valtionosuustunnit jaetaan tulosityksiköiden kesken. Sopimuksen tekemisen ajankohtana jakopro-sentit ovat olleet Kurikka 53,73 % ja Alajärvi 46,27 % ja hallinnon kulut jaetaan samassa suhteessa. Soinissa annettava opetus sisältyy Alajärven tulosityksikön toimintaan ja Alajärvi laskuttaa Soinin kuntaa toteutuneiden tuntien osuuden mukaisesti.

Oppilasmäärät syyskuun 2020 alussa
Alajärvi (+ Soini)
YHTEENSÄ 268

Kurikka/Jalasjärvi
YHTEENSÄ 311

Toiminnan keskeiset haasteet

Toiminta on etäällä suurista keskuksista ja monissa opetusaineissa kelpoinen opettaja on saatavissa vain matkan päästä, mikä on epävarmaa ja kallista.

Väestön väheneminen vaikuttaa erityisesti mahdollisuuksiin pitää yllä laajaa opetuspisteiden verkkoa. Lisäksi toimitilojen kunto asettaa vaikeuksia toiminnalle.

3.5.8 Kirjastopalvelut

Kirjastotoimen valtuustoon nähden sitova tavoite vuodelle 2021

Kirjastopalvelut pysyvät Opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksissa ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston alueen keskitasolla.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2021–2023

Kirjaston asiakkaiden käytössä tulee olla uudistuva, monipuolinen ja kysyntää vastaava kirjastoaineisto ja kirjastovälineistö. Kysyntään nähden tulee olla riittävästi aineistoa jokaisessa luokassa ja kutakin luokkaa kar-tutetaan riittävästi lainaukseen nähden.

Lainauskierto Alajärvi 1,8/vuosi ja Vimpeli 1,2/vuosi.

Tavoitteena on toteuttaa Eepos-kirjastojen laatusuosituksia sekä pysyä Opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksissa ja Länsi- ja Sisä-Suomen AVI:n alueen keskitasolla.

Mittaustapa: kirja-aineiston hankinta % kokoelmasta, kirja-aineiston hankinta kpl/1000 asukasta, muun kuin kirja-aineiston hankinta % kokoelmasta, muun kuin kirja-aineiston hankinta kpl/1000 asukasta, kaukolainat /1000 asukasta, lainausten määrä/asukas, lainauskierto/vuosi, asiakaskysely.

Verrataan edellisvuoteen ja käytettävissä olevaan keskiarvoon Etelä-Pohjanmaalla, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston alueella (AVI) ja koko maassa sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Eepos -kirjastojen laatusuosituksiin.

Taloudellisuus ja tehokkuus

Tavoitteet suunnittelukauden 2023 loppuun mennessä

Alajärvi

19 lainaa/asukas/vuosi, 3,5 euroa/laina, 17 käyntiä/asukas/vuosi, 4 euroa/käynti, lainaajia 45 % asukkaista, www-käynnit 2 käyntiä/asukas/vuosi ja taloudellisuusteholuku alueella (mitataan kirjastotoimen taloudellisuutta ja tehokkuutta) Länsi- ja Sisä-Suomen AVI:n alueella

Vimpeli

16 lainaa/asukas/vuosi, 4 euroa/laina, 8 käyntiä/asukas/vuosi, 9 euroa/käynti, lainaajia 40 % asukkaista, www-käynnit 2 käyntiä/asukas/vuosi ja taloudellisuusteholuku keskiarvo (mitataan kirjastotoimen taloudellisuutta ja tehokkuutta) Länsi- ja Sisä-Suomen AVI:n alueella.

Mittaustapa: Kirjastotoimen taloudellisuutta ja tehokkuutta seurataan laskentakaavan mukaan:

henkilöstömenot / asukas + aineistomenot / asukas
lainat / asukas + käynnit / asukas

Mitä pienempi luku, sitä tehokkaampaa toiminta on taloudellisesti. Muita ko. tavoitteita mitataan lainaa/asukas/vuosi

Verrataan edellisvuoteen ja käytettävissä olevaan keskiarvoon Etelä-Pohjanmaalla ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston alueella (AVI) ja koko maassa sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksiin.

Perustelut 2021–2023

Kirjastolain mukaan yleisten kirjastojen tavoitteena tulee edistää pääsyä sivistykseen, kulttuuriin ja tietoon, edistää lukemiskulttuuria, lukutaitoa,

elinikäistä oppimista ja osaamisen kehittämistä sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtana ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Alajärven kaupunginkirjasto ja Vimpelin kunnankirjasto kuuluvat 22 kunnan muodostamaan Eepos-kirjastojen kimppaan (<https://eepos.finna.fi/>). Yhteistyötä Eepos-kirjastojen kanssa syvennetään edelleen yhteisten projektien ja toimintatapojen kehittämisen myötä.

Eepos- ja YTY-kirjastot

Eepos-kirjastot hakevat syksyllä 2020 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston erityisavustusta heikosti lukevien tueksi, yhteistä tapahtumasarjaa sekä palvelumuotoiluhanketta varten. Hyvin toiminutta YTY-kirjastojen yhteistyötä jatketaan jossakin määrin yhteisestä Eepos-kimppasta huolimatta.

Alajärven kaupunki / kaupunginkirjasto ja Lapuan kaupunki / kaupunginkirjasto on jo aiesopimuksessa sitoutunut hankkimaan yhteisen kirjastoauton. OKM:n kautta haetaan erityisavustusta kirjastoauton hankintaan, hakuaika oli 1.6.–31.8.2020. Avustusta voidaan myöntää 125 000 euroa autoa kohden, kuitenkin niin, että avustus voi kattaa enimmillään 50 % auton kokonaishankintahinnasta.

Lukemisen edistämiseen ja aineiston sisältöjen esiin tuomiseen kiinnitetään huomiota. Alajärven kaupunginkirjasto hakee mahdollisesti yksin tai yhteistyössä YTY-kirjastojen kanssa syksyllä 2020 Länsi- ja Sisä-Suomen Avi:n kautta erityisavustusta kirjastojen alueelliseen ja paikalliseen kokeilu- ja kehittämistoimintaan. Kirjasto on mukana kaupungin sivistystoimen yhteisessä hankkeessa, jonka avulla on tarkoitus luoda alueelle lukemiseen innostava ja oppimista tukeva toimintakulttuuri (OKM:n erityisavustus 14.2.2020–31.7.2022).

3.5.9 Museo- ja kulttuuripalvelut

Museopalvelut

Nelimarkka-museo, Etelä-Pohjanmaan aluetaidemuseo, Nelimarkka-residenssi, Villa Nelimarkka ja Villa Väinölä

Vuoden 2020 alusta voimaan tulleen uudistetun museolain mukaan Nelimarkka-museo toimii alueellisena vastuumuseona, jolla on alueellinen taidemuseotehtävä.

Keskeinen tehtävä

Etelä-Pohjanmaan taidemuseo Nelimarkka-museo (1964–) järjestää museolain ja museoasetuksen tarkoittamaa taidemuseotoimintaa sekä edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla, säilyttämällä ja hoitamalla taidevarallisuutta tuleville sukupolville. Museo toimii elämyksiä ja tietoa tuottavana taidelaitoksena, harjoittaa näyttely-, julkaisu-, taidekasvatus ja residenssitoimintaa sekä tekee kokoelmiin ja toimialaansa kohdistuvaa dokumentointityötä ja tutkimusta. Museo on muistiorganisaatio, joka vastaa kansallisen kulttuuripääoman ylläpidosta ja hoidosta sekä pyrkii tuottamaan uutta tietoa omalta alaltaan sekä saattaa kokoelmansa ja asiantuntemuksensa mahdollisimman laajan yleisön tietoon. Museotoiminnan lähtökohtana ovat museon kokoelmat. Kokoelmiin kuuluvat taideteokset, taide- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat Eero Nelimarkan kuva- ja kirjearkistot sekä yli 50-vuotisen toiminnan aikana syntyneet arkistot. Museo tallettaa ja hoitaa myös Alajärven kaupungin taidekokoelmia.

Nelimarkka-museon kokonaisuuteen kuuluu kansainvälinen Nelimarkka-residenssi, jossa toimii vuosittain 6–10 suomalaista ja kansainvälistä taiteilijaa eri taiteenaloilta. Residenssi toimii Villa Nelimarkassa ja Villa Väinölässä. Vanha taiteilijatalo, residenssitalona tunnettu Nelimarkka-Akatemia on kehittämistilassa ja toistaiseksi poissa käytöstä.

Etelä-Pohjanmaan taidemuseon alueelliset vastuutehtävät ja tavoitteet määritetään Museoviraston ja Valtion taidemuseon kanssa neuvottelussa suunnitelmassa kulloisellekin kaksivuotiselle suunnitelmakaudelle.

Nelimarkka-museo vastaa museopalveluiden hallinnoinnista sekä neuvonnasta, organisoinnista ja koulutuksesta. Museopalvelut tuotetaan Alajärvellä Nelimarkka-museossa, Villa Nelimarkassa ja Villa Väinölässä. Alueellisen taidemuseon palvelut ulottuvat koko maakuntaan.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Mittarit

- 1) Alueellinen ja kansainvälinen yhteistyöhanke Tartu maisemaan – Grab the Landscape (2020–2021) järjestää maisema-aiheisen näyttelyn sekä työpajatoimintaa alueen taidetoimijoiden kanssa.
- 2) Neljä uutta museonäyttelyä
- 3) 35 koululaisryhmän vierailua (700 koululaista) Etelä-Pohjanmaan alueen kouluista
- 4) Villa Väinölässä näyttelyitä 3, residenssitaiteilijoita 4
- 5) Aluetyönä virtuaalisen yleisötyömateriaalin ja videoiden tuottaminen
- 6) Kulttuurikasvatussuunnitelman laatiminen
- 7) Kävijämäärän lisäys +10 % verrattuna vuoteen 2019.

Perustelut

Museo vastaa alueellisen ja kansallisen kulttuuri- ja taidepääoman ylläpidosta ja hoidosta, tuottaa uutta tietoa omalta alaltaan, sekä saattaa kokoelmansa ja asiantuntemuksensa mahdollisimman laajan yleisön tietoon. Tämä varmistetaan järjestämällä kiinnostavia ja ajankohtaisia näyttelyitä näyttelyohjelman painopisteiden mukaisesti sekä tuottamalla julkaisuja ja virtuaalista sisältöä.

Vuoden 2021 ohjelma korostaa Etelä-Pohjanmaan merkitystä luovana ympäristönä niin Nelimarkan tuotannossa kuin ajankohtaisessa taiteessa. Näyttelyt nostavat alueen taiteilijoiden tunnettuutta ja ovat osa vastuumuseotyötä. Vuoden 2021 alueellinen taidemuseotyö tapahtuu sekä museon perustyönä että kv-hankkeen Tartu maisemaan avulla.

Suunnitelmakaudelle 2020–2022 päätetyistä alueellisista taidemuseotehtävistä toteutetaan vuonna 2021 alueen kunnille tietopaketti julkisesta taiteesta ja prosenttiperiaatteesta. Lisäksi jatketaan vuonna 2020 aloitettua virtuaalisten sisältöjen tuottamista: yleisötyömateriaalien ja videoiden tuottaminen verkkosivuille tapahtuu yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.

Uusi museolaki edellyttää vastuumuseoilta entistä vaikuttavampaa toimintaa. Museon toimipisteiden lisääminen (viimeisimpänä Villa Väinölä) sekä kulttuuritoiminnan tehtävien hoitaminen on elävöittänyt museotoimintaa ja tuonut museon laajemman kävijäkunnan saavutettaville.

Kokoelmatyötä tehdään mahdollisuuksien mukaan, osittain Nelimarkka-Rahasto Säätiön tukemana.

3.5.10 Liikunta- ja nuorisopalvelut

Alajärven kaupungin liikuntapalvelut ja Alajärven sekä Vimpelin kunnan nuorisopalvelut

Valtuustoon nähden sitova tavoite vuodelle 2021:

Vapaa-aikapalvelut luo kaupungin kotisivuille eri toimijoiden yhteisen harrastevalikon ja tapahtumakalenterin.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2021–2023

1. Vapaa-aikapalvelut toimivat kehitysalustana ja tiedon jakajana yhteistyössä eri organisaatioiden ja toimijoiden verkostoissa.
2. Edistetään eri väestöryhmien mahdollisuuksia harrastaa liikuntaa ja muita vapaa-ajan aktiviteettejä.
3. Edistetään lasten ja nuorten osallisuutta ja vähennetään syrjäytymistä nuorisotyön eri muotojen avulla.

Perustelut 2021–2023

Alajärven vapaa-aikapalvelut ovat aktiivisesti kehittämässä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa ja osallistuvat säännöllisesti alueellisiin yhteistyötapaamisiin. Yhteistyön tarkoituksena on mm. kasvattaa alueen vetovoimaa yhteismarkkinoinnilla ja näkyvyyttä lisäämällä. Vapaa-aikapalvelut vastaa Alajärven kaupungin kotisivuille perustettavan tapahtumakalenterin ja harrastevalikon päivityksistä. Kalenteriin voidaan lisätä kaikkien kaupungin hallintokuntien sekä muiden toimijoiden tapahtumia. Se antaa kuntalaisille tietoa ajankohtaisista tapahtumista ja alueen eri harrastusvaihtoehtoista. Vapaa-aikapalvelut järjestää myös elintapaohjausta yhdessä Järvi-Pohjanmaan perusturvan, kansalaisopiston ja apteekin kanssa.

Vuonna 2021 vapaa-aikapalveluissa panostetaan eri väestöryhmien mahdollisuuksiin harrastaa liikuntaa ja muita vapaa-ajan aktiviteetteja. Kuntalaisia kannustetaan omaehtoiseen liikuntaan järjestämällä eri lajien kampanjoita, uutta ohjattua toimintaa sekä perustamalla uusia liikuntaryhmiä kysynnän mukaan. Lisäksi selvitetään valmiuksia liikuntapassin käyttöönottoon Alajärven alle 20-vuotiaille nuorille ja työttömille sekä täällä opiskeleville. Lapsille ja nuorille järjestetään erilaisia leirejä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Erityisryhmät huomioidaan toimintaa suunniteltaessa.

Nuorisotyön tarkoituksena on tukea nuorten kasvua, omaehtoista toimintaa ja vahvistaa nuorten itsenäistymistä ja edistää nuorten hyvinvointia. Lisäksi sen avulla pyritään lisäämään osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä parantamaan nuorten kasvu- ja elinoloja tarjoamalla toimintaa turvalliseen ja ohjattuun vapaa-ajanviettoon. Koronaviruksesta johtuen nuorisotyön ja monialaisen yhteistyön tarve on korostunut entisestään. Vapaa-aikapalveluissa tehdään aktiivisesti yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa ja luodaan uusia toimintamalleja alueen lasten ja nuorten tukemiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Koulunuorisotyötä ja digitalisoitumisen myötä verkossa tapahtuvaa nuorten kohtaamista kehitetään. Myös Ohjaamon, Starttipaja Laiturin ja Etsivän nuorisotyön toimintaa kehitetään ja niiden välistä yhteistyötä tehostetaan. Lisäksi nuorisovaltuuston toimintaa edistetään ja ohjataan nuorten monipuoliseksi osallisuus- ja vaikuttamiskanavaksi nuoria koskevassa päätöksenteossa.

Jotta nuorisotyö ja toimet syrjäytymisen ehkäisemiseksi voivat toteutua, tulee nuorisotiloihin panostaa ja nuorten kohtaamiselle löytyä asianmukaiset tilat.

Vapaa-aikapalveluiden taloudellisten- ja toiminnallisten tavoitteiden mittareina ovat mm. järjestettyjen toimintojen määrät, tapahtumien kävijämäärät, asiakaskäyntien määrät, asiakaskyselyiden tulokset sekä laadullinen arviointi.

3.5.11 Sivistyslautakunnan talousarviotaulukot

TAULUKKO 37: SIVISTYSLAUTAKUNTA, YHTEENVETO ALAJÄRVI

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta

Vastuuviranhaltija: Esa Kaunisto

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TP ennuste 2020 (€)	TA 2021 (€)	TA 2021/TA 2020 (€)	TA 2021 / TA 2020 (%)
Sivistystoimen projektit	100 451	0	0	0	0	
Varhaiskasvatus	3 660 898	3 627 956	3 521 956	3 547 763	-80 193	-2,2
Esi- ja perusopetus	12 496 658	12 351 888	11 751 888	12 074 988	-276 900	-2,2
Kuraattoritoiminta	116 550	221 978	221 978	216 778	-5 200	-2,3
Lukio-opetus	2 170 577	2 236 405	2 214 405	2 151 637	-84 768	-3,8
Kansalaisopisto	489 867	501 288	491 288	466 941	-34 347	-6,9
Musiikkiopisto	821 789	860 218	860 218	864 506	4 288	0,5
II asteen koulutus	17 001	19 730	19 730	17 910	-1 820	-9,2
Kulttuuritoimi/avustukset	32 291	12 060	6 060	12 060	0	0,0
Liikuntatoimi	1 209 428	1 423 605	1 415 005	1 418 938	-4 667	-0,3
Nuorisotoimi	224 235	282 438	240 438	270 732	-11 706	-4,1
Kirjasto	631 894	631 408	606 108	609 973	-21 435	-3,4
Museo	375 334	385 881	373 881	371 912	-13 969	-3,6
Museon hankkeet	11 214	0	0	0	0	
Lautakunta yhteensä:	22 358 187	22 554 855	21 722 955	22 024 138	-530 717	-2,4

TAULUKKO 38: SIVISTYSLAUTAKUNTA, YHTEENVETO VIMPELI

Talousarvio 2021

Vimpelin kunta

Toimiala: Sivistyslautakunta

Vastuuviranhaltija: Esa Kaunisto

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TP ennuste 2020 (€)	TA 2021 (€)	TA 2021 / 2020 (€)	TA 2021 / TA 2020 (%)
Projektit sivistystoimi	27 859	0	0	0	0	
Varhaiskasvatus	896 641	806 306	834 806	800 522	-5 784	-0,7
Esi- ja perusopetus	3 224 658	3 227 442	3 067 442	3 144 713	-82 729	-2,6
Kuraattoritoiminta	34 873	48 448	43 448	47 110	-1 338	-2,8
Lukio-opetus	184 456	254 826	224 826	218 751	-36 075	-14,2
Kansalaisopisto	41 978	52 701	50 101	40 553	-12 148	-23,1
Musiikkiopisto	72 048	69 906	69 906	72 959	3 053	4,4
Kirjasto	214 168	225 066	202 066	210 377	-14 689	-6,5
Liikuntatoimi	125 118	0	0	0	0	
Nuorisotoimi	73 000	84 823	80 423	66 241	-18 582	-21,9
Lautakunta yhteensä:	4 894 799	4 769 518	4 573 018	4 601 226	-168 292	-3,5

TAULUKKO 39: PERHEPÄIVÄHOITO

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivsityslautakunta
 Palvelu: Perhepäivähoito
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät:
 Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA ennuste 2020	TA 2021 (€)	TA 2021 / TA 2020 (€)	TA 2021 / TA 2020 (%)
Tuotot	-93 954	-110 200		-92 275	17 925	-16,3
Kulut	729 401	789 269		780 320	-8 949	-1,1
Netto	635 447	679 069	645 069	688 045	8 976	1,3

Tuottajan viesti tilaajalle:

Perhepäivähoidon tuote pitää sisällään hoitajan kodissa tapahtuvan perhepäivähoidon, avoimen varhaiskasvatuksen toiminnan sekä Peukaloisen ryhmiksen toiminnan. Alajärvellä toimii vuoden 2021 alussa 13 omissa kodissaan hoitavaa perhepäivähoitajaa. Perhepäivähoitajien lukumäärä pyritään säilyttämään nykyisellä tasollaan. Perhepäivähoidon talousarvio on raamin mukainen.

TAULUKKO 40: PÄIVÄKOTIHOITO

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Päiväkotihoido
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät:
 Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA ennuste 2020	TA 2021 (€)	TA 2021 / TA 2020 (€)	TA 2021 / TA 2020 (%)
Tuotot	-304 890	-242 000		-213 225	28 775	-11,9
Kulut	2 667 505	2 424 361		2 340 112	-84 249	-3,5
Netto	2 362 615	2 182 361	2 182 361	2 126 887	-55 474	-2,5

Tuottajan viesti tilaajalle:

Alajärvellä toimii neljä päiväkotia: Mäntymäen ja Myllyvainion päiväkodit Alajärven keskustassa, Kämpälämäen päiväkotihoidon Lehtimäellä sekä Koulumäen päiväkotihoidon Luoma-aholla. Näiden lisäksi päiväkotihoidon tuote sisältää esioppilaiden kerhotoiminnan kustannukset. Päiväkotihoidon talousarvio sisältää kahden henkilötötyvuoden vähennyksen vuodelle 2021 ja on raamin mukainen.

TAULUKKO 41: ERITYISVARHAISKASVATUS

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Erityisvarhaiskasvatus
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät:
 Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA ennuste 2020	TA 2021 (€)	TA 2021 / TA 2020 (€)	TA 2021 / TA 2020 (%)
Tuotot	-840	-7 400		-7 625	-225	
Kulut	87 233	175 546		191 686	16 140	9,2
Netto	86 393	168 146	126 146	184 061	15 915	9,5

Tuottajan viesti tilaajalle:

Erityisvarhaiskasvatus sisältää kahden varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja henkilökohtaisten ohjaajien kustannukset. Toisen varhaiskasvatuksen erityisopettajan resurssista myydään 20 % Lappajärven varhaiskasvatukseen.

TAULUKKO 42: KOTIHOIDONTUKI

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Kotihoidontuki
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät:
 Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA ennuste 2020	TA 2021 (€)	TA 2021 / TA 2020 (€)	TA 2021 / TA 2020 (%)
Tuotot	0	0		0		
Kulut	576 442	598 380		548 770	-49 610	-8,3
Netto	576 442	598 380	568 380	548 770	-49 610	-8,3

Tuottajan viesti tilaajalle:

Kotihoidon tuen kokonaisuus sisältää asiakkaille maksettavat kotihoidon- ja yksityisen hoidon tuet sekä joustavan ja osittaisen hoitorahan. Lisääntynyt varhaiskasvatuksen käyttö ja syntyvyyden lasku vähentävät edelleen perheille maksettavien tukien määrää.

TAULUKKO 43: ESI- JA PERUSOPETUS

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Sivistyslautakunta
Palvelu:	Esi- ja perusopetus
Tuotenro:	
Asiakasryhmät:	Esi- ja perusopetuksen oppilaat
Vastuuviranhaltija:	Esa Kaunisto, koulujen rehtorit

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TP ennuste 2020	TA 2021 (€)	TA 2021 / TA 2020 (€)	TA 2021 / TA 2020 (%)
Tuotot	-425 847	-316 050		-332 989	-16 939	5,4
Kulut	12 922 506	12 667 938		12 407 977	-259 961	-2,1
Netto	12 496 659	12 351 888	11 751 888	12 074 988	-276 900	-2,2

Tuottajan viesti tilaajalle:

Talousarvio sisältää esi- ja perusopetuksen sekä kuntoutusluokatoiminnan Paavolan koululla ja Alajärven yläkoululla. Tuotteen kuuluvat myös kotikuntakorvaukset sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta.

Talousarviossa on otettu huomioon:

Ylikylän koulun lakkauttaminen 1.8.2021 alkaen

Alajärven yläkoulun tuntimäärän leikkaaminen 52 vuosiviikkotunnilla 1.8.2021 lukien sekä E-tupien siirtyminen viidestä neljään opetusryhmää 1.8.2021 alkaen

Taimelan koulun perusopetus muuttuu 4-opettajaiseksi 1.8.2021 alkaen.

TAULUKKO 44: LUKIO-OPETUS

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Sivistyslautakunta
Palvelu:	Lukio-opetus
Tuotenro:	
Asiakasryhmät:	Lukion opiskelijat
Vastuuviranhaltija:	Marko Timo

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020	TP ennuste 2020	TA 2021 (€)	TA 2021 / TA 2020 (€)	TA 2021 / TA 2020 (%)
Tuotot	-35 528	-310 226		-269 229	40 997	-13,2
Kulut	2 206 106	2 546 631		2 420 866	-125 765	-4,9
Netto	2 170 578	2 236 405	2 214 405	2 151 637	-84 768	-3,8

Tuottajan viesti tilaajalle:

Lukuvuonna 2020 - 2021 opiskelijamäärä pysynee suurin piirtein nykyisellä tasolla eli Alajärven lukiossa on vajaa 200 opiskelijaa. Aloittava ikäluokka opetetaan kahdessa perusryhmässä, vaikka ryhmiin tulisi enemmän kuin 30 opiskelijaa. Yhteishaussa aloituspaikkoja on 108. Lukio-opetukseen varataan 340 tuntia, mikä pitää sisällään koko tuntikehyksen eli luokka- ja resurssitunnit.

TAULUKKO 45: KANSALAIPOISTO

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Sivistyslautakunta
Palvelu:	Kansalaisopisto
Tuotenro:	
Asiakasryhmät:	Kuntien asukkaat
Vastuuviranhaltija:	Titta Väänänen

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA ennuste 2020	TA 2021 (€)	TA 2021 / TA 2020 (€)	TA 2021 / TA 2020 (%)
Tuotot	-179 438	-199 138		-173 064	26 074	-13,1
Kulut	669 305	700 426		640 005	-60 421	-8,6
Netto	489 867	501 288	491 288	466 941	-34 347	-6,9

Tuottajan viesti tilaajalle:

Alajärvi tuottaa kansalaisopistopalvelut sekä Soinin että Vimpelin kunnille. Vuoden 2021 kokonaistuntimäärä 8 250 jaetaan kunnittain asukasluvun ja ennakoidun käytön suhteessa. Kuntien maksuosuudet määräytyvät kunnissa pidettyjen tuntien mukaan. Alajärven kaupungille tuleva valtionosuus jyvitetään tasaisesti käytettyjen opetustuntien mukaisesti kaikkien kuntien kesken. Alajärven kaupungin organisaatiouudistus voi vaikuttaa lopulliseen talousarvioon.

Kustannukset ja tunnit kunnittain: Alajärvi 466 941 € / 5575 t, Soini 26 911 € / 1085 t ja Vimpeli 40 553 € / 1590 t.

TAULUKKO 46: MUSIIKKIOPISTO

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Sivistyslautakunta
Palvelu:	Musiikkiopisto
Tuotenro:	
Asiakasryhmät:	Musiikkiopiston opiskelijat
Vastuuviranhaltija:	Markku Pöyhönen

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA ennuste 2020	TA 2021 (€)	TA 2021 / TA 2020 (€)	TA 2021 / TA 2020 (%)
Tuotot	-408 822	-504 420		-478 688	25 732	-5,1
Kulut	1 230 611	1 364 638		1 343 194	-21 444	-1,6
Netto	821 789	860 218	860 218	864 506	4 288	0,5

Tuottajan viesti tilaajalle:

Alajärven musiikkiopiston toiminta-alueeseen kuuluvat Alajärven ja Kurikan kaupungit sekä Soinin kunta. Vuonna 2020 musiikkiopiston valtionosuustuntien määräksi vahvistettiin 15 466. Vuoden 2021 valtionosuusrahoituksesta OKM päättäneen marraskuussa 2020. OKM on esittänyt vuoden 2021 yksikköhinnaksi 82,11 €. Mikäli valtionosuuteen oikeuttava tuntimäärä ja muut valtionosuuteen vaikuttavat seikat pysyvät ennallaan, Alajärven musiikkiopiston valtionosuuden suuruudeksi tulee 723 850,56 €, missä korotusta on 22 656,56 € (3,23 %). Alajärven ja Kurikan välisen sopimuksen mukaan valtionosuus jaetaan siten, että Alajärven ja Soinin muodostaman tulosyksikön osuus on 46,27 % ja Kurikan tulosyksikön osuus 53,73 %. Jakosuhte on tuntiperustainen ja samalla prosenttiosuudella jaetaan hallinnon kustannukset. Lukukausimaksujen tuotoksi on arvioitu 174 000 € ja soitinvuokrien tuotoksi 5 700 €, yhteensä 179 700 €. Oppilasmaksujen tuotto kattaa lähes 14 % oppilaitoksen kaikista kuluista. Talousarvion nettokuluiksi koko oppilaitoksen osalta arvioidaan 864 506 €, mikä katetaan Alajärven kaupungin maksuosuudella sekä koko oppilaitoksen valtionosuudella. Koska valtionosuudeksi arvioidaan 701 194 €, Alajärven kaupungin nettomaksuosuudeksi jäisi 163 312 €. Suunnitellut vuotuiset tuntimäärät 2021 ovat: Alajärvi 6 564, Soini 880 (Alajärven tulosyksikkö yhteensä 7 444) ja Kurikka 8 645; yhteensä 16 089. Lisäksi tulee orkesteriprojektien tunteja. Oppilasmäärä on noin 580.

Vuoden 2021 aikana saatetaan loppuun hanke "Teknologia musiikin oppimisen ja oppimaan oppimisen apuna", jonka kokonaismenot ovat 23 000 € ja jota varten on saatu opetushallituksen myöntämää valtionavustusta 18 398 €.

TAULUKKO 47: II-ASTEEN KOULUTUS

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: II asteen ja ylempään asteen koulutus
Tuotenro:
Asiakasryhmät:
Vastuuviranhaltija: Esa Kaunisto

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA ennuste 2020	TA 2021 (€)	TA 2021 / TA 2020 (€)	TA 2021 / TA 2020 (%)
Tuotot	0	0		0	0	
Kulut	17 001	19 730		17 910	-1 820	-9,2
Netto	17 001	19 730	19 730	17 910	-1 820	-9,2

Tuottajan viesti tilaajalle:

Määräraha koostuu vanhoista eläkevastuista ja SeAmk:n sairaanhoitajakoulutuksen vuokrasta.

TAULUKKO 48: KURAATTORITOIMINTA

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Sivistyslautakunta
Palvelu:	Kuraattoritoiminta
Tuotenro:	
Asiakasryhmät:	Perusopetuksen oppilaat ja toisen asteen opiskelijat
Vastuuviranhaltija:	Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA ennuste 2020	TA 2021 (€)	TA 2021 / TA 2020 (€)	TA 2021 / TA 2020 (%)
Tuotot	-49 923	-49 848		-48 685	1 163	-2,3
Kulut	166 473	271 826		265 463	-6 363	-2,3
Netto	116 550	221 978	221 978	216 778	-5 200	-2,3

Tuottajan viesti tilaajalle:

Opiskeluhoito on kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävää työtä, jolla edistetään, ylläpidetään ja luodaan edellyksiä oppilaan ja opiskelijan hyvälle oppimiselle, psyykkiselle ja fyysiselle terveydelle sekä sosiaaliselle hyvinvoinnille. Kuraattoritoiminnan tuote sisältää opiskeluhoillon lakisääteiset asiantuntijapalvelut, eli esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen koulu-kuraattori- ja koulupsykologipalvelut. Kuraattoripalvelut tuotetaan omana toimintana, psykologipalvelut ostetaan Järvi-Pohjanmaan perusturvalta.

Maksusuudet kunnittain: Alajärvi 216 778 € ja Vimpeli 47 110 €.

TAULUKKO 49: LIIKUNTATOIMI

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Sivistyslautakunta
Palvelu:	Liikuntatoimi
Tuotenro:	
Asiakasryhmät:	Kunnan asukkaat
Vastuuviranhaltija:	Marjo Salmenautio

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA ennuste 2020	TA 2021 (€)	TA 2021 / TA 2020 (€)	TA 2021 / TA 2020 (%)
Tuotot	-364 946	-417 540		-427 895	-10 355	2,5
Kulut	1 574 374	1 841 145		1 846 833	5 688	0,3
Netto	1 209 428	1 423 605	1 415 005	1 418 938	-4 667	-0,3

Tuottajan viesti tilaajalle:

Vuoden 2021 toimintamäärärahat on varattu liikuntatoimen perustoimintoihin, kuten uusien ja perinteisten tapahtumien, leirien, matkojen, uimakoulujen ja liikuntakerhojen tuottamiseen, palvelujen kehittämiseen sekä liikunta-avustuksiin. Talousarvioon on varattu toimintamäärärahoja uimahallin toimintojen tuottamiseen ja palvelujen kehittämiseen sekä pallohallin ja monitoimihallin toimintakuluihin. Liikuntatoimen talousarviossa on huomioitu Ankkurikentän kaluston uusimisen tarve. Lisäksi talousarviossa on huomioitu Valkealammen kehittäminen.

Tuotteeseen kuuluvat: Hallinto/Liikuntatoimi, Liikuntapalvelut, Alajärven uimahalli ja kahvio, Alajärven Pallohalli, Monitoimihalli, Valkealampi, Lasten ja nuorten kerhotoiminta, Liikunta-avustukset ja Jäähallin avustus.

TAULUKKO 50: NUORISOTOIMI

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Sivistyslautakunta
Palvelu:	Nuorisotoimi
Tuotenumero:	
Asiakasryhmät:	Kunnassa asuvat nuoret
Vastuuviranhaltija:	Marjo Salmenautio

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020(€)	TA ennuste 2020	TA 2021 (€)	TA 2021 / TA 2020(€)	TA 2021 / TA 2020 (%)
Tuotot	-130 571	-117 445		-137 896	-20 451	17,4
Kulut	354 806	399 883		408 628	8 745	2,2
Netto	224 235	282 438	240 438	270 732	-11 706	-4,1

Tuottajan viesti tilaajalle:

Nuorisopalvelujen talousarvio 2021 sisältää nuorison hyvinvointiin ja ennaltaehkäisevään nuorisotyöhön tarvittavia määrärahoja. Määrärahoilla järjestetään perusnuorisotyötä, ohjattua nuorisotilatoimintaa, leirejä, matkoja, retkiä, tapahtumia, konsertteja, kerhotoimintaa ja kulttuurista nuorisotyötä. Lisäksi määrärahoilla kehitetään koulunuorisotyötä sekä digitalisoitumisen myötä verkossa tapahtuvaa nuorten kohtaamista. Talousarvioon on varattu määräraha Nuorisovaltuuston toimintaan, Starttipaja Laituriin, Etsivään nuorisotyöhön ja Ohjaamoon sekä nuorisoavustuksiin.

Tuotteeseen kuuluvat.: Hallinto/Nuorisopalvelut, Nuorisopalvelut, Nuorisovaltuusto Alajärvi, Starttipaja Laituri, Etsivä nuorisotyö, Ohjaamo ja Nuorisoavustukset.

TAULUKKO 51: KIRJASTO

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Sivistyslautakunta
Palvelu:	Kirjasto
Tuotenumero:	
Asiakasryhmät:	Kunnan asukkaat
Vastuuviranhaltija:	Päivi Pippola

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA ennuste 2020	TA 2021 (€)	TA 2021 / TA 2020 (€)	TA 2021 / TA 2020 (%)
Tuotot	-52 707	-15 000		-11 742	3 258	-21,7
Kulut	684 601	646 408		621 715	-24 693	-3,8
Netto	631 894	631 408	606 108	609 973	-21 435	-3,4

Tuottajan viesti tilaajalle:

Hankerahoituksen hyödyntäminen kirjaston toiminnassa. Aluehallintovirasto myöntää valtionavustuksia kirjastojen alueelliseen ja paikalliseen kokeilu- ja kehittämistoimintaan. Lukemista edistetään monin eri tavoin ja tuodaan esille eri kanavien kautta. Kirjaston henkilökunnan osaamista pyritään kehittämään sekä kiinnittämään huomiota työhyvinvointiin ja jaksamiseen. Lisätään yhteistyötä kaupungin muiden toimialueiden kanssa, lisäksi asiakkaita pyritään saamaan mukaan kirjaston kehittämistyöhön. Aktiivinen näkyvyys sosiaalisen median puolella. Opetus- ja kulttuuriministeriön mahdollisen myönteisen päätöksen myötä Alajärven ja Lapuan kaupunkien yhteisen monipalvelukirjastoauton hankintaan liittyvä valmistelu aloitetaan.

TAULUKKO 52: MUSEO

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Sivistyslautakunta
Palvelu:	Museo
Tuotenro:	
Asiakasryhmät:	Kunnan ja alueen asukkaat
Vastuuviranhaltija:	va Soile Haapala

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA ennuste 2020	TA 2021 (€)	TA 2021 / TA 2020 (€)	TA 2021 / TA 2020 (%)
Tuotot	-25 308	-22 800		-19 900	2 900	-12,7
Kulut	400 642	408 681		391 812	-16 869	-4,1
Netto	375 334	385 881	373 881	371 912	-13 969	-3,6

Tuottajan viesti tilaajalle:

Museopalveluihin kuuluvat Nelimarkka-museo Etelä-Pohjanmaan taidemuseo, Nelimarkka -residenssi, Villa Nelimarkka ja Villa Väinölä. Museo toteuttaa vastuutaidemuseolle asetettuja museolain mukaisia tehtäviä, harjoittaa näyttely-, tutkimus-, julkaisu-, taidekasvatus- ja residenssi-toimintaa eri toimipisteissään.

Museon henkilöstön kustannusneutraalissa uudelleenjärjestelyssä museomestarin palkkakulut siirtyvät 100% museolle (2020: 50%). Tekninen toimi ei laskuta 50% palkkakuluja museolta.

TAULUKKO 53: MUSEON HANKKEET

Talousarvio 2020

Alajärven kaupunki

Toimiala:	Sivistyslautakunta
Palvelu:	Museon hankkeet
Tuotenro:	
Asiakasryhmät:	Kunnan asukkaat
Vastuuviranhaltija:	va Soile Haapala

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA ennuste 2020	TA 2021 (€)	TA 2021 / TA 2020 (€)	TA 2021 / TA 2020 (%)
Tuotot	-46 350	0		0	0	
Kulut	57 565	0		0	0	
Netto	11 215	0	0	0	0	

TAULUKKO 54: KULTTUURIAVUSTUKSET

Talousarvio 2021

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Kulttuuriavustukset
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät: Kunnan asukkaat
 Vastuuviranhaltija:

Alajärven kaupunki

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	TA ennuste 2020	TA 2021 (€)	TA 2021 / TA 2020 (€)	TA 2021 / TA 2020 (%)
Tuotot	0	0		0	0	
Kulut	32 291	12 060		12 060	0	0
Netto	32 291	12 060	6 060	12 060	0	0

Tuottajan viesti tilaajalle:
 Määräraha sisältää kulttuurin kohdeavustukset.

TAULUKKO 55: TILAAJAN MENOT 2021

SIVISTYSLAUTAKUNTA / TALOUSARVIO 2020 / ALAJÄRVI

	TA2019	TP2019	TA 2020	TAE 2021	Ero TP20/TAE21
Hallinto/sivistystoimi					
Sivistystoimen projektit					
Ops 2016	0	2 829,43	0	0	0
Nuoret Värkkärit	0	21 959,64	0	0	0
Kielikylpyprojekti	0	81,11	0	0	0
Erytisopetuksen laadun kehitt.	0	66,23	0	0	0
Pohjalta pintaan	0	-14 906,75	0	0	0
Kielikylpyprojekti 2	47 920	54 258,86	0	0	0
Yhdessä hyvä tulee 2	0	2 898,77	0	0	0
Erit.opetuksen laadun keh. 2	14 825	11 081,80	0	0	0
LYIE -hanke	0	859,06	0	0	0
Valkealampi projekti	0	21 323,00	0	0	0
Perusop./opisk.h/kuraattorit	108 359	86 110,95	124 790	130 356	5 566
Toisen ast.opisk.h/kuraattorit	24 263	26 842,19	32 520	24 252	-8 268
Ulkop.ost kuraattoripalvelut	4 746	3 596,54	4 698	4 721	23
Perusopetuksen kuraattorit/Alajä	0	0,00	59 970	57 449	-2 521
Perhepäivähoito	497 056	503 693,84	506 251	499 527	-6 724
Avoin päivähoito	81 858	58 794,72	100 114	108 789	8 675
Ryhmäperhepäivähoito	79 665	72 959,00	72 704	79 729	7 025
Mäntymäen päiväkot	847 463	960 623,85	937 035	874 831	-62 204
Koulumäen päiväkot	231 649	215 555,11	200 977	209 927	8 950
Tuutikin päiväkot	194 968	122 159,23	0	0	0
Myllyvainion päiväkot	594 839	591 058,49	641 460	631 092	-10 368
Käpälämäen päiväkot	317 734	386 251,15	330 385	325 852	-4 533
Paavolan koulu/päivähoito	40 100	46 015,68	37 978	48 994	11 016
Luoma-ahon koulu/päivähoito	0	5 984,99	0	0	0
Ylikylän koulu/päivähoito	0	400,00	0	0	0
Hoiskon koulu/päivähoito	6 120	8 185,41	9 943	12 330	2 387
Taimelan koulu/päivähoito	11 982	9 804,50	7 205	8 721	1 516
Paalijärven koulu/päivähoito	8 426	8 604,57	7 358	5 072	-2 286
Myllykankaan koulu/päivähoito	8 347	2 847,66	0	0	0
Uusikylän koulu/päivähoito	0	2,61	0	0	0
Alakylän koulu/päivähoito	0	5 121,40	10 020	10 068	48
Kotihoidontuki	652 900	576 442,08	598 380	548 770	-49 610
Erytisvarhaiskasvatus	126 178	86 392,68	168 146	184 061	15 915
Mäntymäen päiväkot(esiop.)	113 919	131 522,19	161 904	156 043	-5 861
Alakylän koulu(esiop.)	0	59 089,66	121 682	120 423	-1 259
Hoiskon koulu(esiop.)	100 360	95 069,93	99 259	87 086	-12 173
Luoma-ahon koulu(esiop.)	0	292,50	0	0	0
Myllykankaan koulu(esiop.)	97 034	89 514,97	0	0	0
Paalijärven koulu(esiop.)	44 087	45 126,56	82 006	50 188	-31 818
Paavolan koulu(esiop.)	282 298	290 254,60	297 457	281 451	-16 006

Uusikylän koulu(esiop.)	35 793	17 433,87	0	0	0
Ylikylän koulu(esiop.)	0	11,08	0	0	0
Taimelan koulu(esiop.)	78 228	85 817,58	89 515	81 314	-8 201
Koululaisten ap- ja ip-toiminta	120 043	106 033,32	106 227	115 400	9 173
Esi- ja per.opetuksen korona-av.	0	0,00	0	11 951	11 951
Alakylän koulu	416 995	431 636,77	400 263	416 322	16 059
Hoiskon koulu	848 224	882 656,11	922 048	904 966	-17 082
Luoma-ahon koulu	88 171	93 274,17	0	0	0
Mylykankaan koulu	480 603	519 518,52	523 030	541 865	18 835
Paalijärven koulu	373 354	473 179,14	549 424	532 855	-16 569
Paavolan koulu	2 604 243	2 547 287,75	2 638 359	2 694 479	56 120
Uusikylän koulu	349 320	194 682,24	0	0	0
Ylikylän koulu	375 291	392 686,08	387 004	308 812	-78 192
Taimelan koulu	901 236	908 395,50	890 494	763 871	-126 623
Alajärven yläkoulu	4 429 056	4 401 425,79	4 449 249	4 331 488	-117 761
Kerhot.kehittäminen	0	8 553,28	0	0	0
Erasmus-projekti	0	202,66	0	0	0
Erasmus/Partnerikoulut	0	106,12	0	0	0
Kotikuntakorvaukset	387 500	310 970,79	293 890	294 270	380
Kuntoutusluokka/Alajärvi	147 205	157 983,69	146 213	140 709	-5 504
Kuntoutusluokka/Alajärvi yläkoulu	131 137	145 000,82	131 666	142 339	10 673
JOPO-opetus	36 829	37 607,52	37 285	33 872	-3 413
Liikkuva koulu Alajärvi	28 845	30 377,04	0	0	0
Osaaja 2018 Alajärvi	6 552	3 098,04	6 530	6 500	-30
Muulla perusopetusta käyvät o	52 149	37 200,03	18 383	58 784	40 401
JOPO-toiminnan kehittäminen	0	650,00	0	0	0
Alajärven lukio	1 569 329	1 521 248,57	1 574 005	1 554 906	-19 099
Vimpelin lukio	600 000	640 264,00	640 000	590 000	-50 000
Liikkuva opetus/lukiokoulutus	30 000	9 064,86	0	0	0
Liikkuva koulu/Lukiokoulutus 2	0	0,00	22 400	6 731	-15 669
Alajärven musiikkiopisto	447 997	465 270,84	489 907	459 371	-30 536
Jalasjärven yksikkö	356 573	356 517,89	370 311	388 737	18 426
Teknologia musiikin oppimisen e	0	0,00	0	16 398	16 398
Järvi-Pohjanmaan ko/taiteen per	72 564	54 860,53	76 514	67 486	-9 028
Järvi-Pohjanmaan ko/muu opet.	446 436	435 006,62	424 774	399 455	-25 319
Alajärven kirjasto	474 046	477 563,59	476 298	465 384	-10 914
Lehtimäen kirjasto	84 131	78 749,77	82 057	73 564	-8 493
Kirjastoauto	58 628	53 548,29	51 398	51 575	177
Koulukeskuksen kirjasto	21 098	20 488,48	21 655	19 965	-1 690
Kirjaston koulutusluokka	0	-2 323,63	0	-515	-515
Lukuiloa	0	1 587,51	0	0	0
Lukutaitoa	0	833,12	0	0	0
Jyty lukemisen edistäminen	0	1 446,62	0	0	0
Taidemuseotoiminta	320 030	306 108,40	332 370	320 713	-11 657
Väinölä	59 971	41 989,48	53 511	51 199	-2 312
Japanin näyttely	15 229	27 236,48	0	0	0
Matkailua Alajärven Aalloilla	4 286	-985,64	0	0	0
Aalokko kutsuu -hanke	0	21 378,69	0	0	0
Elävä Aalto -hanke	0	-9 178,76	0	0	0

Järwiseudun ammatti-instituutti	12 860	13 539,37	13 720	13 900	180
Muu II asteen koulutus	6 100	3 461,62	6 010	4 010	-2 000
Hallinto/liikuntatoimi	18 051	25 090,42	25 882	29 273	3 391
Liikuntapalvelut	222 576	243 548,81	159 986	157 864	-2 122
Alajärven uimahalli	684 466	647 916,68	691 106	628 715	-62 391
Uimahallin kahvio	62 774	69 882,14	57 425	66 754	9 329
Alajärven pallohalli	106 022	93 884,12	93 360	102 300	8 940
Monitoimihalli	61 333	57 847,99	317 683	311 663	-6 020
Valkealampi	0	0,00	0	41 105	41 105
Lasten ja nuorten kerhotoiminta	881	-188,69	1 500	1 500	0
Liikunta-avustukset	41 700	39 908,03	41 700	38 720	-2 980
Jäähallin avustus	31 483	31 538,07	34 963	41 044	6 081
Hallinto/Nuorisotoimi	17 379	11 397,99	11 983	12 302	319
Nuorisopalvelut	105 583	119 213,18	130 525	148 859	18 334
Nuorisovaltuusto Alajärvi	12 954	9 716,12	13 100	10 438	-2 662
Ohjaamo	18 910	15 978,01	19 180	13 682	-5 498
Starttipaja	45 362	17 293,68	50 624	29 110	-21 514
Nuorisoavustukset	28 150	24 245,01	28 130	28 150	20
Etsivä nuorisotyö	34 299	26 391,33	28 896	28 191	-705
Kulttuuriavustukset Alajärvi	12 100	32 291,38	12 060	12 060	0
	22 511 171	22 358 187,09	22 554 855	22 024 138	-530 717

3.6 Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi

Maaseututoimen strategiset tavoitteet vuodelle 2021

1. Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä
2. Maaseudun kehittämiseen liittyvien kontaktien ja tilaisuuksien määrä
3. Lomittajien ammattitaito
4. Lomituspalvelut toteutuvat 100 %.

3.6.1 Maaseutupalvelut

3.6.1.1 Hallinto

Maaseutupalvelun hallinto vastaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta sekä tuottaa yhteistoiminta-alueen tilaajakunnille niiden tilaamat palvelut ja tekee muut yhteistoimintasopimuksessa ja johtosäännössä määrätyt asiat. Hallinto tukee toiminnallaan maaseutupalvelujen muiden tuotteiden ja toimintojen tehokasta tuottamista.

Maaseutupalvelun hallinto vastaa toimialajohtajan johdolla sidosryhmätyöstä, tiedottamisesta, peruskuntien avustamisesta sekä toimialansa yleisestä valvonnasta ja kehittämisestä. Maaseutupalvelut vastaa maaseutuelinkeinojen hallinnosta ja kehittämisestä siten kuin maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetussa laissa (210/2010) tai muutoin on määrätty sekä maatalousyrittäjien lomituspalveluista Alajärven paikallisyksikön alueella siten, kuin lomituspalvelulaissa (1231/96) ja turkistuottajien lomituspalvelulaissa (1264/2009) on määrätty.

Toiminnalliset tavoitteet 2021 ja 2022–2025

- Vuoden 2021 aikana Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelun hallinto tuottaa tietoa maaseututoimelle ja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kunnille päätöksenteon pohjaksi.
- Osallistuu alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa tulevaisuuden suunnitteluun sekä vastaa osaltaan yhteistoiminta-alueen visioiden ja strategioiden jalkauttamisesta.
- On mukana vaikuttamassa maaseutu- ja lomituspalveluiden uudistuksen liittyvissä asioissa.

3.6.1.2 Tuki- ja viranomaistehtävät

Maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävät määräytyvät pääsääntöisesti maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain perusteella. Päätehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa tukisovelluksiin EU- ja kansalliset maatalouden tukihakemukset, tehdä niihin päätökset, huolehtia maksatuksista ja suorittaa tarvittaessa kuulemiset ja takaisinperinnät. Lisäksi maaseututoimi ylläpitää hallinnon

ohjelmien vaatimia asiakas-, peltolohko-, tukioikeus- ja eläintenpitäjäre-kistereitä.

Maaseutuelinkeinoviranomainen tarkastaa ja tekee päätökset peto- ja hirvivahingoista sekä tarkastaa hukkakauratilat, antaa hukkakauran torjuntaohjeet ja tekee niistä tarvittavat päätökset.

Toiminnalliset tavoitteet 2021 ja 2022–2025

Henkilöstöä ja tuenhakijoita koulutetaan viljelijätukihakuun liittyvissä asioissa. Yksi yhteistoiminta-alueen viljelijöille suunnattu tilaisuus järjestetään yhdessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa.

Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä (seurattavat tuet: tilatuki, luonnonhaittakorvaus ja ympäristötuki) vertailukohtana maksetut/myönnettyt tuet, tavoitteena saada 80 % myönnettyistä tuista maksuun ensimmäisenä maksupäivänä. 10–20 % tuen määrästä on yleensä kesken-tilassa valvontojen, ulosottojen ja takaisinperintöjen johdosta.

3.6.1.3 Kehittäminen

Maaseutupalvelujen kehittäminen tapahtuu neuvontana, meneillään olevia hankkeita ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä hyväksi käyttäen. Maaseudun kehittämistoimien päätavoitteena on saada aikaan tuotantoinvestointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella tuotannon tason säilyttämiseksi (pelto ja kotieläin). Maaseudun pienyritystoiminnan kehittämistoimilla pyritään myös saamaan aikaan investointeja sekä samalla nostamaan tuotannon jalostusastetta. Muita tavoitteita ovat uusien maatalouden tuotantomuotojen ja innovaatioiden jalkauttaminen. Palvelut käsittävät rahoituslähteiden selvittämisen investointeihin, avustamisen laskelmissa sekä muiden selvitysten tekemisen.

Neuvonnan tueksi järjestetään tilaisuuksia, hankitaan asiantuntijapalveluita tai muuta kehittämistoimintaa tukevaa tietoa ja materiaalia.

Toiminnalliset tavoitteet 2021 ja 2022–2025

- Aktiivista asiakaskontaktien määrän seuraamista jatketaan sekä kehitetään. Asiakaskontaktien määrätavoite on 100 kpl ja tilaisuuksia neljä.
- Maaseutuyrittäjien jaksamisen selvittäminen ja tukeminen esimerkiksi hankkeen avulla.

3.6.2 Lomituspalvelut

3.6.2.1 Hallinto

Lomituspalvelujen hallinnon tehtävät perustuvat maatalousyrittäjien lomituspalvelulakiin ja -asetukseen sekä turkistuottajien lomituspalvelulakiin ja -asetukseen. Tehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa

vuosiloma- ja sijaisapuhakemukset sekä itse järjestettyjen lomitus- korvaushakemukset, tehdä niihin päätökset sekä huolehtia maksatuksesta, laskutuksesta ja takaisinperinnästä. Lomituspalvelujen hallinto ottaa vastaan myös lomittajien aiheuttamista vahingoista kertyneet asiakaspaperit, tekee niihin päätökset ja huolehtii korvausten maksamisesta maatalousyrittäjille sekä turkistuottajille. Lomahallinnolla on päivittäisessä käytössä Melan ylläpitämä lomituspalveluohjelmisto, lomitusnetti. Turkistuottajien lomitukset kirjataan Excel-taulukkoon.

Lomituspalvelujen hallinto päättää maatalouslomittajien töihin sijoittamisesta, huolehtii työsuhteiden ilmoittamisesta ja palkka-aineiston välittämisestä kuukausittain tiloimistoon palkanmaksua varten. Hallinto tekee lomituspalveluiden henkilöstöä koskevat KVTES:n mukaiset päätökset. Hallinto huolehtii, että sekä maatalouslomittajien määrä vastaa kysyntää, että jokaisella lomittajalla on riittävä ammattitaito lomitukseen suorittamiseen tiloilla, joiden lomituksia he hoitavat. Täydennyskoulutusta ja tilakohtaista perehdytystä järjestetään maatalouslomittajien koulutustarpeen mukaisesti.

Lomahallinto huolehtii, että lomituspäivän kesto on määritelty lainmukaisesti ja maatalouslomittajan työaika vastaa lomitettavan maatalousyrittäjän tehtäväosuutta.

Maatalouslomittajien työskentelyolosuhteiden on täytettävä työturvallisuudelle asetetut vaatimukset. Lomittajat ottavat työssään huomioon työturvallisuuden. Työtapaturmia ja sairauspoissaoloja pyritään vähentämään. Hallinto päivittää maatalouslomittajien työolosuhteet kolmen vuoden välein tiloilla tehtävien olosuhdekartoitusten avulla. Työterveyshuollon piiriin kuuluvilla tiloilla käynnit pyritään tekemään yhdessä työterveyshuollon henkilöstön kanssa.

Maatalousyrittäjien tyytyväisyyttä paikallisyksikön toimintaan seurataan ja tehdään tarpeenmukaiset parannukset.

Toiminnalliset tavoitteet 2021 ja 2022–2025

Lomituspalvelujen hallinto kouluttaa lomittajat uuden tekniikan käyttöön.

3.6.2.2 Kotieläintilat

Maatalousyrittäjä voi hakea joko hakemuslomakkeella tai lomitusnetin kautta vuosilomaa ja sijaisapua sekä tehdä lomitusnettiin lomituspyyntöjä vuosiloman ja tuetun maksullisen lomitukseen ajalle. Vuosilomaan oikeutetulla maatalousyrittäjällä on oikeus käyttää tuettua maksullista lomitusta. Sijaisapu on haettava ennen sijaisaputöiden aloittamista. Vuosilomalomituksessa huolehditaan vain maatalousyrittäjien päivittäin välttämättömistä kotieläinten hoitotöistä siltä osin, kuin ne kuuluvat vuosilomalla olevan maatalousyrittäjän tehtäväosuuteen.

Maatalousyrittäjä voi valita joko kunnalliset lomituspalvelut tai itse järjestetyn lomituksen. Kunta käyttää ensisijaisesti palveluksessaan olevia maatalouslomittajia ja ostaa tarvittaessa palveluita lomituspalvelujen tuottajilta. Itse järjestetyssä lomituksessa maatalousyrittäjä ostaa lomituksen ennakoperintäkisteriin merkityltä yritykseltä tai ammatinharjoittajalta. Maatalousyrittäjät ovat valinneet pääsääntöisesti kunnalliset lomituspalvelut.

Maatalouslomittajat pääsevät katsomaan lomitusnetistä omien tietojensa lisäksi työvuorosuunnitelmiaan ja lomitettavien tilojen tietoja. Lomahallinnon edustaja antaa maatalouslomittajalle vahvistetun työvuoroluettelon viikkoa ennen kutakin neljän viikon jaksoa. Maatalouslomittaja saapuu työvuoroon ja poistuu työvuorosta työvuoroluettelossa olevien kellonaikojen mukaisesti. Maatalouslomittaja kirjaa työvuoroluetteloon lomahallinnon edustajan kanssa sopimansa mahdolliset muutokset.

Toiminnalliset tavoitteet 2021 ja 2022–2025

Vuosilomat myönnetään lainmukaisesti ja järjestetään tasaisesti lomavuoden aikana. Vuosilomia pidetään keskimäärin 26 päivää/maatalousyrittäjä/vuosi.

Sijaisapupyynnöt pystytään toteuttamaan hakemusten mukaisesti.

3.6.2.3 Turkistuottajat

Turkistuottaja voi hakea vuosilomaa hakemuslomakkeella. Lomituspäivän kesto on sidottu turkistilan lomitusajankohdan eläinyksikkömäärään. Vuosilomalomituksessa huolehditaan vain turkistilan turkiseläinten päivittäisistä hoitotöistä siltä osin, kuin ne kuuluvat vuosilomalla olevan turkistuottajan tehtäviin. Vuosilomaan oikeutetulla turkistuottajalla on oikeus käyttää maksullista lisävapaata.

Turkistuottaja voi valita joko kunnalliset lomituspalvelut tai itse järjestetyn lomituksen. Kunta käyttää ensisijaisesti palveluksessaan olevia maatalouslomittajia ja ostaa tarvittaessa palveluita lomituspalvelujen tuottajilta.

Itse järjestetyssä lomituksessa turkistuottaja ostaa lomituksen ennakoperintäkisteriin merkityltä yritykseltä tai ammatinharjoittajalta. Turkistuottajat järjestävät lomitukset pääsääntöisesti itse.

Toiminnalliset tavoitteet 2021 ja 2022–2025

Kaikki lomaan oikeutetut turkistuottajat käyttävät lainmukaiset 18 vuosilomapäiväänsä.

3.6.3 Maaseututoimen talousarviotaulukot

TAULUKKO 56: MAASEUTUTOIMI, YHTEENVETO

JÄRVI-POHJANMAAN MAASEUTUTOIMI

Alajärven kaupunki Suurtuote	TP 2019	TA 2020 (€)	Ennuste TP 2020 (oma arvio, €)	TAE 2021 (€)	TA2021 / TA2020 (€)	TA2021 / TA2020 (%)
Maaseutupalvelut hallinto	25 955	26 738	26 738	27 837	1 098	4,1
Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	152 883	178 980	178 980	160 455	-18 525	-10,4
Maaseutupalvelut kehittäminen	19 254	24 902	24 902	25 316	413	1,7
Lomituspalvelut hallinto	19 416	18 422	18 422	17 120	-1 302	-7,1
Lomituspalvelut kotieläintilat	1 778 257	1 896 650	0	1 802 268	-94 382	-5,0
Lomituspalvelut turkistuottajat	82 539	75 219	0	75 308	89	0,1
ALAJÄRVI YHTEENSÄ	217 507	249 043	249 043	230 727	-18 316	-7,4

Soinin kunta Suurtuote	TP 2019	TA 2020 (€)	Ennuste TP 2020 (oma arvio, €)	TAE 2021 (€)	TA2021 / TA2020 (€)	TA2021 / TA2020 (%)
Maaseutupalvelut hallinto	6 790	6 891	6 891	6 926	35	0,5
Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	39 997	46 123	46 123	39 922	-6 201	-13,4
Maaseutupalvelut kehittäminen	5 037	6 417	6 417	6 299	-119	-1,8
Lomituspalvelut hallinto	5 013	4 479	4 479	5 874	1 396	31,2
Lomituspalvelut kotieläintilat						
Lomituspalvelut turkistuottajat						
SOINI YHTEENSÄ	56 837	63 910	63 910	59 021	-4 889	-7,6

Vimpelin kunta Suurtuote	TP 2019	TA 2020 (€)	Ennuste TP 2020 (oma arvio, €)	TAE 2021 (€)	TA2021 / TA2020 (€)	TA2021 / TA2020 (%)
Maaseutupalvelut hallinto	6 600	6 769	6 769	6 920	151	2,2
Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	38 877	45 310	45 310	39 890	-5 420	-12,0
Maaseutupalvelut kehittäminen	4 896	6 304	6 304	6 294	-11	-0,2
Lomituspalvelut hallinto	3 006	4 133	4 133	4 315	182	4,4
Lomituspalvelut kotieläintilat						
Lomituspalvelut turkistuottajat						
VIMPELI YHTEENSÄ	53 379	62 516	62 516	57 419	-5 097	-8,2

Maaseututoimi/Yhteensä	327 723	375 469	375 469	347 167	-28 302	-7,5
-------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	-------------

TAULUKKO 57: MAASEUTUPALVELUT, HALLINTO

Toimiala: Maaseututoimi

Palvelu: Maaseutupalvelut hallinto

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: Maaseututoimenjohtaja Jukka Kuoppala

			Ennuste TP 2020 (oma arvio, €)	TA 2021 (€)	TA2021 / TA2020 (€)	TA2021 / TA2020 (%)
Suurtuote	TP 2019	TA 2020 (€)				
Sitovat tavoitteet:						
Tulot	-3	132	132	0	-132	-100,00
Menot	25 952	26 871	26 871	27 837	966	3,59
Netto	25 955	26 738	26 738	27 837	1 098	4,11

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelun hallinto vastaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta sekä tuottaa yhteistoiminta-alueen tilaajakunnille niiden tilaamat palvelut ja tekee muut yhteistoimintasopimuksessa ja johtosäännössä määrätyt asiat. Hallinto tukee toiminnallaan maaseutupalvelujen muiden tuotteiden ja toimintojen tehokasta tuottamista.

Vuoden 2021 maaseutupalvelujen hallinnon kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 66,78 %, Soini 16,62 % ja Vimpeli 16,60 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelun hallinto tuottaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kunnille päätöksenteon pohjaksi. Osallistuu alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa tulevaisuuden suunnitteluun sekä vastaa osaltaan yhteistoiminta-alueen visioiden ja strategioiden jalkauttamista. On mukana vaikuttamassa maakuntauudistukseen maaseututoimen tehtävien osalta.

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Hallinnon kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

TAULUKKO 58: TUKI- JA VIRANOMAISTEHTÄVÄT

Toimiala: Maaseututoimi

Palvelu: Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: Maaseutuasiamies Soile Aarnio

	Suurtuote	TP 2019	TA 2020 (€)	Ennuste TP 2020 (oma arvio, €)	TA 2021 (€)	TA2021 / TA2020 (€)	TA2021 / TA2020 (%)
Sitovat tavoitteet:	Tulot	932	397	397	0	-397	-100,00
	Menot	153 815	179 377	179 377	160 455	-18 922	-10,55
	Netto	152 883	178 980	178 980	160 455	-18 525	-10,35

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävät määräytyvät pääsääntöisesti maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain perusteella. Päätehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa tukisovellukseen EU- ja kansalliset maatalouden tukihakemukset, tehdä niihin päätökset, huolehtia maksatuksesta ja suorittaa tarvittaessa kuulemiset ja takaisinperinnät. Lisäksi maaseututoimi ylläpitää hallinnon ohjelmien vaatimia asiakas-, peltolohko-, tukioikeus- ja eläintenpitäjärekisteriä. Maaseutuelinkeinoviranomainen tarkastaa ja tekee päätökset peto- ja hirvivahingoista sekä tarkastaa hukkakauratilat, antaa hukkakauran torjuntaohjeet ja tekee niistä tarvittaessa päätöksiä.

Vuoden 2021 maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävien kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 66,78 %, Soini 16,62 % ja Vimpeli 16,60 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Henkilöstöä ja tuenhakijoita koulutetaan viljelijätukihakuun liittyvissä asioissa. Yhteistoiminta-alueen viljelijöille suunnattuja tilaisuuksia järjestetään neljä kappaletta.

Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä (seurattavat tuet tilatuki, luonnonhaittakorvaus ja ympäristötuki) vertailukohtana maksetut / myönnetyt tuet, tavoitteena saada 80 % myönnettyistä tuista maksuun ensimmäisenä maksupäivänä. 10 – 20 % tuen määrästä on yleensä kesken-tilassa valvontojen, ulosottojen ja takaisinperintöjen johdosta.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu: Tuki- ja viranomaistehtävien kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

TAULUKKO 59: KEHITTÄMINEN

Toimiala: Maaseututoimi

Palvelu: Maaseutupalvelut kehittäminen

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: Maaseututoimenjohtaja Jukka Kuoppala

	Suurtuote	TP 2019	TA 2020 (€)	Ennuste TP 2020 (oma arvio, €)	TA 2021 (€)	TA2021 / TA2020 (€)	TA2021 / TA2020 (%)
Sitovat tavoitteet:	Tulot	32	132	132	0	-132	-100,00
	Menot	19 286	25 035	25 035	25 316	281	1,12
	Netto	19 254	24 902	24 902	25 316	413	1,66

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelujen kehittäminen tapahtuu neuvontana, meneillään olevia hankkeita ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä hyväksi käyttäen. Maaseudun kehittämistoimien päätavoitteena on saada aikaan kotieläintuotannon investointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella tuotantotason säilyttämiseksi (pelto ja kotieläin). Maaseudun pienyritystoiminnan kehittämistoimilla pyritään myös saamaan aikaan investointeja sekä samalla nostamaan tuotannon jalostusastetta. Muita tavoitteita ovat uusien maatalouden tuotantomuotojen ja innovaatioiden jalkauttaminen. Neuvonta käsittelee rahoituslähteiden selvittäminen investointeihin, avustaminen laskelmissa sekä muiden selvitysten tekeminen. Kehittämisen apuvälineeksi Järvi-Pohjanmaan alueen viljelijöillä on käytössä yritystulkkiaAGRI-ohjelma sekä Yritys-Suomi portaali.

Neuvonnan tueksi järjestetään tilaisuuksia, joissa tuodaan asiantuntijat kertomaan alaan liittyvistä kehitysmahdollisuuksista. Asiantuntijapalveluita tai muuta kehittämistoimintaa tukevaa tietoa ja materiaalia voidaan hankkia kehittymisen tueksi. Erikoiskasvit tuotannon kehittämistä tuetaan samoin keinoin. Maatilojen sukupolvivaihdoksen edistäminen, työhyvinvointi, tuotteiden jalostusasteen nostaminen ja lähiruoka liittyvät oleellisesti maaseudun kehittämiseen.

Vuoden 2021 maaseutupalvelujen kehittämisen kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 66,78 %, Soini 16,62 % ja Vimpeli 16,60 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Aktiivista asiakaskontaktien määrän seuraamista jatketaan sekä kehitetään.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu: Kehittämisen kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

TAULUKKO 60: LOMITUSPALVELUT, HALLINTO

Toimiala: Lomatoimi

Palvelu: Lomituspalvelut hallinto

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: vs.lomatoimenjohtaja Sirpa Haukilehto

				Ennuste TP 2020 (oma arvio, €)	TA2021 / TA2020 (€)	TA2021 / TA2020 (%)
Suurtuote	TP 2019	TA 2020 (€)		TA 2021 (€)		
Sitovat tavoitteet:						
Tuotot	166 037	181 864	181 864	181 734	-130	-0,07
Kulut	193 472	209 498	209 498	209 043	-455	-0,22
Netto, mistä osuudet kunnittain	27 435	27 034	27 034	27 309	275	1,02
Alajärvi	19 416	18 422	18 422	17 120	-1 302	-7,07

Tuottajan viesti tilaajalle: Lomituspalvelun hallinnon tehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa vuosiloma- ja sijaispuhakemukset sekä itse järjestettyjen lomituspalvelujen korvaushakemukset, tehdä niihin päätökset sekä huolehtia maksatuksesta, laskutuksesta ja takaisinperinnästä. Lomituspalvelujen hallinto ottaa vastaan myös lomittajien aiheuttamista vahingoista kertyneet asiaperit, tekee niihin päätökset ja huolehtii korvausten maksamisesta maatalousyrittäjille sekä turkistuottajille.

Vuoden 2021 lomituspalveluiden hallinnon nettokustannukset jaetaan kunnille lomitettyjen päivien suhteessa, Alajärvi 62,69 %, Soini 21,51 % ja Vimpeli 15,80 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Lomituspalvelujen hallinto kartoittaa maatalouslomittajien ammattitaidon. Maatalouslomittajien työskentelyolosuhteet on täytettävä työturvallisuudelle asetetut vaatimukset. Hallinto päivittää maatalouslomittajien työolosuhteet kolmen vuoden välein tiloilla tehtävien olosuhdekartoitusten avulla.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu: Lomituspalveluiden hallinnon nettokustannukset jaetaan kunnille lomitettyjen päivien suhteessa.

TAULUKKO 61: KOTIELÄINTILAT

Toimiala: Lomatoimi

Palvelu: Lomituspalvelut kotieläintilat

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: vs.lomatoimenjohtaja Sirpa Haukilehto

				Ennuste TP 2020 (oma arvio, €)	TA 2021 (€)	TA2021 / TA2020 (€)	TA2021 / TA2020 (%)
	Suurtuote	TP 2019	TA 2020 (€)				
Sitovat tavoitteet:	Tuotot	1 893 083	1 896 650	1 896 650	1 802 268	-94 382	-4,98
	Kulut	1 778 257	1 896 650	1 896 650	1 802 268	-94 382	-4,98
	Netto	0	0	0	0	0	0,00

Tuottajan viesti tilaajalle: Maatalousyrittäjä voi hakea joko hakemuslomakkeella tai lomituksetin kautta vuosilomaa ja sijaisapua sekä tehdä lomituksetiin lomituspyyntöjä vuosiloman ja tuetun maksullisen lomituksen ajalle. Vuosilomaan oikeutetulla maatalousyrittäjällä on oikeus käyttää tuettua maksullista lomitusta. Sijaisapu on haettava kirjallisesti ennen sijaisaputöiden aloittamista. Vuosilomalomituksessa huolehditaan vain maatalousyrittäjän päivittäin välttämättömistä kotieläinten hoitotoista siltä osin kuin ne kuuluvat vuosilomalla olevan maatalousyrittäjän tehtäväosuuteen.

Lomituspalvelut sisältävät lomituksesta syntyvät kustannukset. Maatalousyrittäjillä on oikeus 26 vuosilomapäivään ja 120 tuntiin tuettua maksullista lomitusta. Valtiolta tuleva ennako tarkistetaan 1.7. alkaen. Vuosilomaan oikeutettuja Alajärvellä on 93 tilalla 146 yrittäjää, Soinissa 23 tilalla 37 yrittäjää ja Vimpelissä 21 tilalla 34 yrittäjää.

Toiminnalliset tavoitteet:

Vuosilomat myönnetään lainmukaisesti ja järjestetään tasaisesti lomavuoden aikana. Vuosilomia pidetään keskimäärin 26 päivää/maatalousyrittäjä/vuosi.

Sijaisapupyynnöt pystytään toteuttamaan hakemusten mukaisesti.

Tilajan sitova tekstiperustelu: Mela vastaa lomituspalveluiden kustannuksista.

TAULUKKO 62: TURKISTUOTTAJAT

Toimiala: Lomatoimi

Palvelu: Lomituspalvelut turkistuottajat

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: vs.lomatoimenjohtaja Sirpa Haukilehto

			Ennuste TP 2020 (oma arvio, €)	TA 2021 (€)	TA2021 / TA2020 (€)	TA2021 / TA2020 (%)	
	Suurtuote	TP 2019	TA 2020 (€)				
Sitovat tavoitteet:	Tuotot	88 656	75 219	75 219	75 308	89	0,12
	Kulut	82 539	75 219	75 219	75 308	89	0,12
	Netto	0	0	0	0	0	0,00

Tuottajan viesti tilaajalle: Turkistuottaja voi hakea vuosilomaa hakemuslomakkeella. Lomituspäivän kesto on sidottu turkistilan lomitusajankohdan eläinyksikkömäärään. Vuosilomalomituksessa huolehditaan vain turkistilan turkiseläinten päivittäisistä hoitotoista siltä osin kuin ne kuuluvat vuosilomalla olevan turkistuottajan tehtäviin. Vuosilomaan oikeutetulla turkistuottajalla on oikeus käyttää maksullista lisävapaata.

Turkistuottajat ovat oikeutettuja 18 vuosilomapäivään. Lisävapaatunteja turkistuottaja on voinut käyttää enintään 120 tuntia.

Toiminnalliset tavoitteet:

Kaikki lomaan oikeutetut turkistuottajat käyttävät lainmukaiset 18 vuosilomapäiväänsä.

Tilaaajan sitova tekstiperustelu: Mela vastaa lomituspalveluiden kustannuksista siirtomäärärahan rajoissa.

3.7 Alajärven tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia teknisen toimialan palvelujen tuottamisesta. Palveluihin kuuluvat yhdyskuntasuunnittelu, yleiset alueet, vesihuoltolaitokset, rakennus- ja ympäristöpalvelut viranomaispalveluina sekä tila-, puhdistus- ja ravitsemispalvelu tukipalveluina.

Lisäksi lautakunnan tehtävänä on vastata investointien suunnittelusta, rakentamisesta ja rakennuttamisesta annettujen määrärahojen puitteissa.

Lautakunta pyrkii omalta osaltaan luomaan kuntalaisille viihtyisää ja turvallista työ- ja elinympäristöä sekä mahdollisimman hyvät edellytykset elinkeinoelämälle Alajärven kaupungin strategian mukaisesti.

Lautakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

1. Viemärlaitoksella vuotovesimäärien pienentäminen tutkimusten ja kartoituksen avulla.
2. Tilapalvelun kustannusten pienentäminen myymällä/purkamalla turhia kiinteistöjä sekä kiinteistöhuollon tehtävien uudelleen järjestelyllä ja kehittämisellä.
3. Kirkonseudun ja Pynttärin kaavayhdistelmän siirto uudelle pohjakartalle sekä kaupungin keskustan ja lähiympäristön osayleiskaava valmiiksi v. 2021.
4. Ravitsemispalveluissa tavoitteena on 100 %:n kotimaisuusaste ruoanvalmistuksessa käytettävien elintarvikkeiden, kuten leipomotuotteet, liha- ja lihavalmisteet, maito- ja maitotaloustuotteiden osalta. Kasvisten ja vihannesten osalta 85 %. Muista elintarvikkeista aina vaihtoehtoina kotimainen tuote.
5. Ravitsemispalveluissa järjestetään lähiruokapäiviä ja lisäksi tarjoamme lähiruoasta valmistettuja komponentteja osana päivittäistä ateriaa.
6. Ravitsemispalveluissa on käytettävissä sähköinen tuotannonohjausjärjestelmä. Järjestelmän käyttöönotto on aloitettu vuoden 2019 puolella ja saatettu loppuun vuoden 2020 aikana. Tavoitteena on, että Aivo-tuotannonohjausjärjestelmä on luontainen osa jokaisen keittiön toimintaa viimeistään vuonna 2022.
7. Viestintää kehitetään ja sitoudutaan toimimaan kaupungin viestintästrategian mukaisesti.

Tekninen hallinto

Tekninen hallinto käsittää normaalit palvelujen tuottamiseen tarvittavat kustannukset mm. henkilökulut sivukuluineen, toimistotarvikkeet, matkakulut, tilitoimisto- ja ict-palvelut sekä kalusto. Tekninen hallinto sisältää myös teknisen lautakunnan kokouskulut.

Teknisen hallinnon kustannukset jaetaan tasan kullekin seitsemälle sektorille.

3.7.1 Viranomaispalvelut

3.7.1.1 Yhdyskuntasuunnittelu

Yhdyskuntasuunnittelun toiminta-ajatus on alueen vetovoimaisuuden lisääminen, elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantaminen, asuminen eri muotojen kehittäminen ja ilmastomuutoksen haasteisiin vastaaminen alueiden käytön osalta.

Yhdyskuntasuunnittelu käsittää hallinnon lisäksi kaavoituksen sekä mitauksen ja kartaston.

3.7.1.2 Yleiset alueet

Yleiset alueet käsittävät liikenneväylien (kaava-, ja yksityistiet, katuvalaistus), puistoalueiden (puistot, leikkikentät ja uimarannat), maa- ja metsätilojen, muiden yleisten alueiden (venesatamat, tori, peruskuivaus, kaatopaikka ja muut yleiset alueet) sekä liikuntapaikkojen kunnossapidon ja rakentamisen.

Yleisten alueiden ylläpitoon kuuluu huolehtiminen kaava- ja yksityisteiden päällysteiden ja rakenteiden kunnosta, lumen aurauksesta, liukkaiden torjunnasta, katuvalaistuksesta sekä liikennemerkeistä. Keskustan asemakaavaosuudella Koskenvarrentie 7115 (1360 m), Kurejoentie 7122 (1495 m), Vanhatie 17689 (927 m) ja Alajärventie 7120 (4558 m) siirtyy vuoden 2021 alussa kadunpitopäätöksellä ja kunnossapitosopimuksella kaupungin hoitoon. Lisäksi huolehditaan puistoalueiden ja muiden yleisten alueiden turvallisuudesta, siisteydestä ja viihtyisyydestä. Lehtimäen alueen yksityisteiden tiehoitokunnille on varattuna 67.000 euroa avustusmaksuihin.

Metsähoidosta on sovittu Suomenselän Metsänhoitoyhdistyksen kanssa.

Liikuntapaikkojen hoito käsittää urheilukentät, jääalueet, kuntoradat ja pienkentät. Liikuntapaikkojen hoidolla pyritään järjestämään mahdollisimman hyvät ja turvalliset olosuhteet erilaisille liikuntamuodoille.

- Kvalt 14.12.2020 § 51: ”Keltinevan ojan sillan kaiteiden rakentaminen.”

3.7.1.3 Vesihuoltolaitokset

Vesihuoltolaitos vastaa kaupungin omistamien vesi- ja viemärlaitoksen toiminnasta, verkoston rakentamisesta sekä kunnossapidosta.

Vesilaitos vastaa laadukkaan käyttöveden toimittamisesta asiakkaille ja viemärlaitos huolehtii vastaanotetun jäteveden puhdistamisesta ympäristölupaehdojen mukaisesti.

Paalijärven-Teerinevan vesiosuuskunta on liitetty 1.1.2018 osaksi kaupungin vesilaitosta.

3.7.1.4 Rakennusvalvonta

Rakennusvalvontaviranomaisena toimii tekninen lautakunta.

Henkilöstön määrä on Alajärvellä kaksi, rakennustarkastaja ja toimistosihiteeri. Näiden lisäksi rakennusvalvontaan varataan 5.000 €:n määräraha opiskelijan tai työttömän kesätyöntekijän palkkaamista varten.

Vuoden 2021 tavoitteet ja mittarit on rakennettu kunnan omaan strategiaan pohjautuen.

Alajärven kaupungin strategiasta otteita:

- Siisti ja viihtyisä ympäristö
- Kuntapalveluiden oikeudenmukaisuus
- Yhteisöllisyyden edistäminen
- Kustannustehokkaat kuntapalvelut.

Rakennusvalvonnan tavoitteet 2021

- Rakennusjärjestyksen uusiminen sekä toimenpide-/ilmoitusmenettelyn selkeyttäminen.
- Keskenäisten rakennusten ja luvattomien rakennusten kartoitusta jatketaan.
- Rakennusvalvontaohjelman päivityksen yhteydessä tehdään väestötietojärjestelmän ja rakennustietojen yhteen sovittaminen, mm. rakennusten tiedot, osoitteet ja rakennusvaiheet.
- Sähköistä asiointia edelleen kehitetään ja koulutusta lisätään vuoden 2021 aikana luvan hakijoille sekä viranomaisille.

Tavoitteiden selitykset:

Jatketaan lautakunnan jäsenten ja viranhaltijoiden yhteisiä ympäristökierroksia. Näillä katselmuksilla puututaan rakennetun ja rakentamattoman ympäristön siisteyteen ja turvallisuuteen.

Rakennusjärjestyksen uusiminen aloitetaan. Rakennusjärjestys laaditaan vastaamaan alueella (naapurikuntien) jo uudistettuja rakennusjärjestyksiä mukaillen.

Uuteen rakennusjärjestykseen tulee muutoksia mm:

- ohjeistus osoitejärjestelmästä ja sen toimivuudesta
- toimenpidelupahakemuksen hakemista selkeytetään ja samalla ilmoitusmenettelyn neliörajat tarkennetaan/poistetaan
- sähköisen asioinnin ja tiedustelun lisääntyessä mm. liitetiedostojen selkeyttäminen on tullut ajankohtaiseksi.

Mittarit tavoitteille:

- Ympäristökatselmuksia tehdään vähintään yksi/vuosi. Tämän tuloksena saadaan 1-3 siistiytynyttä kiinteistöä kaupungin alueella.
- Alajärven kaupungin alueella hyödynnetään opiskelijoita/työttömiä keskeneräisen ja luvattoman rakennuskannan kartoituksessa sekä rakennuslupien hakemisessa luvattomille rakennuksille. Virheellisesti rekisterissä olevat keskeneräiset rakennukset saadaan merkittyä valmiiksi ja pyritään saamaan rakennuslupia luvattomille rakennuksille vähintään 10 kpl/vuosi. Näin saadaan lisää tuloja kiinteistöveroilla ja rakennuslupamaksuilla.
- Uuden päivitetyn sähköisen lupajärjestelmän käyttöönotosta järjestetään erillinen koulutustilaisuus / tietopaketti suunnittelijoille ja luvanhakijoille.

3.7.1.5 Ympäristöpalvelut

Vuoden 2021 tavoitteet ja mittarit on rakennettu strategiaan kohtaan 3 *Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö* pohjautuen.

- Hoidettu ympäristö: toimenpiteenä on vesistöjen kunnossapito, mittarina vesistöjen käyttökelpoisuus.
- Yleisten alueiden kunnossapito: puistojen ja keskustan yleisten alueiden siisteys

Tavoitteet 2021

- Vieraslajien poistoa
- Vesistöjen kunnossapito.

Tavoitteiden selitykset:

Käynnistetään vuoden 2021 aikana *Tuhottavat*-hanke yhdessä Vimpelin kunnan kanssa. Hankkeeseen palkataan kaksi henkilöä poistamaan vieraslajeja kesän ajaksi (5 kk). Hankeen tiimoilta järjestetään vieraslajien poistonäytöksiä sekä yhteistilaisuuksia, joissa pyritään aktivoimaan ja opettamaan kuntalaisia vieraslajien poistoon. Hanke on jatkumoa viimevuotiselle ympäristötoimen mittarille.

Alajärven kaupunki hallinnoi Menkijärven kunnostushanketta. Tämän lisäksi mm. Ojajärven ja Ähtärinjärven kunnostushankkeet etenevät vuoden 2021 aikana. Ympäristötoimi on mukana edistämässä Alajärven kaupungin alueella toteutettavia vesistökuunnostushankkeita.

Mittarit tavoitteille:

- Järjestetään kaksi tilaisuutta kuntalaisille koskien vieraslajien poistoa.
- Avustetaan kahdessa vesistökuunnostushankkeessa.

3.7.2 Tukipalvelut

3.7.2.1 Tilapalvelu

Tilapalvelun tehtävänä on kaupungin omistamien kiinteistöjen hoito- ja kunnossapito. Tilapalvelu vastaa myös kiinteistöjen peruskorjauksista ja osallistuu uudisrakentamiseen.

Toiminta käsittää kiinteistöhuollon/vahtimestarin palvelut. Huoltotöihin kuuluu rakennusten kunnossapitotehtävät, koneiden ja laitteiden korjaus- ja huoltotyöt sekä kiinteistöjen lämmitys-, sähkö-, vesi- ja jätevesikulut. Ostopalveluina sähkö- ja automaatiotyöt, lvi-työt, nuohoustyöt (hormit, ilmanvaihtokanavat), hissihuollot, nosto-ovihuollot, paloilmotus- ja sammutusjärjestelmien tarkastukset ja huollot yms. Kiinteistön alueiden kunnossapitotehtäviin kuuluvat lumien auraukset, hiekotukset, jätehuolto, nurmialueiden ja istutusten hoito sekä kenttien, pihakalusteiden ja leikkivälineiden hoito ja korjaukset.

Tilapalvelu on tukipalvelu, joka myy palvelut muille hallintokunnille. Palvelun hinnoittelu perustuu pitkälti aiempien vuosien toteutuneisiin kustannuksiin, joihin tehdään indeksitarkastuksia ja huomioidaan lämpö- ja sähköenergioiden yms. päivän hinnat. Lisäksi vuosittain varataan määrärahoja tarpeen mukaan kunnostus- ja peruskorjaustöihin. Kunnossapitoa ja peruskorjausta toteutetaan suunnitelmallisesti kiinteistökohtaisesti laadittujen PTS-suunnitelmien mukaan.

Kiinteistöhuoltoon on otettu käyttöön 2018 sähköinen huoltokirjaohjelmisto, joka sisältää toimintoina kiinteistökohtaiset huoltokirjat ja kiinteistöjen käyttäjien palvelupyynnöt. Palvelupyynnöt eritellään kiinteistöhuoltopalveluun ja ns. vahtimestaripalveluun liittyvät.

Tilapalvelun hallinto on jaettu eri hallintokunnille neliöiden suhteessa.

Kvalt 14.12.2020 § 51: "Vanhan paloaseman osalta tehdään kuntokartoitus sekä käyttötarpeen kartoitus."

3.7.2.2 Puhdistuspalvelu

Puhdistuspalvelu vastaa kaupungin omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta tilaajan hyväksymän tarjouksen mukaisesti. Puhdistuspalvelun kustannuksista suurin osa muodostuu henkilöstökuluista. Kustannuksiin on varattu kiinteistöjen puhtaanapidosta tarvittavat siivous-, puhdistus-, suoja- ja hoitoaineet sekä siivousvälineet ja pehmopaperit (wc- ja käsipyyhepaperit). Hankinnoissa teemme yhteistyötä EPSHP:n hankintarenkaan kanssa.

Puhdistuspalvelun hallinto on jaettu eri hallintokunnille puhdistuspalveluissa työskentelevien henkilömäärän mukaan.

Puhdistuspalveluista vastaa palvelupäällikkö (0,5) sekä yksi (1) puhdistuspalveluesimies ja puhdistuspalveluohjaaja, jonka työstä 0,5 on esimiestyötä ja 0,5 laitoshuoltajan työtä.

Puhdistuspalveluesimiehen vastuualueena on Lehtimäen alueen kohteita lukuun ottamatta kaikki kohteet. Puhdistuspalveluohjaaja vastaa Lehtimäen kohteista. Laitoshuoltajien kokonaismäärä laskee hieman vuoden 2019 tasosta.

3.7.2.3 Ravitsemispalvelu

Ravitsemispalveluyksiköt tuottavat ateriapalveluita perusturvalle ja sivistystoimelle. Asiakkaina ovat päiväkodit, koulut, terveyskeskukset, asumispalveluyksiköt, ateriapalvelun piiriin kuuluvat sekä henkilökunta.

Lounaita valmistetaan ravitsemispalveluiden yksiköissä noin 2 000 kpl/pv. Lisäksi valmistetaan kokopäivähoitolaitoksille aamupalat, välipalat, päivälliset, iltapalat sekä tarvittaessa kokoustarjoilut.

Valtion ravitsemisneuvottelukunnan laatimat suositukset ovat pohjana ruokalistasuunnittelulle. Lisäksi kaupungin ravitsemispalveluissa huomioidaan Sydänliiton ohjeistukset aterioiden valmistuksessa. Sydänliiton suositukset pohjautuvat vahvaan tutkimusnäyttöön. Suositusten taustalla ovat uusimmat pohjoismaiset ravitsemussuositukset, suomalaiset ravitsemussuositukset ja sydänpotilaiden kohdalla eurooppalaiset ja yhdysvaltalaiset suositukset sekä Käypä hoito -suositukset.

Ravitsemispalveluiden hallinnon kustannukset jakautuvat toimipaikkoihin suoritteiden suhteessa.

Ravitsemispalveluiden kustannuksista 90 % on varattu henkilöstö- ja elintarvikekuluihin. Muut menot koostuvat koneiden- ja laitteiden kunnossapito- ja hankintakuluista, puhdistusaineista ja -tarvikkeista, jätekuljetuksesta, tilitoimisto- ja henkilöstöpalveluista, kiinteistökuiluista sekä kuljetus- ym. kustannuksista.

Ravitsemispalveluissa työskentelee palvelupäällikkö (0,5) ja kolme (3) ravitsemispalveluesimiestä, joiden vastuualueisiin kuuluu Lehtimäen keskuskeittiö, terveyskeskuksen keittiö sekä koulukeskuksen keittiö, Paavolan keittiö, sivukylien koulujen keittiöt ja päiväkotien keittiöt.

Ravitsemispalveluissa henkilökunnan kokonaismäärä on hieman laskenut vuoden 2020 tasosta.

3.7.3 Teknisen lautakunnan talousarviotaulukot

TAULUKKO 63: TEKNINEN TOIMIALA, YHTEENVETO

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala:

Vastuuviranhaltija:

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	Ennuste TP 2020 (€)	TA 2021 (€)	TA 2020 / TA 2021 (%)	TA 2021 / Ennuste TP 2020 (%)
Hallinto/lautakunta	0	0	0	0		
Yhdyskuntasuunnittelu	-273 787	-337 113	-337 113	-278 666	-17,34	-17,34
Yleiset alueet	-2 066 800	-2 271 408	-2 271 408	-2 252 491	-0,83	-0,83
Vesihuoltolaitokset	-62 595	-64 107	-64 107	-66 481	3,70	3,70
Rakennus ja Ympäristö	-135 951	-220 083	-176 624	-223 585	1,59	26,59
Yhteensä	-2 539 133	-2 892 711	-2 849 252	-2 821 223	-2,47	-0,98

Yhteenveto on laadittu nettona

TAULUKKO 64: TEKNINEN TOIMI, HALLINTO

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala: Tekninen hallinto

Vastuuviranhaltija: Jouni Hänninen

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	Ennuste TP 2020 (€)	TA 2021 (€)	TA 2020 / TA 2021 (%)	TA 2021 / Ennuste TP 2020 (%)
Hallinto/lautakunta						
Tuotot	179 848	177 503	177 503	176 529	-0,55	-0,55
Kulut	179 848	177 503	177 503	176 529	-0,55	-0,55
Netto	0	0	0	0		

Hallinto jaetaan tasan 7 eri sektorille: viranomaispalveluna yhdyskuntasuunnittelu, yleiset alueet, vesihuoltolaitokset ja rakennusvalvonta/ympäristö sekä tukipalveluina tila-, puhdistus- ja ravitsemis- palvelut. Kunkin osuus 25.358 €. Tuloksi on kirjattu sisäisenä tulona vastaava summa
Kulut sisältävät 0,5 teknisen johtajan ja 1,2 toimistosihteerin palkat sosiaalikuluneen. Määrärahoilla maksetaan myös toimistotarvikkeita, matkakuluja, ict-palveluja ym. Lisäksi maksetaan omien toimitilojen tila- ja puhdistuspalvelukulut.
Hallintoon kuuluvat myös teknisen lautakunnan kokouksista aiheutuneet menot.

TAULUKKO 65: YHDYSKUNTASUUNNITTELU

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala: Yhdyskuntasuunnittelu

Vastuuviranhaltija: Kirsi Haapa-aho

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	Ennuste TP 2020 (€)	TA 2021(€)	TA 2021 / TA 2020 (%)	TA 2021 / Ennuste TP 2020 (%)
Hallinto						
Tuotot	6 306	400	400	450	12,50	12,50
Kulut	206 112	194 425	194 425	187 435	-3,60	-3,60
Netto	-199 806	-194 025	-194 025	-186 985	-3,63	-3,63
Kaavoitus						
Tuotot	0	16 000	16 000	15 000	93,75	93,75
Kulut	48 118	112 720	112 720	86 600	-23,17	-23,17
Netto	-48 118	-96 720	-96 720	-71 600	-25,97	-25,97
Mittaus ja kartasto						
Tuotot	1 734	0	0	0		
Kulut	12 229	31 000	31 000	17 000	-45,16	-45,16
Poistot	15 368	15 368	15 368	3 081	-79,95	-79,95
Netto	-25 863	-46 368	-46 368	-20 081	-56,69	-56,69
Yhteensä						
Tuotot	8 040	16 400	16 400	15 450	-5,79	-5,79
Kulut	266 459	338 145	338 145	291 035	-13,93	-13,93
Poistot	15 368	15 368	15 368	3 081	-79,95	-79,95
Netto	-273 787	-337 113	-337 113	-278 666	-17,34	-17,34

Hallinto sisältää kaavoituspäällikön ja maanmittausteknikon palkat sosiaalikuluihin ja muut toimiston hoitoon liittyvät tehtävät: koulutus, ict- ja toimistopalvelut jne.

Kaavoitus sisältää seuraavat asemakaavan muutokset:

Koulukeskuksen alueen kaava- ja yleissuunnitelma 25.000 €

Pöllömännikkö 4.000 €, tulot 4.000 e

Asemakaavan siirto uudelle pohjakartalle 5.000 €

Luoma-ahon teollisuusalueen laajennus 5.000 €

Kortteli 614 (ympäristöluvan ehto) 6.000 e, tulot 6.000 e

RA1-alue muutuskulut 5.000 €, tulot 5.000 €

Kinaporin ja Kauppakadun kaavamuutos 15.000 €.

Ranta-asemakaavat:

Iso-Räytingin yksityinen kaavahanke 1.000 €

Yleiskaavat:

Keskustan ja lähiympäristön osayleiskaava 20.000 €

Mittaus ja kartasto määräraha sisältää mm. seuraavia menoja:

Lainhuudot, lohkomiset, maastotukimukset 7.000 €

TAULUKKO 66: YLEISET ALUEET

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala: Yleiset alueet

Vastuuviranhaltija: Pentti Yli-Olli

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	Ennuste TP 2020 (€)	TA 2021 (€)	TA 2020 / TA 2021 (%)	TA 2021 / Ennuste TP 2020 (%)
Yleiset alueet hallinto						
Tuotot	186 200	195 053	195 053	231 811	18,85	18,85
Kulut	186 200	195 053	195 053	231 811	18,85	18,85
Netto	0	0	0	0		
Kaavatiet						
Tuotot	2 078	0	0	0		
Kulut	294 164	307 328	307 328	377 032	22,68	22,68
Poistot	673 102	733 354	733 354	639 225	-12,84	-12,84
Netto	-965 188	-1 040 682	-1 040 682	-1 016 257	-2,35	-2,35
Yksityistiet						
Tuotot	10 583			0		
Kulut	510 061	572 272	572 272	576 810	0,79	0,79
Poistot	15 227	15 227	15 227	25 406	66,85	66,85
Netto	-514 705	-587 499	-587 499	-602 216	2,51	2,51
Valaistus						
Tuotot	79	0	0			
Kulut	88 942	89 345	89 345	91 416	2,32	2,32
Netto	-88 863	-89 345	-89 345	-91 416	2,32	2,32
Puistoalueet						
Tuotot	1 806	0	0			
Kulut	101 822	127 685	127 685	119 127	-6,70	-6,70
Poistot	22 121	29 567	29 567	38 268	29,43	29,43
Netto	-122 137	-157 252	-157 252	-157 395	0,09	0,09
Maa- ja metsätilat						
Tuotot	232 599	200 000	200 000	200 750	0,38	0,38
Kulut	110 835	80 391	80 391	78 047	-2,92	-2,92
Netto	121 764	119 609	119 609	122 703	2,59	2,59
Muut yleiset alueet						
Tuotot	5 010	4 200	4 200	4 350	3,57	3,57
Kulut	37 148	25 737	25 737	26 202	1,81	1,81
Poistot	27 264	24 587	24 587	27 256	10,86	10,86
Netto	-59 402	-46 124	-46 124	-49 108	6,47	6,47
Liikuntapaikkojen hoito						
Tuotot	4603	1000	1000	1125	12,50	12,50
Kulut	359 446	380 646	380 646	353 925	-7,02	-7,02
Poistot	83 426	90 469	90 469	106 002	17,17	17,17
Netto	-438 269	-470 115	-470 115	-458 802	-2,41	97,59
Yhteensä						
Tuotot	442 958	400 253	400 253	438 036	9,44	9,44
Kulut	1 688 618	1 778 457	1 778 457	1 854 370	4,27	4,27
Poistot	821 140	893 204	893 204	836 157	-6,39	-6,39
Netto	-2 066 800	-2 271 408	-2 271 408	-2 252 491	-0,83	-0,83

Yleisten alueiden hallinnossa on 0,5 yleisten alueiden päällikön, 0,33 rakennusmestarin sekä puutarhurin palkat sosiaalikuluneen, eläkemenoperusteisia maksuja 7.200 euroa. Kuluihin kuuluu mm. ict- ja tilitoimisto, matkakulut sekä 1/3 keskusvaraston kiinteistökuluista. ELY-keskukselta siirretty kaava-alueen teitä kaupungin hoidettavaksi. Lisäkustannus 50.000.

Puistoalueisiin sisältyy puistot, leikkikentät ja uimarannat.

Muut yleiset alueet käsittää venesatamat, torin, peruskuivatuksen, kaatopaikan sekä muut yleiset alueet, joka käsittää kameravalvonnan kulut sekä Luoma-ahon palovesijärjestelmän maan vuokratkulut. Liikuntapaikkojen hoidossa on varattu määräraha 0,5 liikuntapaikkavastaavan sekä 3,5 liikuntapaikkahoitajan palkkoihin sosiaalikuluneen.

Liikuntapaikkojen hoito käsittää Ankkurikentän, Kitron stadionin, jääkiekkokentät, kuntoradat ja pienkentät.

Hallinto on jaettu eri kustannuspaikoille määrärahojen suhteessa.

TAULUKKO 67: VESIHUOLTOLAITOKSET

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala: Vesihuoltolaitokset

Vastuuviranhaltija: Pentti Yli-Olli

Valtuuston tilaus	TP 2019 (€)	TA 2020 (€)	Ennuste TP 2020 (€)	TA 2021 (€)	TA 2020 / TA 2021 (%)	TA 2021 / Ennuste TP 2020 (%)
Hallinto						
Tuotot	136 057	158 252	158 252	154 609	-2,30	-2,30
Kulut	136 057	158 252	158 252	154 609	-2,30	-2,30
Netto	0	0	0	0		
Vesilaitos Alajärvi						
Tuotot	368 136	354 600	354 600	353 200	-0,39	-0,39
Kulut	158 966	160 242	160 242	159 371	-0,54	-0,54
Poistot	76 782	83 893	83 893	98 422	17,32	17,32
Netto	132 388	110 465	110 465	95 407	-13,63	-13,63
Vesilaitos, Lehtimäki						
Tuotot	155 795	152 740	152 740	151 910	-0,54	-0,54
Kulut	105 105	119 710	119 710	116 476	-2,70	-2,70
Poistot	37 422	34 889	34 889	32 609	-6,54	-6,54
Netto	13 268	-1 859	-1 859	2 825	-251,96	-251,96
Viemärlaitos, Alajärvi						
Tuotot	670 023	708 600	708 600	699 100	-1,34	-1,34
Kulut	377 159	377 845	377 845	375 711	-0,56	-0,56
Poistot	311 681	302 753	302 753	291 218	-3,81	-3,81
Netto	-18 817	28 002	28 002	32 171	14,89	14,89
Viemärlaitos Lehtimäki						
Tuotot	103 103	100 610	100 610	99 635	-0,97	-0,97
Kulut	133 297	143 172	143 172	139 344	-2,67	-2,67
Poistot	37 030	35 943	35 943	34 965	-2,72	-2,72
Netto	-67 224	-78 505	-78 505	-74 674	-4,88	-4,88
Yhteensä						
Tuotot	1 433 114	1 474 802	1 474 802	1 458 454	-1,11	-1,11
Kulut	910 584	959 221	959 221	945 511	-1,43	-1,43
Poistot	462 915	457 478	457 478	457 214	-0,06	-0,06
Korvaus perus-/jäännöspääom	122 210	122 210	122 210	122 210	0,00	0,00
Netto	-62 595	-64 107	-64 107	-66 481	3,70	3,70

Hallinto sisältää 0,5 yleisten alueiden päällikön, 0,33 rakennusmestarin ja 0,3 toimitusjohtajan palkat sosiaalikuluneen sekä eläkemenoperusteisia maksuja 12.700 €. Kuluihin kuuluvat mm. tilitoimisto- ja ict-palvelut, matkakulut sekä 1/3 osa keskusvaraston kiinteistökuuluista.

Vesi- ja viemärlaitoksen henkilökuntaan kuuluvat vesihuoltolaitoksen esimies ja 2 ammattimiestä. suurimmat kustannukset palkkojen lisäksi muodostuvat sähköstä, koneiden ja laitteiden kunnossapidosta, rakennuksen rakentamis- ja kunnossapitopalveluista.

Hallinto on jaettu vesihuoltolaitoksille talousarviomäärärahojen suhteessa.

TAULUKKO 68: RAKENNUS JA YMPÄRISTÖ

Talousarvio 2021

Alajärven kaupunki

Toimiala:

Rakennus ja ympäristö

Vastuuviranhaltija:

Harri Björkbacka ja Jouni Hänninen

Valtuuston tilaus	TP 2019(€)	TA 2020 (€)	Ennuste TP 2020 (€)	TA 2021 (€)	TA 2020 / TA 2021 (%)	TA 2021 / Ennuste TP 2020 (%)
Rakennusvalvonta						
Tuotot	76 032	70 400	70 400	70 450	0,07	0,07
Kulut	170 787	185 107	185 107	179 621	-2,96	-2,96
Netto	-94 755	-114 707	-114 707	-109 171	-4,83	-4,83
Ympäristön huolto						
Tuotot	47		0	0		
Kulut	37 242	52 026	52 026	44 306	-14,84	-14,84
Netto	-37 195	-52 026	-52 026	-44 306	-14,84	-14,84
Tuhottavat-hanke						
Tuotot	0	21 000	21 000	15 000	71,43	71,43
Kulut	0	25 000	25 000	25 000	100,00	100,00
Netto				-10 000		
Menkijärven kunnostus-hanke						
Tuotot	36 532	450 650	53 576	599 892	133,12	1 119,70
Menot	40 533	500 000	59 467	660 000	132,00	1 109,86
Netto	-4 001	-49 350	-5 891	-60 108		
Yhteensä						
Tuotot	112 611	542 050	144 976	685 342	26,44	372,73
Kulut	248 562	762 133	321 600	908 927	19,26	182,63
Netto	-135 951	-220 083	-176 624	-223 585	1,59	26,59

1 Rakennustarkastajan ja toimistosihteerin palkat sosiaalikuluihin sekä muut toiminnan vaatimat kulut, ict- ja tilitoimistopalvelut, matkakulut jne.

Rakennusvalvonnan digitaaliset järjestelmät ja arkisto vaativat vuodessa 25.000 euron määrärahan.

Ympäristöpalvelut ostetaan Vimpelin kunnalta. Palkkakulut + muut palkkaukseen liittyvät jaetaan asukasluvun suhteessa, muut kulut aiheuttamisperusteen mukaan.

Projekteihin on varattuna määrärahat tuhottavat-hankkeelle. Tarkoituksena on poistaa kitkemällä vieraslajikkeita. Hankkeeseen on haettu valtiolta avustusta 75 %. Hanke toteutetaan yhdessä Vimpelin kunnan kanssa. Vimpelin kunnan netto-osuus on 2.500 € ja Alajärven kaupungin 10.000 €, toteutetaan vuosina 2021 ja 2022.

Menkijärven kunnostushankkeen kokonaiskustannusarvio on 760.000 €, johon on saatu valtion avustusta 50 %. Alajärven kaupungin osuus hankkeeseen on 70.000 €, kuitenkin enintään 25 % kokonaiskustannusarviosta. Loppurahoitus Menkijärven jakokunnalta. Hanke toteutetaan vuosina 2019-2021.

4 INVESTOINTISUUNNITELMA

Alajärven kaupunki on viime vuosina voimakkaasti panostanut investoinneissa peruspalveluiden ja vapaa-aikapalveluiden sektoreille. Vuoden 2020 uudisrakennuskohteena oli paloaseman rakentaminen Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitokselle. Uudisrakennus sisältää varsinaisen paloaseman 1 989 m² sekä erillisen kylmävaraston 295 m² (yht. 2 294 m²). Päärakennuksessa on muun muassa toimistotiloja aulatiloineen 400 m², sosiaalitiloja 400 m², kalusto-, huolto- ja pesuhallitiloja yms. 960 m². Kiinteistön vuokraamisesta on laadittu esivuokrasopimus Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen kanssa. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat kustannusarvion mukaan 4,9 M€ ja toteutus kaksivuotinen. Paloasema valmistuu 2021 keväällä ja kustannusten arvioidaan olevan 2,2 M€.

Investointien omahankintamenot vuodelle 2021 ovat 4,7 M€, ja laskua vuoden 2019 talousarvion mukaisiin investointeihin 2,3 M€. Kiinteistöjen peruskorjausmenoihin varaudutaan n. 823 t€:lla. Yleisten alueiden nettomenot ovat yhteensä 789 t€. Vesihuoltolaitoksen (vesi- ja viemärlaitos) nettomenot ovat 368 t€.

Vuoden 2020 investoinnit osittain alitoteutuvat, koska muun muassa varautuminen useammalle vuodelle ajoittuvien investointien rahoituksen vuosirytmitykseen on hieman hankalaa. Varsinkin paloaseman edistymisen painottui vuodelta 2020 vuodelle 2021.

Poistot kasvavat (59.797 €) vuodesta 2020 ollen kokonaisuudessaan 3,493 M€. Vuosien 2015–2020 investointien omahankintamenojen keskiarvo on noin 6,1 miljoonaa euroa ja poistojen määrä on n. 3,3 miljoonaa euroa/vuosi.

Suunnitelmavuosien investointien nettomenot vuodelle 2022 ovat 4,7 M€ ja vuodelle 2023 2,0 M€. Investointisuunnitelma kohteittain on seuraavilla sivuilla. Viime vuosien vilkas rakentaminen ei jatku vuonna 2021 yhtä kiivaana, mutta kaupungin kiinteistö- ja verkosto-omaisuus tarvitsee vuosittain noin 2 M€ korvausinvestointeja. Koska investointien yksityiskohtaista kohdentamista ei ole käytettävissä, investointisuunnitelma vuodelle 2023 on tältä osin puutteellinen.

TAULUKKO 69: INVESTOINTISUUNNITELMA 2021-2023

INVESTOINNIT	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
KAUPUNGINHALLITUS				
Muut pitkävaikutteiset menot				
Sepänvuorentien silta				
Peruskorjaus: suunnittelu 2018 ja rakentaminen 2020. Suunnitelmat valmiina. Ely:n avustus selvittävänä Valtionapuehto 60 %	220 000			
	-132 000			
Lohjoen silta				
Peruskorjaus/uusinta Väärämäentiellä (suunnitelmat valmiina) Valtionapu ei mahdollista		40 000		
Norpakantien silta (teerinevanpuron/mikinpuro)				
Siltarumpujen uusinta ja kaiteiden rakentaminen	15 000			
Kaartusentie Peruskorjauksen suunnittelumääräraha Valtionapuehto		50 000		
		-50 000		
Koskenmäen silta				
Peruskorjaus: suunnittelu 2018 ja rakentaminen 2019-2020. Kustannukset 230.000 ja tuotot 117.075. Kustannukset 2019: menot 80.000, tulot 40.718 Valtionapuehto 60 % ja ELY:n lupa	150 000			
	-76 357			
Pirkkalanlahden kunnostus Valtionapuehto 20 %		275 000		
		-55 000		
Pitkäsän yksityistien peruskorjaus Suunnittelumääräraha v. 2020. Toteutus v. 2021 Haetaan valtionavustusta	10 000	150 000		
Kiinteä omaisuus / maa- ja vesialueet				
Maa-alueiden osto / haltuunottokorvaukset / lunastukset	100 000	100 000		
Kaupunginhallitus menot yht:	495 000	615 000	0	0
Kaupunginhallitus tulot yht:	-208 357	-105 000	0	0
KAUPUNGINHALLITUS NETTO:	286 643	510 000	0	0

PERUSTURVA	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus				
Effican päivitys: EP-potti laajennus 3	115 600			
Akseli itseilmoittautumisjärjestelmä	20 000			
Potilastietojärjestelmä LifeCaren versiopäivitys		26 000		
Ikäihmisten RAlsoft-ohjelmisto (jatkuu vuosille 2022 ja 2023)	18 300	20 000	15 000	15 000
Ohjelmistotyökalu toimintälähtöiseen työvuorosuunnitteluun (kotipalvelu)		40 000		
Hammashoidon hoitotuoli (Alajärvi)		30 000		
Perusturva menot yht:	153 900	116 000	15 000	15 000
Perusturva tulot yht:	0	0	0	0
PERUSTURVA NETTO:	153 900	116 000	15 000	15 000

SIVISTYSTOIMI	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus ja Muut pitkävaikutteiset menot				
Alajärven yläkoulun tablettivaunut/luokkayksiköt	12 000			
Alajärven lukio tietokoneet alkavalle vuosiluokalle	40 000	40 000	40 000	40 000
Oppilaiden omavastuuosuus	-10 000			
Alajärven lukion Esport -linjan kalusto	20 000			
Alajärven yläkoulu/oppimisympäristön kehittäminen	12 000	12 000	12 000	
Paavolan koulu/digivälitteet lähi- ja etäopetukseen		50 000		
Alajärven kirjasto/kirjastoauton hankinta yhd. Lapuan kanssa			90 000	90 000
Alajärven kirjasto/tietokoneet		13 000		
Sivistystoimi menot yht:	84 000	115 000	142 000	130 000
Sivistystoimi tulot yht:	-10 000	0	0	0
SIVISTYSTOIMI NETTO:	74 000	115 000	142 000	130 000

TEKNINEN TOIMI	TA2020	TA2021	TS2022	TS2023
Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus				
Huoltoauton hankinta yleisiin alueisiin (puistot)		20 000		
Kenttäkeitin		20 000		
Jätevesilaitoksen auton uusinta		25 000		
Kuorma-auton hiekoitin	35 000			
Traktorimönkijä (hytillinen, Lehtimäen vesi- ja kiinteistölaitos)		15 000		
Traktorihiekoitin			15 000	15 000
Tielana	75 000			
Tielana jyrsin/karheen levittimellä		50 000		
Tekninen toimi menot yht:	110 000	130 000	15 000	15 000
Tekninen toimi tulot yht:	0	0	0	0
TEKNINEN TOIMI NETTO:	110 000	130 000	15 000	15 000

Uudisrakentaminen

Paloasema				
Paloaseman kokoarvio noin 2200 m ² ja kylmävarasto 300 m ² .	3 900 000	1 805 000		
Kustannusarvio 4,9 M€, sisältää ensikertaisen kalustamisen 200.000 eur. Toteutuneet kustannukset v. 2019 menot 595.763 ja tulot 26.750 euroa. Kustannusten toteutumisarvio v. 2020 2,3 M€ ja tuloarvio 103.400 eur.	200 000	200 000		
Valtionapuehto 220.000 eur (Palosuojelurahasto myöntänyt)	-184 096	-89 850		

Uudisrakentaminen menot yht

Uudisrakentaminen tulot yht

Uudisrakentaminen netto

4 100 000	2 005 000	0	0
-184 096	-89 850	0	0
3 915 904	1 915 150	0	0

TA2020 TA2021 TS2022 TS2023

Peruskorjaus

Alahovi				
Kahden asunnon peruskunnostus keittiö ja pesutilat	30 000		15 000	
Alarinne / Asuntola				
Yksiöiden peruskunnostus (keittiö, suihkutilat) PTS 2018				
4 wc- / suihkutilan rakentaminen	35 000			
Tulevan toiminnan mukaiset muutostyöt			30 000	
Ankkurikentän huoltorakennus				
Rakennuksen maalaus ja piha-alueen kunnostus (siirto vuodelta 2018)	22 500			
Piha-alueen asfaltointi		10 000		
Kentän juoksuradan kunnostus		95 000	95 000	
Hoiskon koulu				
PTS julkisivujen kunnostus Julkisivujen kunnostus/maalaus 400 m ² (vanha osa)		25 000		
Aita järven puolelle	15 000			
Kaupungintalo				
Alvar Aallon tie 1: avainjärjestelmän ja portaiden kunnostus (2018), ilmanvaihto (PTS 2019)				
Alvar Aallon tie 2: muutostyöt perusturvan tiloiksi (2018), ilmanvaihto (PTS 2019)				
Alvar Aallon tie 1: Koneellinen ilmanvaihto+jäähdytys+suunnittelu	15 000		250 000	
Keskusvarasto				
Ulkorakennuksen muutostyöt kuorma-autotalliksi.		15 000		
Kirjasto				
Huopakatteen uusiminen (PTS 2020)	50 000			
Koulukeskus				
Kiinteistöautomaation uusimista, keittiö, ruokasali, auditorio	30 000	30 000		30 000
Lukitusjärjestelmän osittainen muuttaminen Ilock järjestemäksi	10 000	15 000	20 000	
Erytyskoulun leikkivälineet	15 000			
Erytyskoulun välituntialue		25 000		
Yhdistelmäuuni		14 000		
Uusi ruoan jakelinjasto, neljä jakolinjaa		35 000		
Kultakämmen				
Rapattujen ulkoseinien ja puuosien maalaus	30 000			
Asuinhuoneiden wc- /pesutilojen kunnostus vuosien 2020-2022 aikana yht. 37 kpl.	40 000	115 000	115 000	
Kunnanvirasto Lehtimäki				
Asuntolan kahden asunnon keittiöiden peruskunnostus sekä osittainen käyttövesiputkien uusiminen saunatiloissa		25 000		
Mikontie 1				
Huopakaton pinnoitteen uusiminen 240 m ² B113(PTS 2023)		11 000		
Nelimarkka-museo				
Huopakatto-osan uusiminen 220 m ²		11 000		
Käyttövesiputkiston ja patteriverkoston saneeraus (pts)				30 000
Nelimarkka-residenssi				
Restaurointi- ja korjaussuunnitelmien ja selvitysten tekeminen. Aiempaa laajemman vauriokartoituksen ja kustannusarvion tekeminen. Varaus korjauksen ja restauroinnin toteuttamiselle v. 2022.		12 000	110 000	
Paalijärven koulu				
Ulkomaalaukset ja leikkivälineitä	20 000			
Jääkiekkokaukalo - siirretään Ylikylän koululta				
Paavolan koulu				
Yhdistelmäuuni	20 000			
Kiinteistön kuntotutkimus, korjaussuunnitelma ja kustannusarvio. Varaus korjauksen toteuttamiselle v. 2022 ja 2023.		15 000	200 000	300 000
Päiväkoti Myllyvainio				
Toimistotilojen muuttaminen ruokailutiloiksi	20 000			
Piha-alueen muutostyöt ja leikkivälineet (siirto vuodelta 2019)	20 000			
Rantakoti				
Pyörä- ja varastorakennuksen rakentaminen		10 000		
Sairaالاتie 3				
PTS :n mukaiset työt 2018-2021 yhteensä 304 000 €				
1. ja 3. kerroksen alkuperäisten ikkunoiden uusiminen		35 000		
2. ja 3. kerroksen lattiapintojen uusiminen		45 000		
3. kerroksen koneellisen ilmanvaihdon asentaminen		15 000		
Taimelan koulu				
Kattopinnoitteen uusiminen koulun osalta	45 000			

Terveyskeskus				
Vastaanottotilojen ja vuodeosaston lattian ja seinien pinnoitteiden uusiminen, julkisivujen kunnostaminen, hallinnon sisäänkäynnin katokset, apuvälinevaraston liukuovijärjestelmät, alueen opaskartat ja viitoitukset, vastaanotto ja fysioterapian kutsu/hälytysjärjestelmät, pääsisäänkäynnin oven uusiminen sähkökäyttöiseksi, piha-alueen maisemointi ja parkkialuejärjestelyt sekä vuodeosaston laajennuksen ja kuntoutustilojen jäädytys. Arvio vuoden 2020 toteutumasta n. 200.000-250.000 eur. Hanke siirtyy vuodelle 2021	350 000			
Valkealampi				
Julkisivujen maalaus, salin sisäpuolen maalaus ja valaistuksen sekä lämmityspattereiden uus Katettu terrassija uudet pukukopit	30 000	15 000		30 000
Portaat pääarakennuksesta ranta-alueelle, puuston raivausta.				
Vanha sairaala				
Alapohjan uusiminen ja tuulettaminen		75 000		
Päivystävän lääkärin taukotilat ja eteisaulan ikkunoiden uusiminen	30 000			
Wilhelmiina				
Vanhainkoti Wilhelmiinaan / keskuskeittiön johtavan yhdyntien uusiminen ja päällystäminen	15 000			
Piha-alueen päällystäminen	20 000			
Ilmanvaihtokoneen talteenoton uusiminen ja jäädytyksen asennus.		25 000		

Peruskorjausmenot yht.

Peruskorjaustulot yht.

Peruskorjaus netto

862 500 823 000 865 000 360 000

0 0 0 0

862 500 823 000 865 000 360 000

INVESTOINNIT

KIINTEISTÖTOIMI MENOT YHT.

KIINTEISTÖTOIMI TULOT YHT.

KIINTEISTÖTOIMI NETTO

TA2020 TA2021 TS2022 TS2023

4 962 500 2 828 000 865 000 360 000

-184 096 -89 850 0 0

4 778 404 2 738 150 865 000 360 000

YLEISET ALUEET

Kaavatiet

TA2020 TA2021 TS2022 TS2023

Asuntoalueiden katujen kunnostus ja pinnoittaminen (vuosittainen määräraha)	75 000	75 000	75 000	75 000
Määrärahavaraus vuosille 2022 ja 2023 myöhemmin päätettäviin kohteisiin			350 000	350 000
Hurmeentien Peruskorjaus 2022 ja päällystys ja valaistus 2023			90 000	60 000
Katuvalaistuksen rakentaminen Jaakkolantien, Latojoentien ja Rantakankaan risteuksen valaiseminen				
Katuvalaistuksen rakentaminen Hautasenkylälle (ahman-, otson-, sudentie ja oravanpolku	25 000			
Katuvalaistuksen rakentaminen Apilakaaren alueelle (uuttuloman-, orokin- ja kielontie		25 000		
Katuvalaistuksen rakentaminen Kiertotielle		15 000		
Katuvalaistuksen rakentaminen Parkatin- ja Mäntypolku, Parkatin-, Pietarin-, Hauvankankaan-, Peräkankaantie ja Nummipuronpolku		27 000		
Kallistie peruskorjaus				
Katuvalaistuksen muutokset led-lamppuihin (ohjauskesk. v. 2014, uusiminen 2015-->)	100 000	75 000	75 000	75 000
Kaupintien päällystys (koulukeskus)				
Kiertotien peruskorjaus ja päällystäminen		40 000		
Kinaporintien peruskorjaus ja päällystäminen		42 000		
Kiventien peruskorjaus ja päällystäminen Halpahalhin liittymä 100 m	40 000	10 000		
Kivikonttien rakentaminen ja päällystäminen (Koskenvarren kevyen liikenteen väylä)	20 000			
Koulutien peruskunnostus ja päällystäminen (Lehtimäki)	40 000			
Koskenvarrentien kevyen liikenteen väylän rakentaminen kaava-alue	50 000			
Valtionapueto ja neuvottelut ELY-keskuksen kanssa				
Kuntotien peruskorjaus ja päällystäminen				
Levjoentien ja Soinintien risteuksen valaiseminen 10 valaisinta, toteutus v. 2022				
Leväjärventien valaistus			20 000	
Palotien rakentaminen	75 000	15 000		
Parkatinpolku, loppuosan rakentaminen	10 000			
Pekkolantien valaistus, 1,9 km			38 000	
Puhdistamontien peruskorjaus ja päällystäminen	15 000	25 000		
Rantatien päällystäminen				
Suopuron ja Pynttärin alueen kaavateiden peruskorjaus ja päällystäminen		40 000		
Väinöntien valaistus	10 000	10 000		
Liikennemerkkien ja opasteiden uusinta taajama-alueella	10 000	10 000		
Turvallisuushankkeet, suojateiden ja saarekkeiden rakent. Tehtaantie ja Pynttärei	25 000	20 000		
Turvallisuushankkeet, Myllykankaan koulun linja-autopysäkin turvallisuusratkaisut.		20 000		
Turvallisuushankkeet, hidasteiden ja varoitusvalojen rakent. Kuopiontie (Nordautomation)	10 000			

Urheilu- ja ulkoilualueet. Ennen hankkeiden toteutumista on selvítettävä EU- ynnä muiden vastaavien ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuudet.

Urheilukeskusalueen kv-väylien rakentaminen ja alueen kunnostus	35 000	65 000		
Urheilukeskusalueen varasto		25 000		
Urheilukeskusalueen ulkokenttien peruskorjaus ja uusinta			80 000	
Keskustan venesataman automaattipuomi ja valvontakamera (yleissuunnitelman teko)	25 000	10 000		
Kiipeilytelineistö urheilukeskusalueelle			35 000	
Kitro 2 pesäpallokentän tekonurmen uusinta			65 000	
Kitron kioski (myyntipiste pesäpallostadionille)		20 000		
Moottorrata Suunnittelumäärärahan siirto 2019	10 000	10 000		
Rannankylän urheilukentän kunnostus (pituus- ja korkeushyppypaikat)	120 000	80 000		
Liikuntareittien/polkujen kunnostus Kanaharju, Lakis ja Valkealampi ja valaisimien muutos ledeiksi		10 000	10 000	10 000

Puistot ja uimarannat

Puistojen rakentaminen	20 000	20 000	20 000	
Keskustan venesataman peruskorjaus ja uusinta				35 000
Kitronpuiston leikkikentän aita (metallinen h=1200mm pakollinen turvallisuussyistä)	15 000			
Koirapuisto	15 000	15 000		
Takalan alueen leikkiapuiston rakentaminen				10 000
Uimarannat				
Laitureiden uusiminen Hoisko, Iruu ja Kaartunen			45 000	
Uimarantojen rakentaminen ja peruskorjaus	10 000	10 000		
Senioripuiston rakentaminen kultakämmen rantaan				30 000
Myllyvainion puiston saneeraus ja rakentaminen	30 000	30 000		
Liikennepuisto paloaseman leikkikentän vierelle				20 000

YLEISET ALUEET MENOT YHT.

785 000 789 000 953 000 570 000

YLEISET ALUEET TULOT YHT.

0 0 0 0

YLEISET ALUEET NETTO

785 000 789 000 953 000 570 000

VESIHUOLTOLAITOS

TA2020 TA2021 TS2022 TS2023

Vesilaitos

Vesijohtoliittymien rakentaminen, (Vuotuinen määräraha liittämisiin)	30 000	20 000	20 000	20 000
Arvioidut liittymätulot yhtä suuret kuin rakentamiskulut				
Tukkuvesimittareiden (6-10 kpl) uusiminen etäluettaviksi ja kaivojen korjaus (nopeuttaa muutosten seuranta (mm vuodot))	10 000	10 000		
Porasharjun vesilinjaston ilmakaivojen uusinta	30 000	15 000		
Porasharjun vesilaitos, uuden porakaivon rakentaminen, koepumppaukset	15 000	20 000		
Porasharjun vesilaitos, Uudenkylän paineenkorotus / mittauskaivon uusinta	30 000			
Porasharjun vesilaitos, Iruun jakokaivon saneeraus ja etäluennan asentaminen	15 000			
Paalijärvi-Teerinevan vesiosuuskunta / putkiston saneeraus. Katetaan osittain alueen perusmaksukorotuksella	100 000	100 000	100 000	100 000
Lehtimäen vesilaitos, vesimittarikaivon saneeraus Suokonmäellä	10 000			
Lehtimäen vesilaitos, vesilinjaston yhdistäminen Latojoki - Siirilä 2000 m(kriisivesi)		20 000		

Vesilaitos menot yhteensä

240 000 185 000 120 000 120 000

Vesilaitos tulot yhteensä

0 0 0 0

Vesilaitos netto yhteensä

240 000 185 000 120 000 120 000

Viemärlaitos**Viemäreiden rakentaminen. Toimialuemäärittely pakollinen.**

Viemäri liittymät, uusien liittymien kytkeminen	20 000	20 000	20 000	20 000
Arvioidut liittymätulot yhtä suuret kuin rakentamiskulut				
Hoiskon viemärinto (Kaartunen) siirto v2017, (liittyy Kullanmutkan kunnallistekniikkaan) (arvioitu liittymätulo vuodelle 50 000 €)			100 000	
Lepistön viemäri Lehtimäki (20 kiint. - 2000 m) (Suunn. tarkennettava) siirto 2020				100 000
Peräkylän viemäri, Lehtimäki, (Suunn. tarkennettava) siirto 2020				60 000
Saukonkylä - Koskenvarsi viemäriverkon suunnittelu ja pohjatutkimus	10 000		600 000	600 000
Viemäriverkoston suunnittelumääräraha	15 000	15 000	10 000	10 000

Viemäriverkoston saneeraukset

Jätevesipumppaamon saneeraus (1 pumppaamo/vuosi) (Alajärvi ja Lehtimäki)		70 000	35 000	35 000
Jätevesiverkoston saneeraus, Alajärvi ja Lehtimäki (mm. vuotovedet)	10 000	10 000	10 000	10 000
Jätevesiverkoston kuntotutkimus ja Lehtimäki (mm. vuotovedet)	20 000	20 000		
Jätevesiverkoston Murtoniemen pumppaamon uusinta (ympäristölausunnon perusteella)	10 000			

Alajärven jätevesipuhdistamo

Välpän uusinta ja saneeraus (varmistuu lokakuun aikana)	70 000			
Lingon peruskorjaus ja oheislaitteet	15 000			
Kompostikentän päällystekorjaukset		10 000		
Puhdistamoalueen käytön suunnittelu ja hyödyntäminen		10 000		
Putkikatoksen rakentaminen	15 000	15 000	15 000	
Puhdistamon tietokonen ja prosessiohjelma		13 000		

Viemärlaitos menot yhteensä

185 000 183 000 790 000 835 000

Viemärlaitos tulot yhteensä

0 0 0 0

Viemärlaitos netto yhteensä

185 000 183 000 790 000 835 000

VESIHUOLTOLAITOS MENOT YHT

425 000 368 000 910 000 955 000

VESIHUOLTOLAITOS TULOT YHT

0 0 0 0

VESIHUOLTOLAITOS NETTO

425 000 368 000 910 000 955 000

INVESTOINNIT MENOT YHT.

7 015 400 4 961 000 2 900 000 2 045 000

INVESTOINNIT TULOT YHT.

-402 453 -194 850 0 0

INVESTOINNIT NETTO

6 612 947 4 766 150 2 900 000 2 045 000

5 RAHOITUSSUUNNITELMA

Tässä luvussa on esitetty Alajärven kaupungin rahoitussuunnitelma vuosille 2021–2023. Suunnitelmavuosien 2022–2023 vuosikatteet ovat luvun 6 taloussuunnitelman mukaisia.

Talousarvioon on kuntalain 65 §:n 3 momentin mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, sekä osoitettava, miten määrärahojen rahoitustarve katetaan.

Rahoitussuunnitelma jakautuu kahteen osaan:

1. **Toiminnan ja investointien rahavirta** pitää sisällään
 - a. *toiminnan rahavirran*, joka muodostuu tulossuunnitelmasta siirtyvästä vuosikatteesta ja satunnaisista eristä sekä tulo-rahoituksen korjauseristä sekä
 - b. *investointien rahavirran*, joka muodostuu investointineuvoista, investointeihin saaduista rahoitusosuuksista ja käyttöomaisuuden luovutustuloista.
2. **Rahoituksen rahavirtaan** budjetoidaan antolainojen, lainakan-
nan ja oman pääoman muutokset.

Toiminnan ja investointien rahavirran ylijäämäinen summa osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulo-rahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen summa osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella.

Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

5.1 Toiminnan ja investointien rahavirta

Kaupungille syntyy toiminnan ja investointien rahavirrassa rahoitusali-jäämää vuonna 2021 noin 4,6 miljoonaa euroa.

5.1.1 Toiminnan rahavirta

Tulo-rahoituksen osatekijät eritellään yksityiskohtaisesti tuloslaskel-massa. Tästä syystä rahoituslaskelmaan otetaan vain varsinaisen toimin-nan tulo-rahoitusjäämän osoittava vuosikate, satunnaiset erät sekä tulo-rahoituksen korjauserät.

TAULUKKO 70: RAHOITUSSUUNNITELMA 2021–2023

RAHOITUSSUUNNITELMA, 1000 €

	TP 2019	TA 2020 +muutos	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 283	3 157	5 024	3 361	2 197
Satannuaiset erät, netto					
Tulorahoituksen korjauserät	18	0	0	0	0
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-7 703	-7 469	-4 911	-2 900	-2 045
Rahoitusosuudet investointeihin	779	392	145		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	37	10			
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 586	-3 910	258	461	152
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	100				
Antolainasaamisten vähennykset	8	7	7	7	7
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 070	7 000	4 000	3 600	3 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 838	-4 138	-4 294	-4 444	-3 873
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	18	63	70	80	80
Rahoituksen rahavirta	4 358	2 932	-217	-757	-286
Rahavarojen muutos	-1 228	-978	41	-296	-134
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Investointien tulorahoitus, %	18,53	44,61	105,41	115,90	107,43
Pääomamenojen tulorahoitus, %	11,82	28,17	55,50	45,81	37,17
Asukasmäärä 31.12.	9 562	9 445	9 400	9 350	9 300

5.1.2 Investointien rahavirrat

Investoinnit ja niiden rahoitusosuudet on esitetty yksityiskohtaisesti investointisuunnitelmassa.

Vuodelle 2021 on budjetoitu investointeihin määrärahoja yhteensä 4,8 M€, mikä on 2,3 M€ vähemmän kuin vuonna 2020. Rahoitusosuuksia on arvioitu saatavan 144.850 euroa. Käyttöomaisuuden myyntejä on suunnitelmassa vuosille 2020–2022, mutta yksilöityjä tietoja kohteista ja toteutumisesta ei voida kirjata.

5.2 Rahoituksen rahavirta

5.2.1 Antolainauksen muutokset

Antolainauksen lisäykseen budjetoidaan arvio suunnitelmakaudella myönnettävistä antolainoista ja *antolainasaamisten vähennykseen* budjetoidaan antolainojen suunnitelmakauden lyhennykset.

5.2.2 Lainakannan muutokset

Lainakannan muutoksiin budjetoidaan pitkäaikaisten lainojen lisäys (uudet lainat) ja vähennys (lyhennykset) sekä lyhytaikaisten lainojen muutos (nettomääräisenä).

Alajärven kaupungin lainakanta on viime vuosien runsaiden investointien vuoksi kasvanut, mutta vakiintuu tulevana vuosina kohtuulliselle tasolle.

Lainakanta laskee vuoden 2021 aikana 27,4 M€:oon, ja edelleen vuoden 2022 aikana 26,6 M€:oon. Vuoden 2023 maltilliset investoinnit eivät lisää lainakantaa. Vuoden 2023 lopussa lainakannan arvioidaan olevan 26,2 M€.

Koko maan keskiarvo ”Laina asukasta kohti” oli vuoden 2019 kuntien tilinpäätöksessä 3.342 €/asukas ja vastaava luku Etelä-Pohjanmaalla oli 4.313 €/asukas. Alajärven kaupungin lainakannan arvioidaan olevan taloussuunnitelmakauden päättyessä 2.818 €/asukas.

TAULUKKO 71: PITKÄAIKAISEN LAINAKANNAN KEHITYS 2019–2023

LAINAKANNAN KEHITYS 2019-2023

	TP	TP arvio	TA	TA	TA
1000 eur	2019	2020	2021	2022	2023
Pitkäaikaisten lainojen lisäys/vähennys	4 232	-144	-294	-844	-373
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys	0	0	0	0	0
Kokonaislainamäärä	27 859	27 715	27 421	26 577	26 204
Laina/asukas,eur	2 914	2 934	2 917	2 842	2 818

5.2.3 Oman pääoman muutokset

Kunnassa oman pääoman muutoksiin siirretään kunnan muun taseyksikön peruspääoman lisäys, joka oikaisee edellä investointimenoihin merkityn kunnan pääomasijoituksen muuhun taseyksikköön.

5.2.4 Muut maksuvalmiuden muutokset

Tähän kohtaan budjetoidaan toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden muutos, saamisten muutos sekä korottomien velkojen muutos.

6 TALOUSSUUNNITELMA 2022–2023

6.1 Yleistä

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taaseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

6.2 Tasapainotus taloussuunnitelmassa

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Alijäämän kattamisvelvollisuus on kytketty tilinpäätöksen osoittamaan kertyneeseen alijäämään, ja se on katettava viimeistään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Alijäämän kattamista ei voida enää siirtää vuodesta toiseen taloussuunnitelmissa, kuten ennen kuntalakia on ollut mahdollista.

Taloussuunnitelmassa on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona on katettava. Erillistä pidemmän ajan toimenpideohjelmaa ei siis enää vaadita. Taloussuunnitelma on laadittava vähintään neljäksi vuodeksi, alijäämän kattamiskaudeksi, sen tilinpäätöksen jälkeen kun alijäämää on kertynyt. Yksilöityjen toimenpiteiden hyväksymättä jättäminen on lainvastaisena kumottavissa.

Vuoden 2020 talousarvio on budjetoitu 372.888 euroa alijäämäiseksi. Välitilinpäätöksessä (7/2019) tulos arvioitiin 460 t€ alijäämäiseksi. Tämän hetkisen arvion mukaan syksyn aikana joudutaan myöntämään li-

sämäärärahoja ja verotulojen alitoteutumisen perusteella tilikauden tulos tulee olemaan selvästi ennakoitua huonompi. Maan hallituksen päätökset osallistumisesta kuntien koronaepidemia-kustannusten korvauksiin korottaa huomattavasti valtionosuuksia, joten kuluvan vuoden tilinpäätös arvioidaan talousarvion laadintahetkellä n. 600 t€ ylijäämäiseksi.

Alajärven kaupungin taloussuunnitelman katsotaan olevan kuntalain mukaisesti tasapainossa, koska suunnitelmavuosien alijäämät ovat kalettavissa taseeseen kertyneillä ylijäämillä.

6.3 Alajärven kaupungin taloussuunnitelma 2022–2023

Alajärven kaupungin lautakuntakohtaiset kehykset toimielimille talousarvion laadinnassa vuodelle 2021 on ollut lähtökohtaisesti vuoden 2019 tilinpäätös vähennettynä 3 prosentilla. Raamissa tulee kuitenkin huomioida kustannuspaikkatasolla toiminnallisen muutoksen vaatima määräraharahatarve joko lisäävästi tai vähentävästi (käyttötaloustulot ja -menot).

Kaupungin taloussuunnitelman vuosien 2022–2023 lähtökohtana on vuoden 2021 talousarvio. Sekä kaupungin tuloihin että menoihin on arvioitu vuodelle 2022 kuluttajahintaindeksin 1,4 %, palkankorotuksiin 2,0 % ja peruspalveluiden hintaindeksin 1,8 %:n mukainen kasvu. Vastaavat kasvuprosentit vuodelle 2022 ovat 1,4, 2,2 ja 2,1 %. Verotulot on arvioitu lähtökohtaisesti Kuntaliiton veroennustekehikon mukaisesti sekä valtionosuudet kuntaliiton ja valtiovarainministeriön ennustekehikon mukaan. Rahoitustuotot ja -kulut on arvioitu edellisten vuosien keskiarvojen mukaan, pl. korkokulut, joissa on huomioitu kaupungin lisääntyvä lainamäärä. Poistot on laskettu investointisuunnitelma huomioiden.

Verotulojen perustana ovat Kuntaliiton veroennustekehikon tuottamat laskelmat, joiden perustana toimivat Verohallinnon julkaisemat tilastot. Ennustekehikon perusteella verotulojen kehitys ennustaa vuosille 2021–2023 kohtuullisen hyvää kasvua.

Valtionosuuksien ennustaminen tuleville vuosille on ongelmallista, koska valtionosuusjärjestelmä kokee jatkuvia muutospaineita ja arvioita suunnitelmakauden valtionosuuksista ei ole käytettävissä. Taloussuunnitelmassa valtionosuuksissa on huomioitu tiedossa olevat valtionosuusmuutokset, joiden perusteella suunnitelmavuoden valtionosuudet arvioidaan säilyvän vuoden 2021 tasolla.

Rahoitustuotot ja -kulut arvioidaan kolmen vuoden keskiarvokehityksen mukaisesti, mutta korkokulujen on arvoitu hieman nousevan vuosittain. Poistot on arvioitu tarkistettuna investointisuunnitelman mukaisilla uudishankinnoilla.

Edellä mainitut toimenpiteet huomioon ottaen kaupungin taloussuunnitelmassa toimintakate vaihtelee vuosittain edelliseen vuoteen verrat-

tuna. Toimintakate v. 2021 laskee n. 1,8 M€ (-2,77 % edellisestä vuodesta), v. 2022 kasvaa 1,3 M€ (2,05 %) ja kasvaa edelleen v. 2023 1,5 M€ (2,43 %) euroa.

Alajärven kaupungin talous on vakaalla pohjalla mutta edellyttää erittäin tarkkaa taloudenpitoa ja huolellisuutta. Varsinkin toimintakatteen heikentyminen on huolestuttavaa, koska verotulojen ja valtionosuuksien katettavaksi jää toimintamenoista yhä suurempi osuus.

Edellä esitettyjen arvioiden perusteella Alajärven kaupungin taseen yli/alijäämät kehittyisivät seuraavasti.

TAULUKKO 72: TULOSSUUNNITELMA/TALOUSSUUNNITELMA

1 000 €	Tilinpäätös tai Talousarvio	Kumulatiivinen yli/alijäämä
Kertynyt yli-/alijäämä	5 020	5 020
2017 yli-/alijäämä TP	3 624	8 644
2018 yli-/alijäämä, TP	-913	7 731
2019 yli-/alijäämä, TP	-1 963	5 768
2020 yli-/alijäämä TP arvio	615	6 383
2021 yli-/alijäämä TA	1 531	7 914
2022 yli-/alijäämä TA	-460	7 454
2023 yli-/alijäämä TA	-1 367	6 087

TAULUKKO 73: TALOUSSUUNNITELMA 2022–2023

TALOUSSUUNNITELMA 2021 - 2023, 1000 €

	TP 2019	TA 2020 + muutokset	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot	44 708	42 783	42 552	43 033	43 635	44 246
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-45 948	-45 926	-46 336	-45 250	-46 155	-47 170
Palvelujen ostot	-49 572	-47 970	-47 870	-48 669	-49 545	-50 586
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 912	-6 061	-6 061	-5 589	-5 667	-5 746
Avustukset	-4 701	-4 498	-4 692	-4 321	-4 321	-4 321
Muut toimintakulut	-1 545	-1 395	-1 445	-1 291	-1 310	-1 328
Toimintakate	-62 969	-63 068	-63 853	-62 087	-63 362	-64 905
Verotulot	29 512	30 190	29 342	29 772	29 804	30 240
Valtionosuudet	34 792	36 137	38 780	37 440	37 040	37 000
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	16	13	13	12	13	13
Muut rahoitustuotot	154	145	145	145	148	146
Korkokulut	-218	-250	-250	-250	-275	-289
Muut rahoituskulut	-4	-10	-10	-10	-8	-9
Vuosikate	1 283	3 157	4 168	5 023	3 361	2 197
Poistot ja arvonalentumiset	-3 246	-3 552	-3 552	-3 493	-3 821	-3 564
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-1 963	-395	615	1 530	-460	-1 367
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 963	-395	615	1 530	-460	-1 367

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	41,52	40,42	39,99	40,94	40,78	40,54
Vuosikate / Poistot, %	39,52	88,87	117,33	143,82	87,97	61,64
Vuosikate, euroa / asukas	134	334	441	534	359	236
Asukasmäärä 31.12.	9 562	9 445	9 445	9 400	9 350	9 300

7 HENKILÖSTÖSUUNNITELMAT

7.1 Keskushallinto

Hallinto ja talous	Tulosyksikkö Virka-/toiminimike	TA 2019	TA 2020	TA 2021	Muutokset +/- kpl
YLEISHALLINTO					
	Kaupunginjohtaja	1	1	1	0
HALLINTO JA TALOUS					
	Hallintojohtaja	1	1	1	0
	Arkistosihteeri	1	1	1	0
	Asuntos sihteeri	1	1	1	0
	Palvelusihteeri	1	0,4	0	-0,4
	Toimistosihteeri	2	2	2	0
	Talusojohtaja	1	1	1	0
	Sisäinen tarkastaja/hallintosihteeri	1	1	1	0
	Taloussuunnittelija	1	1	1	0
	Henkilöstöjohtaja	1	1	1	0
	Henkilöstösihteeri	1	1	1	0
	Yleinen edunvalvoja	1	1	1	0
	Edunvalvontasihteeri	1	1	1	0
	Työllisyyskoordinaattori		1	0	-1
	Viestintäkoordinaattori		0,8	0	-0,8
TPD-toiminta					
	Työsuojeluvaltuutettu	0,8	0,8	0,8	0
	Työsuojelupäällikkö	0,6	0,8	0,8	0
	Hallinto ja talous yhteensä:	15,4	16,8	14,6	-2,2

7.2 Perusturvalautakunta

Perusturvan henkilöstöluettelo TA2021

Tulosyksikkö	Virka-toiminimike	TA2019	TA2020	Henkilöstön lukumäärä 1.10.2020			Henkilöstösuunnitelma TA2021	Muutos +/- kpl TA2021
				Vakinaiset	Sijaiset	Yht.		
HALLINTO								
21012 Peruspalvelutoimisto								
	Peruspalvelujohtaja	1,00	1,00	1,00			1,00	
	Talouspäällikkö	1,00	1,00	1,00	1,00		1,00	
	Toimistosihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00		1,00	
	Tietojärjestelmävas taava	1,00	1,00	1,00			1,00	
	Tietosuojavastaava	0,10	0,10					-0,10
	Yhteensä	4,10	4,10	4,00	2,00	6,00	4,00	
TUKIPALVELUT								
21021 Keskusvarasto								
	Keskusvarastonhoitaja	1,00	2,00	2,00			1,00	-1,00
21022 Välinehuolto								
	Välinehuoltaja	3,00	2,00	2,00			2,00	
	Yhteensä	4,00	4,00	4,00		4,00	3,00	
HALLINTO JA TUKIPALVELUT YHT.								
		8,10	8,10	8,00	2,00	10,00	7,00	-1,10

Henkilöstöluettelo TA2021

Tuosityksikkö			Henkilöstön lukumäärä 1.10.2020			Henkilöstö-	Muutos +/- kpl
	TA2019	TA2020	Vakinaiset	Sijaiset	Yht.	suunnitelma TA2021	
Virka-toiminimike							
TERVEYSPALVELUT							
21900 Terveyspalvelujen hallinto							
Terveyspalvelujohtaja	0,25	0,3	0,3			0,3	
Avohoidon palveluvastaava	1,00	1,0	1,0			1,0	
Hygieniahoitaja	0,10	0,1					-0,1
Toimistosihtööri	2,00	2,0	2,0	1,0		1,0	-1,0
Vastaava hammaslääkäri	0,50	0,3	0,3			0,3	
Yhteensä	3,85	3,6	3,5	1,0	4,5	2,5	
VASTAANOTTOPALVELUT							
22400 Vastaanotot/Lääkäripalvelut							
Terveyspalvelujohtaja	0,75	0,8	0,8			0,8	
Terveyskeskuslääkäri	4,70	4,7	2,0	4,0		4,7	
Apulaisylilääkäri	1,00	1,0	1,0			1,0	
Yhteensä	6,45	6,5	3,8	4,0	7,8	6,5	
Palveluohjaaja	1,00	1,0				1,0	
Terveystenhoitaja			1,0				
Sairaanhoidtaja	9,00	10,0	3,0	1,0		3,0	-7,0
Lähihoitaja	1,00	1,0	1,0	1,0		2,0	1,0
Terveyskeskusavustaja	1,00		1,0				
Toimistosihtööri	3,00	3,0	3,0			3,0	
Yhteensä	15,00	15,0	9,0	2,0	11,0	9,0	
Vastaanotot/Lääkäripalvelut yhteensä	21,45	21,5	12,8	6,0	18,8	15,5	
22405 Vastaanotot/Hoitajapalvelut							
Palveluohjaaja			1,0			1,0	1,0
Terveystenhoitaja	4,50	4,0	3,0	2,0		3,0	-1,0
Sairaanhoidtaja	6,00	7,0	7,0	2,0		7,0	
Debressiohoidtaja	1,00	1,0	1,0			1,0	
Yhteensä	11,50	12,0	12,0	4,0	16,0	12,0	
22016 Kiirevastaanotto							
Terveyskeskuslääkäri	2,00	2,0					-2,0
Sairaanhoidtaja	3,00	4,0	8,0	1,0		8,0	4,0
Toimistosihtööri	1,00	1,0	1,0			1,0	
Varahenkilöstö							
Sairaanhoidtaja						1,0	1,0
Yhteensä	6,00	7,0	9,0	1,0	10,0	10,0	
VASTAANOTTOPALVELUT YHTEENSÄ	38,95	40,5	33,8	11,0	44,8	37,5	

TERVEYSNEUVONTA	TA2019	TA2020	Vakinaiset	Sijaiset	Yht.	TA2021	TA2021
22018 Äitiysneuvola							
Lääkäri	0,20	0,2	1,0			1,0	0,8
Terveydenhoitaja	1,80	1,8	1,5			1,5	-0,3
Yhteensä	2,00	2,0	2,5	0,0	2,5	2,5	
22019 Perhesuunnittelu							
Terveydenhoitaja	1,00	1,0	1,0			1,0	
Yhteensä	1,00	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	
22020 Lastenneuvola							
Lääkäri	0,45	0,5					-0,5
Terveydenhoitaja	4,00	3,5	3,0	2,0		2,5	-1,0
Yhteensä	4,45	4,0	3,0	2,0	5,0	2,5	
22023 Koulu-ja opiskeluterveydenhuolto							
Lääkäri	0,80	0,8	1,0			1,0	0,2
Sairaanhoidaja			1,0			1,0	1,0
Terveydenhoitaja	5,00	5,5	5,5			5,5	
Yhteensä	5,80	6,3	7,5	0,0	7,5	7,5	
TERVEYSNEUVONTA YHTEENSÄ	13,25	13,3	14,0	2,0	16,0	13,5	
SUUN TERVEYDENHUOLTO							
23505 JP hammashoitolat							
Vastaava hammaslääkäri	0,50	0,8	0,8			0,8	
Erikoishammaslääkäri			1,0			0,1	0,1
Palveluvastaava			1,0			1,0	1,0
Hammaslääkäri	5,50	5,5	7,0	2,0		7,0	1,5
Vastaava hammashoitaja	1,00	1,0					-1,0
Hammashoitaja	8,00	8,0	8,0	2,0		8,0	
Suuhygienisti	4,00	4,0	4,0			4,0	
SUUN TERVEYDENHUOLTO YHTEENSÄ	19,00	19,3	21,8	4,0	25,8	20,9	
TYÖTERVEYSPALVELUT							
23001 Työterveyshuolto							
Terveydenhoitaja	4,50		3,0				
Työterveyshoitaja			1,0				
Toimistosihiteeri	1,65		1,0				
Työfysioterapeutti	1,00		1,0				
Lääkäri	0,40						
TYÖTERVEYSPALVELUT YHTEENSÄ	7,55		6,0	0,0	6,0	0,0	
TERVEYSPALVELUT YHTEENSÄ	82,60	76,6	79,0	18,0	97,0	74,3	-2,3

Henkilöstöluettelo TA2021

Tulosyksikkö			Henkilöstön lukumäärä 1.10.2020			Henkilöstö-	Muutos
	TA2019	TA2020	Vakinaiset	Sijaiset	Yht	suunnitelma	+/- kpl
V irka-toiminimike	TA2019	TA2020				TA2021	TA2021
HOIVA- JA HOITOPALVELUT							
26001 Hoivan- ja hoidon hallinto							
Hoidon ja hoivan palvelujohtaja	1,0	1,0	1,0			1,0	
Hygieniahoitaja		1,0	1,0			1,0	
Toimistosihteeri	1,8	1,8	1,8	0,2		1,0	-0,8
Yhteensä	2,8	3,8	3,8	0,2	4,0	3,0	
V ANHUSNEUVOLA							
26024 Asiakasohjausyksikkö							
Kotihoidon palveluvastaava	1,0						
Palveluhjaaja	2,0						
Asiakasohjaaja	1,8	3,8	4,0			4,0	0,2
Kotiutushoitaja	1,0	1,0	1,0			1,0	
Muistihoitaja	1,0	1,0	1,0			1,0	
Yhteensä	6,8	5,8	6,0	0,0	6,0	6,0	
KOTIKUNTOUTUS							
026044 Kotikuntoutustiimi							
Fysioterapeutti		1,6	2,6			2,6	1,0
Yhteensä		1,6	2,6	0,0	2,6	2,6	
KOTIHOITO							
26093 Kotihoito							
Kotihoidon palveluvastaava		1,0	1,0			1,0	
Vastaava sairaanhoitaja		1,0					-1,0
Psykiatrinen sh		1,0	1,0			1,0	
Sairanhoitaja	13,0	13,0	6,0	1,0		5,0	-8,0
Lähihoitaja	60,5	60,5	62,0	6,0		60,0	-0,5
Lähihoitajaopiskelija				3,0			
Fysioterapeutti	1,0						
Terveydenhoitaja	2,0	2,0	2,0			2,0	
Kotiaavustaja	2,0	2,0	2,0			2,0	
Varahenkilöstö:							
Lähihoitaja	5,0	10,0	10,0			10,0	
Yhteensä	83,5	90,5	84,0	10,0	94,0	81,0	
PÄIVÄTOIMINTA							
26045 A/Kuntouttava päivätoiminta							
Lähihoitaja	1,8	0,6	1,2			1,2	0,6
Kodinhoitaja	0,6	0,6					-0,6
Yhteensä	2,4	1,2	1,2	0,0	1,2	1,2	
26046 V/Kuntouttava päivätoiminta							
Lähihoitaja	0,6	0,8	1,0			1,0	0,2
Fysioterapeutti	0,2	0,2	0,2			0,2	
Yhteensä	0,8	1,0	1,2	0,0	1,2	1,2	
26085 L/Kuntouttava päivätoiminta							
Lähihoitaja			0,4			0,4	0,4
Yhteensä			0,4	0,0	0,4	0,4	
26085 La/Kuntouttava päivätoiminta							
Lähihoitaja			0,4			0,4	0,4
Yhteensä			0,4	0,0	0,4	0,4	
26097 Päivätoiminta kaupinkartano							
Lähihoitaja		1,6	1,0			1,0	-0,6
Yhteensä		1,6	1,0	0,0	1,0	1,0	
21514 Psyk. Päivätoiminta Harjulanpirtti							
Sairanhoitaja	1,0	1,0	1,0			1,0	
Lähihoitaja	1,0	1,0	1,0			1,0	
Yhteensä	2,0	2,0	2,0	0,0	2,0	2,0	
PÄIVÄTOIMINTA YHTEENSÄ	5,2	5,8	6,2	0,0	6,2	6,2	
KOTIHOITO JA PÄIVÄTOIMINTA YHTEENSÄ	88,7	96,3	90,2	10,0	100,2	95,8	

TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN	TA2019	TA2020	Vakinaiset	Sijaiset	Yht	TA2021	TA2021
26104 Venla ja Väinö -koti							
Palveluvastaava	0,6	1,0	1,0			1,0	
Sairaanhoidtaja	3,0	3,0	3,0	1,0		3,0	
Lähihoitaja	18,4	20,4	21,0	2,0		20,0	-0,4
Laitoshuoltaja	2,0	1,0	1,0			1,0	
Fysioterapeutti	0,2	0,2					-0,2
<i>Varahenkilöstö:</i>							
Lähihoitaja	3,0	4,0	4,0			4,0	
Yhteensä	27,2	29,6	30,0	3,0	33,0	29,0	
26058 Kaupinkartano							
Palveluvastaava	0,5	0,5					-0,5
Sairaanhoidtaja	0,5	0,5					-0,5
Lähihoitaja	10,0	10,0					-10,0
Kodinhoitaja	2,0						
<i>Varahenkilöstö:</i>							
Lähihoitaja	3,0	3,0					-3,0
Yhteensä	16,0	14,0					
26061 Kultakämmen							
Palveluvastaava	1,0	1,0	1,0			1,0	
Sairaanhoidtaja	4,0	4,0	4,0			4,0	
Lähihoitaja	21,5	21,5	22,0	3,0		22,0	0,5
Kodinhoitaja	0,3	0,3					
<i>Varahenkilöstö:</i>							
Lähihoitaja	4,0	6,0	6,0			6,0	
Yhteensä	30,8	32,8	33,0	3,0	36,0	33,0	
26105 Wilhelmiina							
Palveluvastaava	0,6	0,6	0,5	0,5			-0,6
Sairaanhoidtaja	1,0	1,0	1,0			1,0	
Lähihoitaja	11,0	11,0	13,0	1,0		13,0	2,0
Lähihoitajaopiskelija							
Kodinhoitaja	0,1	0,1					-0,1
Hoitaja	2,0	2,0		1,0			-2,0
<i>Varahenkilöstö:</i>							
Lähihoitaja	2,0	3,0	3,0			3,0	
Yhteensä	16,7	17,7	17,5	2,5	20,0	17,0	
26080 Intervalliosasto Vimpeli							
Palveluvastaava	0,4	0,5	1,0			1,0	0,5
Sairaanhoidtaja	2,0	2,0	2,0			2,0	
Lähihoitaja	7,5	7,5	7,0	1,0		7,0	-0,5
Fysioterapeutti	0,8	0,8	0,8			0,8	
Hoiva-apulainen							
Laitoshuoltaja			1,0			1,0	1,0
Terveyskeskusavustaja							
<i>Varahenkilöstö:</i>							
Lähihoitaja	2,0	2,0	3,0			3,0	1,0
Yhteensä	12,7	12,8	14,8	1,0	15,8	14,8	
TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN YHTEENSÄ	103,4	106,9	95,3	9,5	104,8	93,8	

26071 Akuuttiosasto Alajärvi	TA2019	TA2020	Vakinaiset	Sijaiset	Yht	TA2021	TA2021
Palveluvastaava	1,0	1,0				1,0	
Terveyskeskuslääkäri ammuenssi(2014 +1 ost	0,5	0,5	1,0			1,0	0,5
Vastaava sairaanhoitaja			1,0			1,0	1,0
Sairaanhoitaja	12,0	17,0	9,0	1,0		9,0	-8,0
Sairaanhoitajaopiskelija							
Lähihoitaja	9,0	9,0	9,0	1,0		9,0	
Toimistosihteer	1,0	1,0	1,0			1,0	
Fysioterapeutti	1,0	0,8	0,8			0,8	
Varahenkilöstö:							
Sairaanhoitaja	1,0	1,0					-1,0
Lähihoitaja	3,0	4,0	4,0			4,0	
Yhteensä	28,5	34,3	25,8	2,0	27,8	26,8	
26094 Kotisairaala							
sairaanhoitaja			4,0	1,0		4,0	4,0
Yhteensä			4,0	1,0	5,0	4,0	
Akuutti yhteensä	28,5	34,3	29,8	3,0	32,8	30,8	
HOIVA JA HOITO YHTEENSÄ	230,2	248,7	227,7	22,7	250,4	223,4	
KUNTOUTUSPALVELUT							
24011 Fysioterapia avopuoli							
Fysioterapeutti	4,0	5,0	4,6			4,6	-0,4
Yhteensä	4,0	5,0	4,6	0,0	4,6	4,6	
24006 Toimintaterapia							
Toimintaterapeutti	1,0	1,0	1,0			1,0	
Yhteensä	1,0	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	
KUNTOUTUSPALVELUT YHTEENSÄ	5,0	6,0	5,6	0,0	5,6	5,6	
HOIVA- JA HOITOPALVELUT YHTEENSÄ	235,2	254,7	233,3	22,7	256,0	229,0	-25,4

Henkilöstöluettelo TA2021

Tulosyksikkö	TA2019	TA2020	Henkilöstön lukumäärä 1.10.2020			Henkilöstö-	Muutos +/- kpl
			Vakinaiset	Sijaiset	Yht.	suunnitelma TA2021	
Virka-toiminimike							
SOSIAALIPALVELUT							
25009 Hallinto/sosiaalipalvelut							
Sosiaalipalvelujohtaja	1,00	1,00	1,00			1,00	
Toimistosihteerit	2,20	2,70	2,80	0,60		2,80	0,10
Johtava sosiaalityöntekijä	0,50	0,50					-0,50
Hallinto yhteensä	3,20	4,20	3,80	0,60	4,40	3,80	
AIKUISTEN SOSIAALIPALVELUT							
Aikuisten psykososiaaliset palvelut							
21490 Mielenterveys avopalvelut							
Psykiatrinen sairaanhoitaja	1,00	1,00	1,00			1,00	
Lähihoitaja			1,00				
Palveluohjaaja	1,00	1,00	1,00			1,00	
Yhteensä	2,00	2,00	3,00	0,00	3,00	2,00	
21535 Päihdetyöntekijä							
Sairaanhoitaja/Päihdehuollon ohjaaja	1,00	1,00	1,00			1,00	
Yhteensä	1,00	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	
Aikuisten psyk.sos.palvelut yhteensä	3,00	3,00	4,00	0,00	4,00	3,00	
AIKUISSOSIAALITYÖ							
25001 Sosiaalityö/Aikuissosiaalityö							
Johtava sosiaalityöntekijä	1,00	0,50	0,60			0,60	0,10
Työllisyydenhoidon sosiaaliohjaaja						1,00	1,00
Sosiaaliohjaaja	2,00	2,00	3,00	0,50		2,00	
Sosiaalityöntekijä	0,50	0,50				0,50	
yhteensä	3,50	3,00	3,60	0,50	4,10	4,10	
25020 Alajärvi/Työpaja toiminta							
Työpajaohjaaja/ Yksilövalmentaja	2,00	1,00	1,00			1,00	
Työvalmentaja	1,00	2,00	1,00	2,00		2,00	
Yhteensä	3,00	3,00	2,00	2,00	4,00	3,00	
25021 Vimpeli/Työpaja toiminta							
Työvalmentaja	2,00	2,00	2,00			2,00	
Yhteensä	2,00	2,00	2,00	0,00	2,00	2,00	
Aikuissosiaalityö yht.	8,50	8,00	7,60	2,50	10,10	9,10	
AIKUISTEN SOSIAALIPALVELUT YHT	11,50	11,00	11,60	2,50	14,10	12,10	

PERHEPALVELUT	TA2019	TA2020	Vakinaiset	Sijaiset	Yht.	TA2021	TA2021
25501 Lastensuojelun sosiaalityö							
Johtava sosiaalityöntekijä	0,50	0,50	0,50			0,50	
Sosiaalityöntekijä	3,00	3,00	1,00	1,00		2,00	-1,00
Sosiaaliohjaaja				1,00			
Yhteensä	3,50	3,50	1,50	2,00	3,50	2,50	
25529 Varhaisen tuen sosiaalityö							
Johtava sosiaalityöntekijä			0,10			0,10	0,10
Sosiaalityöntekijä	1,00	1,00		1,00		2,00	1,00
Sosiaaliohjaaja	1,00	1,00	1,00	1,00		1,00	
Yhteensä	2,00	2,00	1,10	2,00	3,10	3,10	
25538 Lapsiperheiden kotipalvelu							
Perhetyöntekijä	3,00	3,00	2,00			3,00	
Yhteensä	3,00	3,00	2,00	0,00	2,00	3,00	
25504 Varhaisen tuen perhetyö							
Johtava sosiaalityöntekijä			0,075			0,075	0,08
Perheohjaaja	3,00	3,00	2,00	1,00		3,00	
Perhetyöntekijä			1,00				
Yhteensä	3,00	3,00	3,08	1,00	4,075	3,08	
25533 Lastensuojelun perhetyö							
Johtava sosiaalityöntekijä			0,075			0,075	0,08
Perheohjaaja	3,00	3,00	4,00	1,00		3,00	
Yhteensä	3,00	3,00	4,08	1,00	5,075	3,08	
25570 Perheneuvola							
Johtava sosiaalityöntekijä			0,20			0,20	0,20
Psykologi	4,50	4,50	4,25	0,25		4,00	-0,50
Sosiaalityöntekijä	0,50	0,50	0,50			0,50	
Perheneuvoja	1,00	1,00	1,00	1,00		1,00	
Yhteensä	6,00	6,00	5,95	1,25	7,20	5,70	
25502 Puheterapia							
Johtava sosiaalityöntekijä			0,05			0,05	0,05
Puheterapeutti	2,00	2,00	2,00			2,00	
Yhteensä	2,00	2,00	2,05	0,00	2,05	2,05	
25575 Lastenvalvoja							
Lastenvalvoja	0,50	0,50	0,50			0,50	
Yhteensä	0,50	0,50	0,50	0,00	0,50	0,50	
PERHEPALVELUT YHT.	23,00	23,00	20,25	7,25	27,50	23,00	

VAMMAISPALVELUT	TA2019	TA2020	Vakinaiset	Sijaiset	Yht.	TA2021	TA2021
Vammaisten palvelut							
26505 Sosiaalityö ja palveluohjaus							
Johtava sosiaalityöntekijä		0,40	0,40	0,60		0,40	
Sosiaalityöntekijä	0,90	0,50				0,50	
Sosiaaliohjaaja	1,00	1,00				1,00	
Yhteensä	1,90	1,90	0,40	0,60	1,00	1,90	
26565 A/Työtoiminta							
Palveluvastaava	0,50	0,30	0,30			0,50	0,20
Vastaava ohjaaja	2,00	1,00				1,00	
Ohjaaja		1,00	2,00			1,00	
Ryhmäavustaja		1,00	1,00			1,00	
Yhteensä	2,50	3,30	3,30	0,00	3,30	3,50	
26566 L/Työtoiminta							
Palveluvastaava	0,50	0,50	0,50			0,10	-0,40
Vastaava ohjaaja	2,00	1,00	1,00	1,00		0,50	-0,50
Ohjaaja						1,00	1,00
yhteensä	2,50	1,50	1,50	1,00	2,50	1,60	
26569 La/Työtoiminta							
Palveluvastaava		0,20	0,20			0,40	0,20
Vastaava ohjaaja	1,00	1,00	1,00			1,00	
Ohjaaja	3,00	3,00	2,00			1,00	-2,00
Ryhmäavustaja	1,00	1,00	1,00			1,00	
Yhteensä	5,00	5,20	4,20	0,00	4,20	3,40	
26568 Erityislusten kuntoutusohjaus							
Kuntoutusohjaaja	1,00	1,00	1,00			1,00	
Yhteensä	1,00	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	
26842 A/Omaishoidontuki				2,00			
26845 La/Omaishoidontuki				1,00			
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	3,00	3,00		
Vammaisten avustukset							
26902 A/Henkilökohtainen avustaja							
Henkilökohtainen avustaja	0,69	0,69	1,00			1,00	0,31
Yhteensä	0,69	0,69	1,00	0,00	1,00	1,00	
26904 V/Henkilökohtainen avustaja							
Henkilökohtainen avustaja			1,00			1,00	1,00
Yhteensä			1,00	0,00	1,00	1,00	
Ohjattu asuminen							
26589 Alarinteen asuntola, uusi nimi Alarinteen palveluasumisyksikkö							
Asuntolan hoitaja	1,00						
Vastaava ohjaaja		0,50	1,00			0,50	
Lähihoitaja	1,50		1,00	1,00		1,00	1,00
Ohjaaja		2,00	1,00			1,00	-1,00
Yhteensä	2,50	2,50	3,00	1,00	4,00	2,50	
26704 Rantakoti							
Vastaava lähihoitaja	1,00						
Vastaava ohjaaja		0,50				0,50	
Lähihoitaja	1,50		2,00	1,00		2,00	2,00
Ohjaaja		2,00	2,00				-2,00
Yhteensä	2,50	2,50	4,00	1,00	5,00	2,50	
26591 Sateenkaari Alajärvi							
Palveluvastaava	1,00	1,00	1,00			1,00	
Lähihoitaja	9,00	9,00	10,00	1,00		9,00	
Varahenkilöstö:							
Lähihoitaja			2,00			2,00	2,00
Yhteensä	10,00	10,00	13,00	1,00	14,00	12,00	
26594 Tuulikello Vimpeli							
Palveluvastaava	1,00	1,00	1,00			1,00	
Sairaanhoidtaja	1,00	1,00	1,00			1,00	
Lähihoitaja	6,00	6,00	4,00	3,00		6,00	
Yhteensä	8,00	8,00	6,00	3,00	9,00	8,00	
VAMMAIS- JA KEHITYSVAMMAHUOL	36,59	36,59	38,40	10,60	49,00	38,40	
SOSIAALIPALVELUT YHTEENSÄ	74,29	74,79	74,05	20,95	95,00	77,30	2,51

PERUSTURVAN HENKILÖSTÖLUETTELO TA2021

Tulosyksikkö			Henkilöstön lukumäärä 1.10.2020			Henkilöstö- suunnitelma	Muutos +/- kpl
	TA2019	TA2020	Tilapäiset	Vakinaiset	Yht.	TA2021	TA2021
Hallinto ja tukipalvelut	8	8	2	8	10	7	-1
Terveyspalvelut	83	77	18	79	97	74	-2
Hoiva- ja hoitopalvelut	235	255	23	233	256	229	-25
Sosiaalipalvelut	74	75	21	74	95	77	3
Perusturva yht.	400	414	64	394	458	388	-26

7.3 Sivistyslautakunta

ALAJÄRVEN KAUPUNKI 2019 - 2021	HENKILÖSTÖSUUNNITELMA Virat ja toimet suurtoitteittain			
Tulosityksikkö Virka-/toiminimike	TP 2019	TA 2020	TA 2021	Muutokset +/-kpl
SIVISTYSLAUTAKUNTA				
Alajärvi				
Varhaiskasvatuksen opettaja	11	12	12	
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	22	21	21	
Päivähoidon avustaja	7	7	5	-2
Perhepäivähoitaja	17	12	12	
Ryhmäperhepäivähoitaja	2	2	2	
Varhaiskasvatuksen alue-esimies	3	3	3	
Yhteensä	62	57	55	-2
Vimpeli				
Varhaiskasvatuksen opettaja	3	3	3	
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	7	7	6,5	-0,5
Päivähoidon avustaja	1	1	1	
Perhepäivähoitaja	3	3	2	-1
Yhteensä	14	14	12,5	-1,5
Alajärven, Lappajärven ja Vimpelin yhteinen				
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	2	2	0
HALLINTO				
Alajärvi				
Sivistystoimenjohtaja	1	1	1	
Varhaiskasvatuspäällikkö	1	1	1	
Sivistystoimen talouspäällikkö	1	1	1	
Toimistosihteerä	1	1	1	
Yhteensä	4	4	4	0
KOULUT				
Alajärvi				
Alakoulut				
Rehtori	1	1	1	
Luokanopettaja	46	41	39	-2
Mikäli valtuusto lakkauttaa Ylikylän koulun, luokanopettajien määrä laskee 36 opettajaan				
Tuntiop. (luokanopetus)	2	2	2	
Erityisluokanopettaja	1	1	1	
Erityisopettaja (laaja-alainen)	7	7	7	
Mikäli valtuusto lakkauttaa Ylikylän koulun, erityisopettajien määrä laskee 6 opettajaan				
Tuntiopettaja esikoulunopettaja	5	6	5	-1
Lehtori	2	2	2	
Tuntiopettaja (englanninopetus)	1	1	1	
Koulunkäynnin ohjaaja	26	29	25	-4
Perhetyöntekijä	1	1	1	
Koulusihteerä	1	1	1	
Yhteensä	93	92	85	-7

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutokset +/- kpl
Yläkoulu				
Rehtori	1	1	1	
Lehtori	20	20	19	-1
Tuntiopettaja (päätoiminen)	6	7	6	-1
Erityisluokanopettaja	3	5	5	
Erityisopettaja (laaja-alainen)	3	3	3	
Tuntiopettaja (erityisluokanop.)	2	0	0	
Psykiatrinen sairaanhoitaja	1	1	1	
Koulunkäynnin ohjaaja	16	16	20	4
Koulusihteeri	1	1	1	
Yhteensä	53	54	56	2
Perusopetuksen ja lukion yhteiset opettajat				
Lehtori	5	5	5	0
Perusopetuksen ja Jamin yhteiset opettaja				
Lehtori	1	1	0	-1
Lukio				
Rehtori	0,7	0,7	0,7	
Lehtori	9	9	9	
Tuntiopettaja	1	1	1	
Koulusihteeri	1	1	1	
Yhteensä	11,7	11,7	11,7	0
Lukion ja perusopetuksen yhteiset opettajat				
Lehtori	1	1	1	0
Vimpeli				
Perusopetus				
Rehtori	1	1	1	
Luokanopettaja	11	11	11	
Tuntiopettaja (luokanopetus)	1	1	1	
Lehtori	2	2	2	
Erityisluokanopettaja	1	1	1	
Erityisopettaja (laaja-alainen)	3	3	3	
Tuntiopettaja esikoulunopettaja	2	2	2	
Tuntiopettaja	3	3	3	
Koulunkäynnin ohjaaja	10	10	9	-1
Koulusihteeri	1	1	1	
Yhteensä	35	35	34	-1
Perusopetuksen ja lukion yhteiset opettajat				
Lehtori	3	3	2	-1
Tuntiopettaja	3	3	4	1
Yhteensä	6	6	6	0
Lukion ja perusopetuksen yhteiset opettajat				
Lehtori	6	6	5	-1
Lukion rehtori	0,3	0,3	0,3	0
OPPILASHUOLTO				
Kuraattori	2,6	3,5	3,5	
Koulupsykologi	0,75	1	1	
Yhteensä	3,35	4,5	4,5	0

	TP2019	TA2020	TA2021	Muutokset +/-kpl
KANSALAIPOISTO				
Kansalaisopiston rehtori	1	1	0,5	-0,5
Toimistosihteeri	1	1	0,5	-0,5
Opettajia	1	1	1	
Tuntiopettaja (päätoiminen)	5	5	5	
Yhteensä	8	8	7	-1
MUSIIKKIOPISTO				
Alajärvi				
Rehtori	1	1	1	
Opettaja	3	3	3	
Tuntiopettaja (päätoiminen)	2	2	2	
Tuntiopettaja (sivutoiminen)	16	16	16	
Koulusihteeri	1	1	0,5	-0,5
Yhteensä	23	23	22,5	-0,5
Kurikka				
Apulaisrehtori	1	1	0,7	-0,3
Opettaja	5	5	5	
Tuntiopettaja (päätoiminen)	5	5	5	
Tuntiopettaja (sivutoiminen)	13	12	12	
Yhteensä	24	23	22,7	-0,3
MUSEOTOIMI				
Museontoimenjohtaja	1	1	1	
Museolehtori	1	1	1	
Museomestari	0,5	0,5	1	0,5
Museoapulainen	0,8	0,8	0,3	-0,5
Museosihteeri	0,5	1	1	
Yhteensä	3,8	4,3	4,3	0
KIRJASTOTOIMI				
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1	
Kirjastonhoitaja	2	2	2	
Kirjastosihteeri	2,52	3	3	
Kirjatoautosihteeri	1	1	1	
Alajärven koulukeskuksen kirjasto kirjastosihteeri	0,6	0	0	
Yhteensä	7,12	7	7	0
Vimpeli				
Kirjastosihteeri	2	2	2	0
VAPAA-AIKATOIMI				
Alajärvi				
Vapaa-ajan esimies	0	0	0,5	0,5
Vastaava ohjaaja	1	1	0	-1
Ohjaaja	3	3	3	
Etsivä nuorisotyö	2	2	2	
Työpajan ohjaaja	2	2	2	
Kahvio työntekijä	2,5	2,5	2,5	
Uinninvalvoja	3	3	3	
Laitosmies	2	3	2,5	-0,5
Hallimestari	1	1	1	
Yhteensä	16,5	17,5	16,5	-1
Vimpeli				
Ohjaaja	1	0	0	0
YHTEENSÄ	381,77	378	363,7	-14,3

7.4 Tekninen lautakunta

TULOS- ALUE	Tulosyksikkö Virka-toiminimike	Henkilölukumäärä			TA2021	Muutos
		TA 2018	TA2019	TA2020		
TELA	HALLINTO					
	Muu hallinto					
	Tekninen johtaja	1,00	1,00	1	1	
	Toimistosihiteeri	1,20	1,20	1,2	1,2	
	ma. Työmaavalvoja	1,00	1,00	0	0	0,0
	Yhteensä	3,20	3,20	2,2	2,2	0,0
	Yhdyskuntasuunnittelu					
	Kaavoituspäällikkö	1,00	1,00	1	1	
	Maanmittausteknikko	1,40	1,40	1	1,0	0,0
	Toimistosihiteeri	0,50	0,50	0,5	0	-0,5
	Yhteensä	2,90	2,90	2,5	2	-0,5
	Rakennustarkastus					
	Rakennustarkastaja	1,00	1,00	1,00	1	
	Toimistosihiteeri	1,00	1,00	1,00	1	
	yhteensä	2,00	2,00	2,00	2	0
	Tilapalvelut					
	Tilapalvelupäällikkö	1,00	1,00	1,00	1	0
	Rakennusmestari	0,50	0,50	0,33	0,33	0
	Kiinteistöesimies	1,00	1,00	1,00	1	0
	Ammattimies	8,00	7,00	6,00	5,00	-1,00
	Ravitse.työntekijä/laitoshuoltaja	0,50	0,50	0,50	0	-0,5
	Suurtaloukokki-laitoshuoltaja, Alakylä	0,13	0,13	0,09	0,095	0,005
	Ravitsemistyöntekijä, Hoisko	0,26	0,00	0,00		
	Laitoshuotaja-talonmies, Hoisko		0,38	0,38	0,25	-0,13
	Laitoshuoltaja, Myllykangas	0,13	0,13	0,09	0,095	0,005
	Talonmies Paalijärvi	0,24	0,24	0,15	0,15	0
	Laitoshuoltaja-talonmies, Ylikylä	0	0,00	0,00	0	0
	Tuntipalkkaiset					
	Kirvesmies	3,00	2	2	2	0
	Putkiasentaja	1,00	0	0	0	0
	Kiinteistöhuoltoesimies	1,00	1	1	1	0
	Yhteensä	16,76	13,88	12,54	10,92	-1,62

Puhdistuspalvelut					
Palvelupäällikkö	0,50	0,50	0,50	0,5	
Puhdistuspalveluesimies	2,00	1	1	1	
Puhdistuspalveluohjaaja/laitoshuoltaja		1	1	0,5	-0,5
Laitoshuoltaja	39,64	39,64	39,64	37,66	-1,98
Suurtalouskokki-laitoshuoltaja	0,15	0,15	0,5	0,5	
Ravits.työntekijä	0,20	0,00	0,00	0	
Suurtalouskokki-laitoshuoltaja	0,15	0,15	0,15	0,13	-0,02
Suurtalouskokki-laitoshuoltaja	0,05	0,05	0,13	0,125	-0,005
Suurtalouskokki-laitoshuoltaja	0,41	0,41	0,13	0,125	-0,005
Suurtalouskokki-laitoshuoltaja				0,5	0,5
Laitoshuoltaja-talonmies	1,00	1,60	0,00	0,00	
Yhteensä	44,10	44,50	43,05	41,04	-2,010
Ravitsemispalvelut					
Palvelupäällikkö	0,50	0,50	1	0,5	-0,5
Ravitsemispalveluesimies	3,00	3,00	3,00	3	
Vastaava suurtalouskokki	2,00	2,00	2,00	2	
Ravitsemistryöntekijä	4,96	3,56	1,50	1,3	-0,2
Suurtalouskokki	19,00	20,50	19,00	18	-1
Laitoshuoltaja/ruokapalvelutyöntekijä	0,50	0,50	0,00	0	
Ruokapalvelutyöntekijä	0,65	0,65	1,17	1,69	0,52
ravits.työntekijä/laitoshuoltaja	0,50	0,50	0,50	0	
Suurtalouskokki-laitoshuoltaja	2,88	2,88	3,07	3,92	0,85
Suurtalouskokki-talonmies			0,85	0	
Laitoshuoltaja/ravitsemistryöntekijä	0,31	0,31	0,00	0	
Ammattimies	0,50	0,50	0,00	0	
Yhteensä	34,80	34,90	31,59	30,41	-0,33
Yleiset alueet					
Yleisten alueiden päällikkö	0,50	0,50	0,50	0,5	
Rakennusmestari	0,50	0,50	0,33	0,33	
Puutarhuri	1,00	1,00	1,00	1	
Liikuntapaikkavastaava	0,50	0,50	0,50	0,5	
Liikuntapaikkajoen hoitaja	3,00	4,00	3,50	3,5	
Tuntipalkkaiset					
Yleisten alueiden esimies	1,00	1,00	1,00	0,5	
Ammattimies	1,00	1,00	1,00	1,5	
Yhteensä	7,50	8,50	7,83	7,83	

	Vesihuoltolaitokset					
	Yleisten alueiden päällikkö	0,50	0,50	0,50	0,5	
	Rakennusmestari			0,33	0,33	
	Toimistosihtööri	0,30	0,3	0,3	0,3	
	Vesihuoltolaitoksen esimies	1,00	1	1	1	
	Ammattimies	2,00	2	2	2	
	Yhteensä	3,80	3,80	4,13	4,13	
	Yhteensä	115,06	113,68	105,84	100,53	-4,46

7.5 Maaseututoimi

MAASEUTUTOIMI	Tulosyksikkö	Ammattinimike	TA2019	TA2020	TA2021	Muutokset +/- kpl
						TA2021
	Maaseutupalvelut	maaseututoimenjohtaja	1	1	1	0
		maaseutuasiamies	2	2	2	0
		toimistosihtööri	2	1,5	1,5	0
		harjoittelija		0	0	0
	Lomituspalvelut hallinto	lomatoimenjohtaja	1	1	1	0
		lomatoimen sihtööri	1	0,5	0,5	0
		lomatoimenohjaaja	2	2	2	0
	Lomituspalvelut kotieläintilat	maatalouslomittaja	41	40	35	-5
	Maaseututoimi yhteensä		50	48	43	-5

8 LIITTEET

8.1 Tuloslaskelma, ulkoinen 2021

s. 1-2

8.2 Tuloslaskelma, ulkoinen/sisäinen 2021

s. 3-4

8.3 Käyttötalousosa hallintokunnittain 2021, ulkoinen/sisäinen

s. 5-14

8.4 Rahoituslaskelma 2021-2023

s. 15

8.5 Investoinnit 2021-2023

s. 16-25

8.6 Vesihuoltolaitos, käyttötalous, ulkoinen/sisäinen

s. 26-30